

Siyasi Liderlikte Temel Okumalar 8

Sevdenur Çetin¹

Özet

İlk çağlardan bu yana insan; siyasi otoriterin temel argümanlarının toplumsal yapı içerisinde neler olduğu ya da olması gerektiği, kim tarafından yönetildiğini ya da yönetmesi gerektiği, sorularının yanıtlarını ve bir kısım kimselerin toplumsal yapının kurallarının ve siyasetinin tespit edilmesindeki istisnai gücü niçin ve nasıl kontrolüne aldığı, tatbik ettiğini ve diğer bireylerin bunu niçin gerçekleştiremediğini sorgulamış, tartışmış, kurgulamak istemiştir. Tüm bu sorular, siyaset biliminde olduğu kadar siyasi düşünceden sosyolojiye kadar, siyaset bilimi çalışmalarına kaynaklık eden pek çok farklı disiplinin de çalışma konusu olmuştur. Liderlik konusunun geçmişine bakıldığında, ilk ve orta çağlarda liderliğin yaygın bir şekilde güç ve iktidar kullanımı ile beraber anıldığını ve yalnızca devleti idare edenlere atfedilen bir nitelik şeklinde değerlendirildiğini görmek mümkündür. Aydınlanma çağı ile beraber, çoğulcu ve demokratik tanımlamalar ile kavram muhteva bakımından değişmiş, 20 nci yüzyılda yalnızca devlet idaresi ile değil işletme ve her çeşit organizasyon yönetimi ile de ilişkili görülmektedir. Bundan dolayı ortaya çıktığı dönemlerde yaygın bir biçimde insanları güçle yönetme olarak ele alınan liderlik, giderek izleyenleri etkileme, ortak amaca yönlendirme, yaratıcı olma, artı değer yaratma, bir süreci başlatma gibi kavramlarla tanımlanır hale gelmiştir. Literatüre bakıldığında çeşitli liderlik yaklaşımları ve lider tipleştirme çabalarının olduğu görülmektedir. Hangi alanda olursa olsun, bir yöneticide safi olarak tek bir liderlik tarzının bulunduğunu söylemek pek mümkün değildir. Örgütün, çevre koşullarının, izleyicilerin ve tabii ki yöneticinin sahip olduğu özellikler, çeşitli lider davranışlarının ve tarzlarının sergilenmesine neden olmaktadır. Bazen birden fazla liderlik özelliğinin sergilendiği görülürken, bazen de tek bir liderlik tarzı doğrultusunda bir yönetim ve iletişim sürecinin götürüldüğü görülebilmektedir. Bu çalışmada siyasi liderliğin teorik olarak gelişimi araştırıldıktan sonra günümüz siyasi liderlik tartışmaları irdelenmiştir.

1 Nişantaşı Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü Yüksek Lisans, sevdenurkilic2@gmail.com ORCID: 0000-0002-4411-5729

GİRİŞ

Siyasi liderlik, tarih boyunca yönetim süreçlerinin merkezinde yer almış, siyaset biliminin temel konularından biri olarak ele alınmıştır. İnsanlık tarihi boyunca, bireyler kimin yönettiğini ve yönetmesi gerektiğini, siyasi otoritenin hangi temeller üzerine inşa edilmesi gerektiğini sorgulamış ve tartışmıştır (Edinger, 1976: 3). Siyasi liderlik kavramı, yalnızca bireysel yetenek ve karizma ile sınırlı kalmayıp, toplumsal koşullar, siyasal yapı ve takipçilerle kurulan ilişkiler çerçevesinde ele alınmaktadır (Burns, 1978).

Güç, liderliğin temel bileşenidir; ancak bu bileşen, ne ölçüde liderlikle sonuçlandığını belirlemeden önce dikkatle incelenmelidir. Kellerman, siyasi liderliğin, grup sürecinin odağı, kişilik ve etkileri, bir itaate teşvik etme sanatı, davranış, bir ikna biçimi, güç ilişkisi, hedefe ulaşmanın aracı, farklılaştırılmış bir rol olarak çok farklı biçimlerde tarif edilebileceğini söyler. Siyaseti doğrudan siyasi liderlikle tanımlayan bir görüş olarak Tucker'ın “Liderlik Olarak Siyaset” isimli kitabında, siyaset, siyasi bir topluluğun ve tüm faaliyetin liderliği olarak tanımlanmaktadır. Weber de “Meslek Olarak Siyaset” isimli çalışmasında, siyaseti, bir siyasi topluluğun, bugün için de devletin önderliğini yürütmesi ya da önderliğini etkilemesi olarak tanımlamıştır. Burns, siyasetin güç olarak görülmesinin, gücün siyasetteki rolünün ve bunun yanında liderliğin asıl rolünün göz ardı edilmesine yol açtığını düşünmektedir. Burada güce sahip olan ve güçten etkilenenin güdülere ve olanakları önemlidir. Liderler, bir çeşit güce sahip bireylerdir.

Siyasi liderlik, bir siyasi hareketin ya da partinin ulaşmaya çalıştığı amaçlar için yandaş kazanmak ve kazanılan yandaşları hedefe ulaşmak için organize ve motive ederek yönetme ve yöneltme eylemi olarak tanımlanabilir. Bozduman (2020), siyasi liderliği bir partinin hedeflerine ulaşabilmesi için taraftarları motive edip yönlendirme süreci olarak tanımlar. Siyasi lider de, örgütünün ve yandaşlarını ya önceden belirlenmiş hedeflere ya da bizzat kendi ürettiği hedeflere ulaşmak için yönlendiren ve peşinden sürükleyen kişidir.

Siyasi lider, örgütünün, yani yönettiği siyasi partinin hedefine ulaşması için, yüksek düzeyde bir ikna, inandırma ve bağlılık yaratma gücüne sahip olabilmelidir. Çünkü, diğer örgütlerde olduğu gibi, siyasi parti liderinin elinde, ücret, yükselme, izin, vb. gibi somut ödüllendirme ya da işten çıkarma, maaş kesme, ilerlemesini durdurma, vb. gibi cezalandırma araçları yoktur. Dolayısıyla, liderlik ederken kullanacağı en önemli gücü, insanlar üzerinde yaratacağı ikna ve inandırma etkisi ile kendisine yönelik oluşturacağı hayranlık, sevgi ve saygı olacaktır. Bu nedenle, siyasi liderin kişilik ve iletişim özellikleri, diğer örgüt liderlerine göre daha önemli hale gelmektedir.

Siyasi liderlik, bir partinin ya da siyasi hareketin ulaşmayı hedefledikleri amaçlar için taraftar elde etmek ve kazanılmış olan taraftarları ortaya konulan hedeflere ulaştırabilmek için motive ve organize ederek yöneltme ve yönetme faaliyeti şeklinde tanımlanabilir. Liderlik kurumunun önemi, toplum ya da organizasyonun hedeflerine ulaşmasında izlenen stratejiyle yakından ilişkilidir. Etkin bir liderlik, yalnızca yönlendirme değil, aynı zamanda güven ve otantiklikle inşa edilen bir ilişki biçimidir (Doğan, 2019).

Siyasi lider de, taraftarlarını ya da organizasyonunu ya önceden tespit edilmiş amaçlara veya bizzatı kendisi tarafından üretilen amaçlara erişmek için yönlendirmelerde bulunan ve arkasından sürükleyebilen bireydir. Çalışmada siyasi liderlik kavramı, bu kavramın zaman içerisindeki değişimi, farklı liderlik anlayışları ve günümüz tartışmaları ele alınmıştır.

1. TEORİK ÇERÇEVE: LİDER VE SİYASİ LİDERLİK

Siyasi liderlik, belirli bir durumda ve kurumsal kültürel bağlamda yenilikçi adaptasyon yoluyla gerçekleştirilecek grup görevlerinin yanı sıra takipçiliği de ifade eder. Liderlik-takipçilik, çevresiyle sorunlu olarak yüzleşen herhangi bir grubun sosyal gerçekliğinin bir parçasıdır ve grubun sürekli uyum sağlaması ve yenilik yapması gerekir. Liderlik-takipçilik değiş tokuşları geliyor iki parçanın karşılıklı olarak kurucu olduğu ve parçaların toplamından daha büyük bir bütün olarak “diyalektik” olarak ilişkili olduğu gerçek bir etkileşimli süreç.

Liderler, takipçilerinin tutumlarını, inançlarını, taleplerini ve ihtiyaçlarını etkiler; takipçiler ise hem çevreyi dönüştürdükleri hem de kendi eylemleriyle görece olarak dönüştürdükleri için liderin stilini, niteliklerini, inançlarını ve motivasyonlarını etkilerler. Bağlamsal farklılıklar ne olursa olsun, siyasi liderlik-takipçilik her zaman bir grubun yaşam tarzına ve değerlerine meydan okuyan bir ortama veya bağlama uyum sağlama ve yenilik - dolayısıyla yenilikçi uyum - için sosyal bir süreçtir.

Liderin görevleri, sorunları yorumlamak, bunları çözmek için amaçları ve araçları belirlemek, kişisel vizyonları çözümler olarak yaymak veya en azından sorunlara verilen yanıtlar, takipçileri bu çözümleri veya yanıtları uygulamak için harekete geçirir. Giderek artan sayıda siyasi analist, liderliği dinamik, açık bir sosyal sistem, tek tek bireysel eylemlerden ziyade tutarlı bir süreç olarak görüyor: ‘insanları bir şekilde bir şeyler yapmaya iten bir tür süreç’ veya ‘bir tür süreç’. Liderler ve takipçiler arasında bir şeyin olduğu veya yapıldığı bir tür ilişki. Politik liderlik bu nedenle, bazen yapısal liderliği, entelektüel liderliği veya karizmatik liderliği vurgulayan, fikir ve değerler pazarında rekabetçi bir girişimci faaliyet biçimi olarak görülebilir. Geleneksel

çalışmalar, büyük liderleri toplumun geneli için siyasi süreçleri yönlendiren yaratıcı aktörler olarak görürken, daha yeni araştırmalar, sosyal yapılar ile siyasi fail arasında basit bir ikilem çizmekten kaçınmanın gerekliliğine artan bir vurgu yapmaktadır.

Shefer'in özeti, vizyon, ilham ve risk alma gibi 'belirsiz' kavramlara atıfta bulunur. Bu kavramlar subjektif bir yapıya sahip gibi görünmektedir ve bir liderin bireysel psikolojik niteliklerine atıfta bulunmaktadır. Ancak, kalıcı sosyal önemleri olmasa, bu niteliklerin hiçbiri bizi ilgilendiremezdi. Bir liderin 'karizması', vizyonu ve ilhamı sosyal ve politik değişimin katalizörü haline geldiğinde, bireysel psikoloji alanını terk eder ve çok sayıda insan tarafından paylaşılan öznel arası bir gerçekliğin yeni niteliklerini kazanır. Liderin vizyonunu somutlaştıran ve çevreyi dönüştürmeye yardımcı olan, ilk olarak bir lider veya liderler tarafından dile getirilen ortak bir dizi hedef tarafından yönlendirilen bu insanların eylemleridir.

Başarılı liderler, toplumlarını, önerdikleri 'büyük tasarım'ı açıkça destekleyen yönde somut bir şekilde ilerletme becerilerini göstermiş olanlardır. Başarısız liderler, toplumlarını kendi seçtikleri yöne taşıma çabaları, yaydıkları stratejik vizyonlarını açıkça yok eden sonuçlara yol açan veya geri dönen kişilerdir.

Tarihsel kanıtlar, çok sayıda siyasi liderin, siyasi kariyerlerinin çeşitli zamanlarda ve özellikle de 2001'de "başarılı/başarısız" ayrımının bir tarafından diğerine geçerken, düzgün bir sınıflandırmaya yönelik akademik girişimlerden kaçındığını göstermektedir. Siyasal alanda herkesin lider olarak değerlendirilmemesi gerektiği; liderliğin çok boyutlu, belirli nitelikler gerektiren bir yapı olduğu vurgulanmaktadır. Bu nedenle siyasal liderlik, yalnızca yöneticilikten ibaret olmayıp tüm yurttaşları doğrudan etkileyen bir konudur (Okur Çakıcı, 2020). Siyasal liderlik ve takipçiliğe ilişkin çok sayıda ve büyüyen sosyal bilimler literatüründe, liderliği incelemek için çeşitli teorik ve metodolojik yaklaşımlar bulunabilir, ancak liderlik hakkında hangi güvenilir bilgilerin mevcut olduğu konusunda çok az fikir birliği vardır. Liderliği tanımlama, açıklama, tahmin etme ve değerlendirme aktif bilimsel tartışma alanlarıdır. Bununla birlikte, siyaset bilimciler ve tarihçiler arasında, vaka çalışmasının nitel yöntemlerle yaklaştığı ve karşı olgusal analizin sistematik kullanımı konusunda bir dereceye kadar fikir birliği vardır.

Karşılaştırmalı nicel araştırmalarla birleştiğinde sosyal orte liderliği incelemek için kullanılan deneysel ve diğer yöntemlerin değerini inkâr etmeksizin, siyasi liderlik hakkında güvenilir bilgiye ulaşmak için vazgeçilmez olmuştur ve olmaya devam edecektir.

Kişilik merkezli yaklaşım, “kendi dünyalarında zorlayıcı bir başarıyla işleyen liderlik teorilerini bilinçli olarak geliştirmiş” bazı oldukça etkili siyasi liderler üzerinde yapılan araştırmalarla geliştirilmiştir: örneğin, Franklin d. Roosevelt ve Stanley Baldwin tarafından “Beyaz Saray’da bir liderlik teorisyenî”, “görevi üstlenmeden önce geliştirdiği liderliğin araç ve amaçlarına ilişkin açık bir kavrayışa geniş ölçüde bakan” biri olarak tanımlanmıştır. ⁶ Bir yanda Mahatma Gandhi, Martin Luther King, Jr. ve Nelson Mandela, diğer yanda Kemal Atatürk, Vladimir Lenin ve Fidel Castro gibi birbirinden farklı başarılı liderlik ‘uygulayıcılarının’ ve yenilikçilerinin mektuplarını, anılarını ve polemik yazılarını incelemek. Öte yandan, ilgili liderlik yaklaşımlarına ve stratejilerine dair kısa bilgiler sağlayabilir, böylece teorik kavramsallaştırmaları ve sağlam pratik reçeteleri geliştirmeye yardımcı olabilir.

Bununla birlikte, şüpheciler, bireysel, kişisel liderliğin öneminin ve etkisinin basında ve akademik vaka incelemelerinde abartıldığını iddia ediyor. Siyaset biliminde liderlik odaklı bir yaklaşımı eleştirenlere göre, “liderliğin kayda değer yetenekler gerektirdiği veya örgütlerin başarısındaki büyük farklılıkların liderlerinin yeteneklerindeki farklılıkları yansıttığı veya tarihin en önemli şey olduğu hiç de açık değildir.” liderlerin eylemlerinin altı ülkedeki liderlerin kişilikleri ile seçim sonuçları arasındaki ilişkiye ilişkin nicel çalışması gibi kanıtlara atıfta bulunan bazı akademisyenler, çalışmanın eşit olmayan sonuçları göz önüne alındığında, modern demokratik toplumlardaki liderlerin yargıları, kararları ve eylemlerinin önemli değil. Ancak King, belirli ulusal seçimlerin liderlerin ‘güzellik yarışması’ olmamasına rağmen, liderlerin her zaman seçim öncesi ve sırasında parti platformları geliştirmeye, seçim stratejilerini takip etmeye ve daha sonra şu veya bu liderlik tarzıyla yönetmeye odaklandığını iddia ediyor. Politik sonuçları anlamak ve açıklamak ve politikalar geliştirmek için hem liderlik yaklaşımının hem de örgütsel ve kişisel olmayan güçlerin yaklaşımının gerekli olduğu konusunda King (2002) ile aynı fikirdeyiz.

Marksist siyasi liderlik geleneği, reform ve devrim koşulları altında fail-yapı dinamiklerine ilişkin kavrayışları açısından değerlendirildi. Marksizm’den ilham alan siyasi liderlik teorisyenleri, Marx’ın, sınıf çatışmasını, nihai olarak gördüğü sosyalizm ve komünizm doğrultusunda toplumu devrimci bir siyasi ve kültürel dönüşüm noktasına ilerleten yapısal ekonomik ve teknolojik güçler üzerindeki yoğun vurgusuna yanıt vermek zorunda kaldılar. Politik-ekonomik gelişme aşaması.

Elbette Marx, görünüşteki yapısal belirlenimciliğini, bireysel ve kolektif faillerin ve tarihsel durum ve bağlamların karşılıklı diyalektik dönüşümü

nosyonu ile nitelendirdi. Friedrich Engels ve müteakip Marksist teorisyenler, modern kapitalist üretim ilişkilerinin ve toplumsal kontrolün sürdürülmesinde ve uyarlanmasında 'ideolojik ilişkiler' in ve diğer 'üst yapısal' fenomenlerin rolünü vurgulayarak bundan daha da ileri gittiler.

Daha sonraki Marksist-Leninist gelenekte liderlik, 'siyasi partiye enerji, istikrar ve süreklilik ödünç verme' rolüne sahip, kendini adanmış bireylerden oluşan bir grup – bir parti veya profesyonel devrimci lerden oluşan bir örgüt - tarafından yerine getirilecek bir işlev olarak anlaşılır. İşçi sınıfının mücadelesi' (Lenin 1975, 63). Önderlik seçkinlerinin üstün niteliklerine yapılan arsız vurgu da dahil olmak üzere, birkaç önemli özellik, Lenin'in liderliğe yaklaşımını ayırt eder.

Her şeyden önce, bir hareketin lider seçkinleri, yalnızca hareketin uzun vadeli hedefleri ve acil görevleri hakkında değil, aynı zamanda toplumun geneli ve onun gelişimini yöneten tarihin yasaları hakkında üstün bir bilgi veya anlayış iddiasında bulunmalıdır.

Devrimci teoriye hakim olmak, devrimci harekete hakim olmanın en kesin yoludur, çünkü' öncü savaştının rolü ancak en ileri teorinin kılavuzluğunda olan bir parti tarafından yerine getirilebilir' .

İkinci olarak, önde gelen seçkinler hiçbir şekilde kapsayıcı, geniş tabanlı veya çok sayıda olarak görülme de, Lenin liderliği bireysel işlev ve nitelikten ziyade kolektif bir kavram olarak tasavvur eder: "... "bir düzine" denenmiş ve yetenekli lider (ve yetenekli) olmadan insanlar yüzlerce doğmazlar" ... Mükemmel bir uyum içinde çalışarak, modern toplumda hiçbir sınıf kararlı bir mücadele yürütemez' (Lenin 1975, 74). Seçkinlerin birincil görevi, takipçileri eğitmek, onların kendi çıkarları ve genel olarak dünya görüşü hakkındaki anlayışlarını şekillendirmek: 'Sınıfsal politik bilinç işçilere ancak dışarıdan getirilebilir.

' (Lenin 1975, 50). Takipçi kitlelerine doğru tipte bir bilinç aşıl原因an 'bilge adamlar', 'profesyonel devrimciler' oldukları sürece herhangi bir sınıfsal geçmişe sahip olabilirler - 'öğrenci veya çalışan adam' - (Lenin 1975, 76). Daha sonraki terim, benzersiz kişisel niteliklerin, katı eğitimin ve siyasi liderlik ("devrimci") kariyerlerine ömür boyu bağlılıklarının bir kombinasyonunu ifade eder. Üçüncüsü, seçkin liderler, takipçi kitlelerini organize etmek için üstün bilgi ve uzmanlık becerileri kullanılmalıdır: siyasi liderler, "en önemsiz olanlar da dahil olmak üzere tüm güçleri kullanacak kapsamlı ve aynı zamanda tekdüze ve uyumlu işleri düzenleme yeteneğine sahip yetenekli organizatörler" olarak görülürler.

“Kitlelerin kendiliğindenliği” ile “tüm harekete önderlik edebilecek sürekli ve sürekli bir”örgütlenmeyi ayırt etmesi gereken “yüksek derecede bilinç” arasında nesnel, kaçınılmaz bir çelişki üzerinde tutarlı bir vurgu vardır.

Lenin’in bu konudaki çalışmalarının tamamı, Marx’a özgü klasik materyalist determinizmden ziyade, fikirlerin gücü üzerine neo-Hegelci düşünce tarafından daha çok bilgilendirilmiş gibi görünüyor. Gerçekten de, Lenin’in *Conspectus of Hegel’s Science of Logic* (2007) adlı eserinde şu dikkate değer itiraf vardır: “İdealin gerçeğe dönüştüğü düşüncesi derindir : tarih için çok önemlidir.” Ama aynı zamanda insanın kişisel yaşamında da bunun pek çok gerçek içerdiği açıktır. Kaba materyalizme karşı.

Not: İdealin malzemedan farklılığı da koşulsuz değildir. Lenin’in liderlik teorisinin zar zor gizlenen idealizmi, Marksist bilim tarafından sağlanan teorik içgörünün üstünlüğü nosyonuna dayanmaktadır. Bu liderlik teorisi, sosyal deneyleri tamamen bahane eder ve birkaç “akıllı adam” tarafından tasarlanan büyük tasarımları gururla sunar. Sosyal bilimler, ancak insanlığın geri kalanının izlemesi gereken, nesnel olarak önceden belirlenmiş sosyal evrim yoluna dair tek doğru içgörü olarak.

Siyasi liderlik, toplumsal yapıyı ve siyasi sistemleri şekillendiren temel unsurlardan biridir. Liderlerin karar alma süreçleri, ideolojileri ve politikaları, toplumların geleceğini belirlemede kritik rol oynar. Siyasi liderliğin gelişimi, tarihsel, sosyolojik ve psikolojik faktörlerle şekillenir (Burns, 1978).

1.1. Siyasi Liderlik Teorileri

Siyasi liderlik konusunda farklı teorik yaklaşımlar bulunmaktadır. Bunlar arasında büyük adam teorisi, karizma teorisi ve durumsallık yaklaşımları önemli yer tutar.

- **Büyük Adam Teorisi:** Bu teoriye göre, liderler doğuştan belirli özelliklerle dünyaya gelir ve tarihin akışını değiştirirler (Carlyle, 1841).
- **Karizma Teorisi:** Max Weber, liderliğin karizmatik, geleneksel ve rasyonel olmak üzere üç tipi olduğunu öne sürmüştür. Karizmatik liderler, takipçileri üzerinde derin bir etki bırakır ve toplumsal değişim süreçlerini yönlendirir (Weber, 1947).
- **Durumsallık Yaklaşımı:** Liderliğin bireysel özelliklerden ziyade içinde bulunulan koşullara bağlı olarak şekillendiğini savunur (Fiedler, 1967).

Siyasi Liderlik Tipolojileri üzerinde de durmak gerekir. Tipolojiler, olaylar evreninin zihinsel sıralaması için mantıksal araçlardır. Sınıflandırma ve sıralama araçları olarak tipolojiler, çeşitli gözlemlenebilir lider ve takipçi gruplarını, iki grubu birbirine bağlayan ilişkinin doğasını, bunların sosyal ve psikolojik özelliklerini, işlevlerini ve sosyal rollerini, ayrıca kapsamını ve genel olarak bir toplum üzerinde sahip olabilecekleri etkinin karakteri. Bu bağlamda ortaya çıkan ilgili sorulardan bazıları şunlardır: sosyal bilimler, ancak insanlığın geri kalanının izlemesi gereken, nesnel olarak önceden belirlenmiş sosyal evrim yoluna dair tek doğru içgörü olarak. Siyasal liderlik, yalnızca yönetsel bir rol değil, aynı zamanda izleyiciler tarafından sembolik düzeyde kabul gören, etkileyici ve yönlendirici bir davranış biçimi olarak tanımlanır (Komsuoğlu, 1933).

Belirli bireyler, belirli bir organizasyonda veya toplumda veya devlette nasıl ve neden güç kazanır? Bir liderin gücünün kökenleri nelerdir? Bu gücün uygulandığı araçlar nelerdir?

Liderler ‘sert’ ve ‘yumuşak’ gücün - yani ‘akıllı gücün’ karışımlarını nasıl uygular ve uygulamalıdır?

Liderlerin ve takipçilerin kişisel özellikleri nelerdir?

Liderler ve takipçiler arasında nasıl bir ilişki vardır?

Liderler hangi durumlarda ve bağlamlarda hangi işlevleri yerine getirir? Politikaları ve vizyonları uygulamak için sorunları nasıl teşhis ederler, çözümler önerirler ve takipçileri nasıl harekete geçirirler?

İkili tipolojiler, liderlerin bireysel nitelikleri ve genel olarak takipçileri ve diğerleriyle nasıl ilişki kurduklarına göre inşa edilebilir - iyi ya da kötü, etkili ya da etkisiz, güçlü ya da zayıf, resmi (oluşturulmuş) ve gayri resmi (olmayan) liderler. Üçlü tipolojiler, özellikle Soğuk Savaş sırasında, faydacı (Batılı demokrat, birinci dünya), ideolojik (Komünist, ikinci dünya) ve devrimci (bağımsız üçüncü dünya devletleri) liderler arasındaki farklılıkları vurguladı. Normatif ve ampirik tipolojilerin yanı sıra karma veya kibritle yapıya sahip olanlar da vardır.

Tüm liderliğin, takipçilerine belirli kültürel özellikler bahşeden ve liderlerin belirli kişisel özellikleri kullanmalarına izin veren sosyal durumlarda ve bağlamlarda ortaya çıktığını biliyoruz: doğuştan gelen nitelikler, sosyalleşmiş alışkanlıklar, öğrenilmiş beceriler; özellikle duygusal zeka ve sosyal içgörü dahil bağlamsal zeka dahil olmak üzere çeşitli türlerde zeka; aynı zamanda güç kullanma, organizasyon ve iletişim becerileri.

Ayrıca bazı liderlerin etik-politik vizyonları olduğunu veya en azından grup için ve grup içinde neler yapılması gerektiğine dair bazı fikirleri olduğunu da biliyoruz. Liderlerin sorunları teşhis etme, çözümler önerme ve takipçileri veya destekçileri bu sorunları çözmek için harekete geçirme ve yenilikçi uyum dereceleri yoluyla değişim veya koruma ile meşgul olma işlevlerini yerine getirdiklerini biliyoruz. Bu birikmiş ampirik ve analitik bilgiye ve normatif bakış açılarına dayanarak, araştırmacılar genellikle iki veya daha fazla değişkeni birbirine bağlayan çeşitli tipolojiler oluşturmaya devam ederler; örneğin, liderlik tarzı ve sosyal işlevler veya liderin hedefleri ve liderlik sonuçları. İkili tipolojiler, liderlerin bireysel nitelikleri ve genel olarak takipçileri ve diğerleriyle nasıl ilişki kurduklarına göre inşa edilebilir - iyi ya da kötü. Normatif ve ampirik tipolojilerin yanı sıra karma veya hibrit yapıya sahip olanlar da vardır.

1.1.1. Normatif Tipolojiler

Normatif tipolojiler, modern dünyada liderliğin etik değerlendirmesi için bizi önemli bir araçla donatıyor. Batı'da hala geçerli olan klasik liderlik tipolojileri arasında (ancak bir tür lidersiz' rejim olarak Japonya hakkında ilgili yöneticiler ve liderler. Aristoteles'in etik hamlesi, yüzyıllar boyunca birçok siyaset filozofu ve ampirik teorisyen tarafından takip edildi. Gelenek bugün devam ediyor. Örneğin Nye, iyi ve kötü liderliğin normatif bir tipolojisinin kendi versiyonunu verdi. Aristoteles'in normatif siyasi liderlik tipolojisi iki değişkenle ilişkilidir: bir yanda yöneticilerin sayısı ve diğer yanda yönetimlerinin motivasyonu ve nihai sonuçları. Dolayısıyla, ortak çıkar için bir kişi hüküm sürdüğünde, rejim bir krallıktır; özel avantaj için tek kişinin yönetimi bir tiranlıkla sonuçlanır. Birkaç kişi ortak çıkar için hüküm sürdüğünde, rejim bir aristokrasidir; Azınlığın özel kazancı için kural, bir oligarşi ile sonuçlanır. Çokluk ortak çıkar için hüküm sürdüğünde, rejim bir yönetim biçimidir (anayasal demokrasi); (çoğunlukla nispeten fakir olan) çokluğun özel avantajına yönelik bir kural, günümüzün sözlüğünde bir (seçimsel) 'demokrasi' veya 'otokrasi' ile sonuçlanır. Aristoteles, modern bilimin kamu yararı kavramı altında özetlediği fıkirlere dayanarak 'iyi' ve 'kötü' liderlik arasında ayırım yapmaya çalışırken, sonraki normatif teorileştirme girişimleri, 'iyi' liderlik ve onun belirli özellikleri sorusuna daha ayrıntılı bir ilgi gösterdi.

Nye'nin modern normatif tipolojisi, 'iyi liderlik' teriminin genel olarak kabul edilen iki anlamını karşılaştırır: biri, liderin (amaçları ne olursa olsun) sonuçlara ulaşma yeteneğine atıfta bulunurken, diğeri, izlenen hedeflerin değeri hakkında etik bir sorgu sunar.

Bir etik yargının temellerinin veya öncüllerinin açık bir şekilde tanımlanması, karşılaştırmalı bağlamlarda normatif bir tipolojinin işlemesi için vazgeçilmez görünmektedir. Bu nedenle, liderliğin etkililiği ve verimliliğine ilişkin görünüşte “değerden bağımsız” yargılar bile, ikinci kez düşünüldüğünde, temel ilkelere karşı açıklığa kavuşturulmalıdır. Liderin amaçlarının “gerçekçiliğini” veya araç-sonuç eşleşmesinin kapsamını veya aslında liderin grubun hedeflerini uygulama becerisini ele alırken “iyi” ve “iyilik” ve “doğru” ve “doğruluk” soruları “gerçek hedefler”. Tıpkı Aristoteles’in grubun “ortak avantajını” tanımlayan tipolojisinde olduğu gibi, grubun “çıkarı” bu şekilde anahtar gibi görünmektedir. Grubun çıkarı, zorunlu olarak “ötekilerin” iyiliği, grup dışı gerçeklik ve genel olarak insanlığın ortak değerleri ile ilgili mülahazaları içeren evrensel ahlaki kriterlerden herhangi birine karşı incelendiğinde daha da karmaşık bir ahlaki yargı ortaya çıkar.

1.1.2. Ampirik Tipolojiler

Bir yaklaşım olarak ampirik tipolojiler, araştırmacının dikkatini liderliğin gözlemlenebilir işlevlerine, bir liderin kişisel niteliklerine veya bir liderin otoritesinin kaynaklarına yeniden odaklar. Ampirik tipolojiler, liderliği nihai değerlerin yüce perspektifinden değerlendirmek yerine, sorunu tarihsel olarak somut sosyal yapılar ve kurumlar tarafından belirlenen bireysel ve sosyal psikoloji, grup etkileşimleri ve gruplar arası süreçler bağlamında konumlandırmaya çalışır. Max Weber’in geleneksel, rasyonel-yasal ve karizmatik liderlerden oluşan üçlü ideal tip analitik tipolojisi bu açıdan temsilidir. Weber, siyaseti ‘siyasi bir birliğin, dolayısıyla bugün bir devletin liderliğinin liderliği veya etkilemesi’ olarak görerek, siyasi düşünce ve eyleme liderlik merkezli bir yaklaşım kullandı; yani, ‘belirli bir bölgede fiziksel gücün meşru kullanımının tekeli (başarıyla) talep eden bir insan topluluğu’. İnsanları otoriteye neyin itaat ettirdiği sorusunu soran Weber, liderlerin güçlerinin kültürel, sosyal ve psikolojik kaynakları arasında ayrım yapar. Weber’e göre liderlik, geleneksel, yasal-akılcı veya karizmatik tahakküm, otorite ve meşrulaştırmaya göre icra edilir. Weber’in modern öncesi ve modern toplumlardaki en yaygın liderlik “motorları” tipolojisi, liderlerin toplumla iç içe olmalarını vurgular ve karşılaştırmalı nitelikteki araştırma görevlerinin çözülmesine yardımcı olur.

Karl deutsch, liderlerin yetkilerinin kapsamına dayalı bir lider tipolojisi önermiştir. Güçlü, başarılı liderlerden nispeten zayıf ve başarısız liderlere kadar uzanan bir süreklilik olarak tasarlanan deutsch’un tipolojisi, temel özelliklerle ilişkilidir. Liderin kişiliği, takipçileri tarafından sağlanan desteğin türü ve en önemlisi, liderin savunduğu politikalar ile hakim “zamanın

ruhu” arasındaki ilişki veya liderin yalnızca belirli bir aşamada görmezden gelebileceği tarihsel durumun gereklilikleri. kendi tehlikesi.

Oran Young, özellikle uluslararası ilişkilerde liderliğin analizi için yararlı olan bir tipoloji geliştirmiştir. Max Weber’in klasik şemasına dayanarak, uluslararası siyasette, özellikle rejim oluşumu ve kurum inşası ile ilgili olarak, genç seçkin yapısal, girişimci, entelektüel ve karizmatik liderlik .

Benzer şekilde, Robert Tucker (1981, vii) Weber’in ayak izlerini takip ederek “temel doğası gereği siyaset, bir siyasi topluluğun liderliği ve liderlik sürecine girebilecek yurttaşların katılımcı faaliyetleri de dahil olmak üzere tüm faaliyetlerdir” dedi. Tucker, ahlaki hümanizme temel bağlılığıyla karakterize edilen ve küresel tehlikelere sorumlu bir şekilde yanıt veren aydınlanmış liderlik ile Soğuk Savaş’ın zorluklarını karşılamak için yükselmeyen bir liderlik karşıtı biçim arasında ayrım yaptı. Tucker’ın tipolojisi bu nedenle ampirik ve normatif unsurları birleştirdi.

Kellerman’ın (2004) işlevselci tipolojisi de, özellikle anlam yaratmaya ve belirli kamu mallarının lider tarafından sağlanmasına yaptığı vurgu bakımından karışık bir yapıya sahiptir. Kellerman, siyasi liderliğin ana işlevlerini sınıflandırırken, genel olarak olumlu nitelikteki ve geniş sosyal etkideki işlevlerin altını çizer. Kellerman’a (2004) göre liderler (a) anlam ve hedefler yaratır; (b) grup kimliğini ve uyumunu güçlendirmek; (c) düzen sağlamak; ve (d) toplu (uyarlanabilir) çalışmayı harekete geçirmek . Modern liderlik tipolojilerinin çoğunun, ampirik ve normatif unsurların ikna edici bir kombinasyonu ve liderliğin daha geniş sosyal etkisine ve uzun vadeli sonuçlarına özel önem verir. Öte yandan, Kellerman analiz ettiği ticari ve politik vaka incelemelerine dayanarak çok düşündürücü bir kötü liderlik tipolojisi inşa etti: beceriksiz (Juan Antonio Samaranch), katı (Thabo Mbeki), ölçüsüz (Boris yeltsin), duygusuz (Martha Stewart), yozlaşmış (diana (dede) Brooks), dar görüşlü (Bill Clinton) ve kötü (Radovan Karadzic, Pol Pot). Kellerman, eski ABD Başkanı Bill Clinton’ın Ruanda soykırımı konusunda tecrit edilmiş, kötü bir lider olduğunu ve şeytani Radovan Karadzic ve Pol Pot’un üzerinde yalnızca bir kategori kötülük olduğunu ilan etmek gibi tartışmalı yargılar ileri sürdü. Nye, Kellerman’ın bir bakıma haklı olduğunu söylüyor, ancak genel koşullar öyleydi ki, Kongre’nin Somali felaketinden sonra Afrika’ya dahil olma konusundaki isteksizliği nedeniyle Clinton’ın pek bir şey yapamayacağı şekilde, “günümüzde iyi liderler genellikle kozmopolit eğilimleri arasında sıkışıp kalıyorlar.

Siyasi liderlik, farklı bağlamlarda çeşitli tipolojilere ayrılmaktadır. Liderin karar alma süreci, yönetim anlayışı ve toplumla kurduğu ilişki doğrultusunda farklı kategorilere ayrılabilir.

- Otoriter Liderlik: Güç kullanımı ve merkeziyetçi yönetimi esas alır. Karar alma süreçleri genellikle liderin tekeline aittir (Arendt, 1951).
- Demokratik Liderlik: Katılımcı yönetim anlayışıyla, halkın ve danışmanların sürece dahil edilmesini teşvik eder (Lipset, 1960).
- Karizmatik Liderlik: Weber'in teorisine dayanarak, liderin kişisel çekiciliği ve etkileyiciliği ile toplum üzerinde güçlü bir etki bıraktığı liderlik biçimidir (Weber, 1947).
- Dönüşümcü Liderlik: James MacGregor Burns tarafından ortaya atılan bu liderlik tipi, takipçilerini motive eden ve onlara ilham veren bir yaklaşımı benimser (Burns, 1978).
- Hizmetkâr Liderlik: Liderin, halkın ihtiyaçlarını önceleyen, onların çıkarlarını gözetken bir hizmet anlayışına sahip olmasıdır (Greenleaf, 1977).

Tarihsel Süreçte Siyasi Liderlik

Tarih boyunca siyasi liderlik, dönemin şartlarına ve toplumsal beklentilere göre şekillenmiştir. geçmiştir.

- Antik Dönem: Platon ve Aristoteles, ideal liderlik anlayışının bilgeliliğe ve erdeme dayalı olması gerektiğini savunmuştur (Platon, 380 BCE).
- Orta Çağ: Liderlik, dîn ve feodal güç odaklarıyla biçimlenmiştir.
- Modern Dönem: Endüstri devrimi ve demokratik sistemlerin yaygınlaşması ile birlikte liderlik anlayışı daha katılımcı hale gelmiştir (Lipset, 1960).

Modern Dönemde Liderlik ve Değişimler

Günümüzde siyasi liderlik, dijitalleşme, halkla ilişkiler ve küreselleşme gibi faktörlerden etkilenmektedir. Medyanın ve sosyal medyanın yükseldiği bir dönemde liderler, imaj yönetimi ve halkla doğrudan iletişim konularında daha aktif rol oynamaktadırlar (Castells, 2009).

Siyasi liderlik, tarihsel koşullara ve toplumsal dinamiklere bağlı olarak evrim geçirmektedir. Karizmatik, otoriter veya demokratik liderlik anlayışları, içinde bulunulan dönemin ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Gelişen iletişim teknolojileri, halkla etkileşimi arttırırken, siyasi liderlerin rolünü ve stratejilerini de dönüştürmektedir.

Tarih boyunca siyasi liderlik, dönemin şartlarına ve toplumsal beklentilere göre şekillenmiştir. Antik dönemdeki monarşik yapılardan modern demokrasi liderlerine kadar çeşitli evrelerden geçmiştir.

- Antik Dönem: Platon ve Aristoteles, ideal liderlik anlayışının bilgelige ve erdeme dayalı olması gerektiğini savunmuştur (Platon, 380 BCE).
- Orta Çağ: Liderlik, dîn ve feodal güç odaklarıyla biçimlenmiştir.
- Modern Dönem: Endüstri devrimi ve demokratik sistemlerin yaygınlaşması ile birlikte liderlik anlayışı daha katılımcı hale gelmiştir (Lipset, 1960).

Modern Dönemde Liderlik ve Değişimler

Günümüzde siyasi liderlik, dijitalleşme, halkla ilişkiler ve küreselleşme gibi faktörlerden etkilenmektedir. Medyanın ve sosyal medyanın yükseldiği bir dönemde liderler, imaj yönetimi ve halkla doğrudan iletişim konularında daha aktif rol oynamaktadırlar (Castells, 2009).

Siyasi liderlik, tarihsel koşullara ve toplumsal dinamiklere bağlı olarak evrim geçirmektedir. Karizmatik, otoriter veya demokratik liderlik anlayışları, içinde bulunulan dönemin ihtiyaçlarına göre şekillenmektedir. Gelişen iletişim teknolojileri, halkla etkileşimi artırırken, siyasi liderlerin rolünü ve stratejilerini de dönüştürmektedir.

Siyasi Liderlik Kavramı

Literatüre bakıldığında çeşitli liderlik yaklaşımları ve lider tipleştirme çabalarının olduğu görülmektedir. Hangi alanda olursa olsun, bir yöneticide safi olarak tek bir liderlik tarzının bulunduğunu söylemek pek mümkün değildir. Örgütün, çevre koşullarının, izleyicilerin ve tabii ki yöneticinin sahip olduğu özellikler, çeşitli lider davranışlarının ve tarzlarının sergilenmesine neden olmaktadır. Bazen birden fazla liderlik özelliğinin sergilendiği görülürken, bazen de tek bir liderlik tarzı doğrultusunda bir yönetim ve iletişim sürecinin götürüldüğü görülebilmektedir. Yönetim süreci, sadece kaynakların etkin ve verimli kullanımını değil; insan faktörünün merkeze alındığı beşeri bir etkileşim sürecini de kapsamaktadır. Bu nedenle, yönetim kavramı yalnızca teknik unsurlarla açıklanamayacak kadar insan odaklı bir yapıya sahiptir (Dinler, 2018).

Siyasi liderlik ise dinamik bir çevrede stratejik kararlar almayı, alınmış olan bu kararları hayata geçirilmeyi ve tespit edilen misyon ve hedefler yönünde takipçilerini hedefe kilitleyebilme süreçlerini içermektedir. Siyasi toplulukların da her grubun, her topluluğun bir liderleri bulunduğu gibi, liderleri vardır. Bu bağlamda siyasi liderler, içinde bulundukları toplumsal yapının genel menfaatlerini muhafaza eden kimselerdir, ama netice itibariyle bir siyasi tercihi de temsil eden kimselerdir.

Siyasi liderin aslolan partisi, kendisi ve toplum arasında mevcut sinerji ve etkileşimi, herkesin kazanacağı şekilde kurgulamasıdır. Öbür taraftan partileri ve kendilerini merkez alarak siyasi bir anlayış benimseyen, toplumu meydana getiren güç merkezi ile bu merkezi herhangi bir biçimde buluşturmayı başaramayan liderlerin genel olarak toplumun yaşam biçimi, değerleri hâkim kültürünü gözden kaçırdıkları dikkat çekmektedir. Yani başka bir anlatımla siyasi lider partisi ve kendisinin önüne toplumun çıkar ve menfaatlerini geçirebildiği oranda gelişmekte ve büyümektedir. Bu şekilde siyasi liderlik açısından, topluma rağmen siyaset yapmak ve kendi konumlarının peşine düşmek, gibi yanılgılar en büyük tehlikeli durumlardır.

1.2. Siyasi Liderlik Nedir ve Nasıl Değerlendirilir?

Politik liderliğin bileşenleri Kavramı biraz daha tanımlamaya çalışalım ve liderliğin gücünü bir dizi ögeye ‘ayırıp ayıramayacağımıza’ bakalım. Ancak liderlik, yalnızca yön verili bir duruma, tabiri caizse ‘taleplere’ göre anlamlıysa etkili ve ‘gerçek’ olacaktır. Bu nedenle Tucker liderliği, her durumda kronolojik sırayla ortaya çıkmasalar da, analitik birbirini olarak izleyen üç unsur açısından analiz eder. Bu üç aşama, eylemin gerçekleşmesini sağlamak ile ilgilenecek olanların ‘teşhisi’, ‘eylem yollarının reçetesi’, ‘harekete geçirilmesidir ve Liderliğe ‘amaç’ veren bu yönlerin varlığı, Tucker’ın politik etkinliğin güç açısından inanmasının değil, liderlik nedenidir açısından (1981). Daha önce gerektiğine önerildiği gibi, liderliği gücün bir alt kümesi veya özel bir biçimi olarak görmek muhtemelen daha doğrudur; ancak Tucker’ın katkısı, “talepler” (oluşmamış ya da değil) ya da ihtiyaçlar (gizli ya da değil) olan aşamalara karşılık gelen öğelerin ya da fazların sayısını belirlemeye yardımcı olması açısından önemlidir.

Liderlik, özellikle siyasi liderlik, bir grup içinde ve çok çeşitli alanlarda önemli bir süre boyunca uygulandığından, ardışık unsurlar gerçekten farklı hale gelir. Dolayısıyla, siyasi liderlik kavramsallaştırması, liderlerin karşı karşıya kaldıkları veya belki daha doğrusu parçası oldukları durumu daha doğru bir şekilde karakterize etme girişimini gerektirir. Liderliğin kişisel özelliklerini göz ardı etmemek gerekir. Bu özellikler hakkında tatmin edici düzeyde bilgi sahibi olmaktan çok uzağız bu yöndeki çabalara bu nedenle şiddetle ihtiyaç vardır. Ancak liderlerin karşı karşıya kaldığı durum türlerinin analizi ve sınıflandırılması, en az eşit derecede acil görevlerdir. Genel olarak, çevreyi inceleyenler, bunu liderlerin önemsiz sayıldığını veya önemsiz olduğunu göstermek için yapmışlardır.

Liderlik iki tip yerine üç tipe ayrılırsa, yaklaşımın ana zorluğu pek az azaltılabilir. Burns’ün ayrımının temel değeri, bu zeminin verilmiş olmasıdır.

Liderler grubunda, toplum vizyonuna sahip olan ‘dönüştürücü’ grup, bu vizyonu gerçekleştirmek için bir şeyler yapmaya koyulur; “işlemci” liderler ise tam tersine, yalnızca değiş tokuş yapar veya bir avantajı başka bir avantajla takas ederler. Toplumun nihai olarak nasıl olması gerektiğine dair herhangi bir küresel perspektif olmaksızın şimdi ve burada hareket ederler ve ayrıntılara odaklanırlar. Bu ayrım açıkça önemli; liderler arasında sezgisel olarak var olduğunu hissettiğimiz ve biyografik materyalden elde edilen kanıtlarla ortaya çıkmış gibi görünen farklılıklara karşılık geliyor gibi görünüyor Lenin veya Franklin D.Roosevelt İn her birinin geliştirmek istediği bir toplum vizyonu vardı; tersine, 1964’te Birleşik Krallık başbakanı olarak ilk kez seçildiği zamandan önceki kısa dönem dışında, günden güne yaşıyor gibiydi; onun zaman ufku son derece kısıydı. Kuşkusuz, ayrım tamamen Burns’ten kaynaklanmıyordu:

Pareto’nun liderleri aslanlar ve tilkiler olarak D. üzerine ayırması yaptığı (Pareto, çalışmada 1963) - Burns kullanmıştı. bunu 1963’te Franklin Roosevelt - benzer çağrışımlara sahipti. Ancak Burns, şu ya da bu lider tipinin içinde bulunduğu toplumdaki çeşitli grupların özelliklerine ve sonuçlarına ilişkin incelemede daha sistematiktir. Burns ayrıca (daha önce Paret’in yaptığı gibi) liderliğin dönüştürücü veya işlemsel karakterini liderlerin kendilerini içinde buldukları durumla ilişkilendirir.

Çalışmalarında, iki liderlik biçiminden biri veya diğeriyle sonuçlanacak çeşitli kurumsal ve davranışsal özellikleri açıklayan uzun gelişmeler var. Partinin siyasi faaliyetinden doğan liderlik, en azından normal durumda, işlemsel olacaktır; devrimlerden doğan önderlik ise tam tersine dönüştürücü bir karaktere sahip olacaktır.

Burns, çevresel durumlar ve gerekli ile diğer bir liderlik ilişki sağlayacak türleri arasında sıkı bir evrensel şema geliştirmekte yetersiz kalsa da, bu konuda açık göstergeler vardır. Dönüştürücü veya işlemsel liderlikle sonuçlanacak belirli durumlar için en azından kesin bir eğilimdir. Dolayısıyla, Burns’ün analizi, “gerçek” liderler ile “diğerleri” arasındaki sıradan ayrıma karşı önemli bir ilerleme teşkil eder; ancak bu yalnızca sınırlı bir ilerlemedir, çünkü gerçeğin rahat belirgin bir şekilde şekilde daha bölümlendirilemeyeceği zengin olduğu ve bu açıktır.

Aslında Weber, mevcut lider kategorilerinden ziyade bilinçli olarak ideal tiplere atıfta bulunur. Burns’ün “dönüştürücü” liderliği, karizmatik bir bağlamdaki liderlerin özellikleriyle pek çok benzerlik taşıırken, bürokratik otoritenin doğal olarak işlemsel liderlere yol açtığı hissedilebilir, geleneksel liderlerin durumu açıkta kalmaz, belki de Burns bu gruba çok fazla vurgu yapmak neden görür. Weber’in analizi daha yakından incelenmeyi hak etse

de, kısmen çünkü karizma sunumu kavramına yüklenen muğlaklık, liderlerin kategorize edilmesiyle sonuçlanacak bir model geliştirmede Weber'inkinden daha belirleyici bir girişimdir; ama bu girişimi tatmin edici değil çünkü ikiliğin deli gömleğinden kopamıyor .

Politik davranış, nadiren ikili bir karaktere sahiptir. Çoğu durumda, bir ikiliğe dayalı bir yaklaşım, bir süre için sezgisel bir değere sahip olduktan sonra, veya analizi deli gömleği aptallaştırma etkisine sahiptir. Bu, özellikle siyasi liderlik alanında tipleri doğrudur ve arka çünkü plan kalıpları sadece bariz kişilik bir şekilde çöktür.

Durumların kapsamlı bir şekilde betimlenmesi ve özelde bu durumların bir takım boyutlar çerçevesinde çözümlenmesi ile liderlik anlayışının zenginleştirilmesi ve somut sonuçlar elde edilmesi mümkün olacaktır.

1.2.1. Siyasal Liderlik Teorileri

Siyasal liderliğe yönelik üç genel olmak üzere diğer düşünürlerin görüşlerinden bahsedebiliriz. Birincisi İbn Haldun'un siyasi liderlik teorisi; ikincisi Machiavelli'nin Siyasal Liderlik teorisi ve son olarak da Weber'in siyasi liderlik teorisidir.

İbn Haldun'a göre, devlet başkanlığı soya bağlıdır. Devletin ilk ortaya çıkışında belirli bir düzen içinde bir soyda karar kılınarak hükümdarlık o soydan olanlar arasında babadan oğula geçer ve hükümdarlık o soyun doğal hakkı olur. Bundan sonra hükümdara itaat etmek dini bir inanç şeklinde değişmez bir inanç halini alır. Bu inanç oluştuğundan sonra devleti kuran güçlü asabiyete gerek kalmaz (Haldun, 1990: 394). Bu tür siyasi liderliğe örnek olarak Osmanlı Devleti verilebilir.

Bir diğer teoriyi ise Machiavelli oluşturmaktadır. Machiavelli üç tür hükümdarlıktan bahsetmektedir. Birincisi İbn-i Haldun'un bahsettiği gibi soydan geçme hükümdarlıktır. Soydan geçme hükümdarın diğer hükümdarlıklara göre işi kolaydır. Çünkü halk onu gelenekten dolayı severek benimseyecektir. İkinci tür hükümdarlık ise karma hükümdarlıktır. Bu hükümdarlık tamamen yeni olmayan başka bir hükümdarlığın parçası ya da devamı şeklindeki hükümdarlıktır. Machiavelli, asıl dikkatini üçüncü bir hükümdarlık çeşidi olarak sunduğu yeni hükümdarlıklar üzerine yoğunlaştırmıştır. Çünkü bu hükümdarlığın bazı zorlukları vardır. Öncelikle yeni hükümdarlıklarda halk daha iyisini bulmak için hükümdarı değiştirmek isteyebilirler. Buna karşılık yeni hükümdarlıklar halka kendini benimsetmek için zorbalığa başvurabilir. Bunu iktidarını sağlamlaştırmak için yapmak zorundadır .(Machiavelli, 1994: 15-18).

1513 yılında yazmış olduğu Prens isimli eserinde Machiavelli ise liderlikte realistik ölçütünü dile getirerek “İnsanlar doğuştan kötüdür. Bundan dolayı devleti daha iyi idare edebilmek için iktidarı mutlak suretle ele geçirmek gerekir. Erk tanrıdan değil, kuvvetten doğar. Gerekirse bu yolda şiddette dâhil olmak üzere her türlü yola başvurmak gerekir. Çünkü ikna yolu ile başarı elde etmek mümkün değildir. İnsanlar için korku, merhamet ve sevgiden önce gelir.” şeklinde ifade etmiştir. Machiavelli’ye göre iktidarı kontrol etmek için bir liderin sahip olması gerekli olan iki özellik yetenek ve şanstır.

Toplumsal ortam karizmatik otoritenin ortaya çıkışı ve kalıcılığı ile yakından ilgilidir. Toplumun güvenliği tehlikeye düştüğü durumlarda toplumsal özdeşleşme ve toplumsal törelerin yıkılması durumlarında karizmatik öndere gereksinim pekişmektedir. (Heper, 1977: 185).

Weber’e göre (2006: 17), “Güç kullanarak, yeryüzünde toplumsal adaleti yerleştirmek isteyen biri, yandaşlara, yani insanlardan oluşmuş bir aygıtı gerek duyacaktır, oysa bu aygıt ancak manevi ve maddi ödüller önceden belirlenirse işler”. Dolayısıyla, siyasi liderler, ödüllendirme mekanizması sayesinde takipçileri aracılığıyla kendi geleceklerini şekillendirebilirler. Ancak yine de lider, faaliyetlerinin sonuçlarının ne olacağı konusunda tam bilgiye sahip olmayabilir. Weber’e göre (2006:18-19), siyasetle uğraşan kişi, tüm zor koşullarına rağmen, başarıya ulaşırsa ya lider ya da kahraman olabilir. Aksi durumda dahi, yani başarıya ulaşamazsa bile, lider adayının başarısızlığı kabul edebilecek psikolojide olması beklenmelidir.

Weber’ de “Meslek Olarak Siyaset” isimli çalışmasında, siyaseti, bir siyasi topluluğun, bugün için de devletin önderliğini yürütmesi ya da önderliğini etkilemesi olarak tanımlamıştır (Weber, 1996).

Campanella, Güneş Ülkesi adlı eserinde, kendini bilimlere adanmış birinin iyi bir yönetici olacağını söyler. Doğu felsefesinden bir örnek olarak ise Nizamülmülk’ün sultan; ülkesini iyi yönetmeli, halkının iyiliğini gözetmeli, halkı dinlemeli, din ile ilişkisi iyi, adaletli, ordunun ve halkın durumundan haberdar devlet işlerini beraber yürüttüğü kişiler ile yakın arkadaş olmalı, yönetim hiyerarşisini korumalı, karar almadan önce etrafındakilere danışmalı ve aceleci olmamalıdır.

Burns, siyasetin güç olarak görülmesinin, gücün siyasetteki rolünün ve bunun yanında liderliğin asıl rolünün göz ardı edilmesine yol açtığını düşünmektedir. Burada güce sahip olan ve güçten etkilenenin güdülerini ve olanakları önemlidir. Liderler, bir çeşit güce sahip bireylerdir (Burns, 1979).

Stodgill, öğrenci liderliği, askeri liderlik, işletme açısından liderlik gibi konularda çok çalışma yapılmasına karşın siyasi liderlik, işçi liderliği ve suç örgütü liderliği konularının göreceli olarak çok az önemsendiğini belirtmektedir. Jean Blondel de 1970’li yıllardan itibaren siyaset bilimcilerin siyasi liderlik konusunda daha fazla ilgi göstermeye başladıklarını ama yine de siyasi liderlik konusunda çalışan birçok araştırmacının ifade ettiği gibi bu konuda çok az araştırma yapıldığına vurgu yapmaktadır.

Heywood’a göre (2016: 193) liderler, liderin bulunmadığı durumlarda eylemsiz ve yönsüz kalacak insanları harekete geçirmekte ve onlara ilham kaynağı olmaktadır. Liderler, birliği geliştirmekte ve grup üyelerini aynı doğrultuya yönelebilmeleri için cesaretlendirmektedir. Liderler, sorumluluklar ve roller hiyerarşisi oluşturarak, örgütü güçlendirmektedirler. Dolayısıyla liderler, takipçilerini yönlendirebilen, yönetimde astlarına fikir ortaya koyma hakkı tanıyan kişilerdir. Bununla birlikte Heywood, liderliğe ilişkin olası tehlikelerden de bahsetmektedir (2016: 194). Bunlar; İktidarı temerküz ettirmekte ve yozlaşmaya veya İranlaşmaya yol açmaktadır; liderliğin, hesap verebilirlik ve denetlenmesine ilişkin talep bundan kaynaklanmaktadır. Yaranma ve itaate neden olarak, insanların kendi yaşamlarının sorumluluğunu almalarına ilişkin cesareti kırmaktadır. Düşüncelerin aşağıdan yukarıya doğru akışından çok yukarıdan aşağıya bir akış bulunmaktadır ve bu durum tartışmayı ve müzakereyi daraltmaktadır. Liderliği sistem canlılığını destekleyen her eylem olarak tanımlarsak, tanımı gereği “etkili” olduğu için “kötü” veya “etkisiz” liderlik gibi bir şey asla gerçekleşmez. Değişiklik getirmeyen veya etkisiz olan herhangi bir eylem, aktör resmi bir liderlik konumunda olsa bile liderlik çabası olarak tanımlanamaz. Bununla birlikte, liderlik etkinliği derecelendirilebilir ve bu nedenle az çok “etkili”, “daha iyi” veya “daha kötü” liderlerden bahsetmek mümkündür. Çünkü her liderin iyi yönleri olduğu gibi kötü yönleri de bulunabilmektedir.

Edinger ,çok eski tarihlerden beri insan, kimin yönettiğini ve yönetmesi gerektiğini, bir toplumda siyasi otoritenin temellerinin neler olduğu veya olması gerektiği sorularının cevaplarını ve bazı bireylerin toplumun kurallarının ve siyasetinin belirlenmesindeki istisnai etkiyi nasıl ve niçin ele geçirdiğini, uyguladığını ve diğerlerinin bunu neden yapamadığını sormuş, tartışmış, kurgulamaya çalışmıştır.

Kellerman, siyasi liderliğin, grup sürecinin odağı, kişilik ve etkileri, bir itaate teşvik etme sanatı, davranış, bir ikna biçimi, güç ilişkisi, hedefe ulaşmanın aracı, farklılaştırılmış bir rol olarak çok farklı biçimlerde tarif edilebileceğini söyler .

Tucker, siyaseti doğrudan siyasi liderlikle tanımlayan bir görüş olarak Tucker'ın "Liderlik Olarak Siyaset" isimli kitabında, siyaset, siyasi bir topluluğun ve tüm faaliyetin liderliği olarak tanımlanmaktadır

Siyasi lider, örgütünün, yani yönettiği siyasi partinin hedefine ulaşması için, yüksek düzeyde bir ikna, inandırma ve bağlılık yaratma gücüne sahip olabilmelidir. Çünkü, diğer örgütlerde olduğu gibi, siyasi parti liderinin elinde, ücret, yükselme, izin, vb. gibi somut ödüllendirme ya da işten çıkarma, maaş kesme, ilerlemesini durdurma, vb. gibi cezalandırma araçları yoktur. Dolayısıyla, liderlik ederken kullanacağı en önemli gücü, insanlar üzerinde yaratacağı ikna ve inandırma etkisi ile kendisine yönelik oluşturacağı hayranlık, sevgi ve saygı olacaktır. Bu nedenle, siyasi liderin kişilik ve iletişim özellikleri, diğer örgüt liderlerine göre daha önemli hale gelmektedir.

1.2.2. Siyasi Liderliğin Geçmişteki Rolü

Sosyoloji bilimi, liderlik çalışmasının gelişimine başka bir şekilde katkıda bulunmuştur: ilişkinin doğası hakkında en üstte yer alan genel soruların ortaya çıkmasına yardımcı olmuştur. Liderlikle sadece dolaylı olarak ilgili olduğu kabul edilen bu tür sorulardan biri, siyasi partiler içindeki oligarşik yapıların 'kaçınılmaz' karakteridir. Ostrogorski, Mosca ve Michels'in 19. yüzyılın sonları ve 20. yüzyılın başlarındaki çalışmaları, özellikle RT'ninki olmak üzere siyasi partiler içindeki karar vermenin daha yeni analizlerine sahiptir. İngiliz Siyasi Partileri Üzerine McKenzie e (1955) . Ancak sosyolojinin liderlik aşamalarının analizine asıl katkısı, otorite tipolojisi ve karizma kavramının, liderliğin anlaşılması için özellikle değerli olduğu keşfedilen Max Weber'inki olmuştur. Üçüncü Dünya'da liderler ve gerçekten de siyasi yaşam. Bazı siyaset bilimcileri başka bir disiplinden önemli ölçüde etkilenmiştir:

Bu nedenle, ulusal göreve geldikten sonra eylemlerinde neden başarılı veya başarısız olduklarını açıklamak için liderlerin geçmişini ve gençliğini araştıran çok sayıda biyografi bulunur. Georg e Woodrow Wilson üzerine, 1956'da yayınlandı. Ancak psikolojik yaklaşımın öncülüğünü ikinci dünya savaşından önce yaptı.

Tarih, liderlik çalışması için maddi çerçeve sağlarken, liderliğe sınırlı yer verilmiştir. Weber ve Paret ile birlikte konsept merkezi bir konum işgal ediyor. Marksist olsun ya da olmasın diğer sosyologların çoğu, yapılara daha fazla önem vermişlerdir. Ayrıca, Pareto'nun analizi çok soyut kaldığından ve Weber'in sınıflandırması, çeşitli toplum tiplerinde liderlik türlerinin kesin bir kategorizasyonu ile sonuçlanmak üzere genel olarak yapıldığından, sosyolojinin oynadığı genel rol, liderliğin rolünün analizine yardımcı

olmaktansa yapısal analizlerin geliştirilmesinde çok daha etkili olmuştur. Sosyal antropolojinin katkısı son yıllarda belki biraz daha büyük olmuştur: Afrika ve Amerika'daki liderlerin biçimlerinin ve güçlerinin ayrıntılı tanımları, liderlik varyasyonunun karmaşık bir resmini verir. İlkel toplumlarda, bir etnik gruptan diğerine tözsellik vardır. Antropolojik araştırmalar ayrıca, liderlik tipi ile toplum tipi arasındaki muhtemel ilişkinin genel modellerinden ortaya çıkan dinamik bir liderlik çalışması için temel sağladı. . Herman liderliğin bazı temel problemlerini ve özellikle liderler ve çevreleri arasındaki ilişkiyi anlamamıza yardımcı oldu; Ayrıca, liderlik türünün bazı ölçüm unsurlarını sağlamaya başladılar. Bu alanda hala daha fazla ilerlemeye ihtiyaç var, çünkü büyük ölçüde ayrımlar yalnızca iki veya üç tip liderlik arasında yapılmış eğiliminde. Dahası, psikolojik araştırmalar küçük gruplarda liderliğe odaklanır - belki de bu doğal değildir, çünkü kısmen deney yalnızca bu tür bir bağlamda uygulanabilir ve kısmen de grupların geleneksel yönelimleri göz önüne alındığında.

Bununla birlikte, Machiavelli'den günümüze birçok analiz girişimine rağmen, siyasi beceri, iktidarın daha yakalanması zor yönleri arasında kaldı. Klasik siyaset teorisinde Elbette liderliğin tüm oynadığı siyaset teorisyenleri rol tuhaf ve liderlerden paradoksaldır. bahseder, tarihteki birçok yönetici örneğini verir ve bu kuralın çeşitli toplumlarda nasıl gerçekleştiğini analiz eder. önermek istedikleri taslak için bir alır; temel. gerçekten Ancak de liderlik Machiavelli nadiren dışında işin merkezinde hiçbir zaman yer kendisi inceleme konusu değilmiş gibi görünüyor - o bile, Söylevlerde özellikle Prens'te analizini ama normatif aynı zamanda düzeyde yürütmüş olsa da...

Elbette liderlerin bu bağlamda bir rol oynaması istisna bekleniyor, olduğu, ancak yönetimin Machiavelli'nin gelişimini göze etkilemek çarpan bir için nasıl davranmaları gerektiği hakkında dikkat çekici bir şekilde çok az şey söyleniyor. Genel olarak yetkiler, uygulanacak türden bir kural değildir. Lock e ve Montesquieu Nun çalışmaları özellikle bu amaca adanmıştır. Rousseau liderliğin davranışsal yönlerine daha fazla ilgi gösterir, ancak yalnızca desteklemediği bir bağlamda: ona göre büyük ulusların kaçınılmaz olarak monarşik yönetim altına girmesi. (Toplum Sözleşmesi, Kitap 3, Bölüm 1). Belki de bu nedenle sadece büyük bürokrasiler açısından talihsiz sonuçlara işaret ederek, bu daha büyük ulusların hükümdarları arasındaki çeşitli liderlik tiplerini tartışın. Hobbes'un herhangi bir liderlik türü geliştirmemesi de - belki de şaşırtıcı bir şekilde, çünkü onun ideal (veya en az kötü) taslağı monarşik yönetimdir. Hükümdarın hükümdar olması gerektiği göz önüne alındığında, hükümdarların kendilerini içinde bulundukları durumlara düşürmemeleri gerektiğini öne sürmek için sadece bazı tavsiyelerde bulunuyor - Machiavelli'ninkinden tamamen farklı olmayan

şekillerde -. Vatandaşlar sırf hayatlarını koruma gerekliliği yüzünden bu aşırılığa itildiklerinde isyana sürüklenebilirler.

İlk bakışta, kuşkusuz, liderlik kavramı, en azından herhangi bir dünya gerçek toplumunun filozof-krallar tarafından yönetilebileceğine gerçekten inandığı için. Yine de o bile ‘iyi’ liderlerin tiplerine dair bir teori ya da model ortaya koymuyor. Potansiyel liderler için uzun bir eğitim. Ancak filozof kralların adaleti izleyecekleri için mükemmel olacakları dışında nasıl davranacaklarını belirtmez; ve liderliği bir konum ya da devlet olarak gördüğünde, ışığı görmek üzere eğitildikten şekilde sonra, - yöneticiler onaylayabileceklerdir. mantıklı bir çelişki Papa dogmaları korkusu olmadan ilan ettiğinde - oldukça – benzer vatandaşların hangi davranış çizgilerini izlemesi gerektiğini. Muhtemelen yurttaşlar da aynı dönemde ve aynı yönergelerle eğitim görmüş olarak, ilkeleri izleyeceklerdir (Cumhuriyet, özellikle Adalet Üzerine 5. Kitap). Bu nedenle, en iyi bilinen klasik siyaset teorisyenlerinin çoğunluğunun bir liderlik modeli yoktur; en iyi ihtimalle, liderlere eylemlerinde ‘bilgelik’ göstermeleri tavsiye edilir. Machiavelli, hem Prens’te hem de Söylemler, analizinin özünü, yöneticilerin nasıl davranması gerektiğini incelemeye ayırdı. Yine de, tam da liderlerin ve liderliğin onun işinin konusu olması nedeniyle, analiz, liderlerin temel olarak ne hakkında olduklarının herhangi bir incelemesini engelleyen veri düzeyinde örneğin, yürütülür. Liderler ve toplum arasındaki ilişki. Sanki, Machiavelli karşı uca giderek liderlerin ne için olduğunu soramaz.

Machiavelli, tüm niyet ve amaçları doğrultusunda, toplumun tarafsız bir gözlemcisi olarak değil, liderlerin bir danışmanı olarak hareket eder. Belki de gerekçelendirmesi, tek mantıklı yolun var olan liderlerle mümkün olan en iyi sonuçları elde liderliğin etmeye genel çalışmak bir analizine olduğudur: elverişli ancak değildir. bu, Verilen bir görev için en uygun liderlik biçimleri ve türü liderliğin gerçekte ne olduğunun anlaşılmasına yönelik bir kılavuzluktur. Siyasi teorisyenler, Machiavelli’nin olası istisnası dışında, bir araştırma konusu olarak siyasi liderliğin ayrıntılı bir analizi konusunda neden bu kadar sınırlı bir ilgiye sahip oldular.

Amerika ve Fransa’da meydana gelen olaylar, hem bu ihtiyacı doğruluyor hem de bu fikrin en azından kısmen gerçekçi olduğunu gösteriyordu. Napolyon’un iktidara gelmesi, acımasız liderlerin kurumların getirmeye çalıştığı kısıtlamaları kırabildiklerini gösterdi. Ancak on dokuzuncu yüzyıldaki gelişmeler, liderleri sabırlı bir çabayla ve pek çok gerilemenin bedeliyle kontrol altına almanın gerçekten de mümkün olduğunu gösteriyor gibiydi. Siyaset bilimi bu nedenle, özellikle anayasa hukuku aygıtının yardımıyla ve tekniğini kademeli olarak geliştirmeyi amaçlayan bir yola

girdi. Siyasi kurumlar, bu kısıtlamaları gerçekleştirecek organlar olacaktır ve bu organların güçlerinin kesin olarak belirlenmesi, genel olarak Leviathan üzerinde sıkı bir denetimin sürdürebileceği mekanizma olacaktır. Bu gelenek günümüze kadar geldi ve siyaset biliminin ötesinde geniş kitlelere yayıldı. Anayasal arenanın ötesinde ve çevresinde diğer siyasi kurumların ortaya çıkışı, özellikle siyasi partiler ve siyasete, çıkar gruplarına, özellikle de gönüllü gruplara Anayasal dahil oldukları yaklaşıma ölçüdedir. katı bir şekilde bağlı olanlar için bir süreliğine bazı sorunlar yarattı, ancak daha geniş bir siyasi sistem görüşü hakim oldu. Sonuç, bu “gayri resmi” organların daha az dar anayasal, ancak yine de temelde model kurumsal, siyasi yaşam tarzına dahil edilmesi idi. Bu liderlerin sınırlandırılmasını, hatta kontrol edilmesini ve her halükarda daha geniş kamuoyuna hesap vermesini mümkün kıldı. Siyaset bilimi 1960’larda davranışsal bir aşamadan geçmesine ve sonuç olarak, halk da dahil olmak üzere siyasi aktörlerin faaliyetlerinin daha yakından izlenmesine ve gerekli görülmesine rağmen siyaset anlayışına göre kurumlar, siyasal hayatın incelendiği sahne ya da çerçeve olarak kalmıştır. Gelişmekte olan ülkelerin analizinde özellikle kurumsallaşma sürecine verilen öneme tanık olmak özellikle bu kurumların rolünün bir kısmı, siyaset bilimcilerin gözünde, liderleri sınırlamak ve sonuç olarak sosyal hayatın daha medeni ve daha az keyfi olmasını sağlamaktır. Liderliğe ilişkin tedirginlikler bu nedenle içimizde hüküm sürmeye devam ediyor. politika Bilimi ; 20. yüzyılda, despotizm ve tiranlığın geçmişte hiçbir şüpheye yer bırakmayacak olayların şekilde meydana kanıtlıyor gelmesiyle, gibi görünen gerçekten de periyodik olarak güçlendi. her zaman köşe başındadır ve yalnızca sürekli uyanıklıkla kaçınılabilir veya sınırlandırılabilir.

Kademeli adımlarla, filozoflar arasında ve özellikle tarih filozofları arasında moda olan görüşlerin ardından ekonomi bilimi ve sosyoloji, tarihi şekillendiren ‘geniş güçlerin’ rolünü vurgulamaya başladı. Liderlerin iradesinden bağımsız olarak toplumun özellikleri. Makro düzeyde, dünya tarihi, birbirini izleyen gelişme aşamalarıyla düşük bir giderek seviyede, aha üretim fazla açıklanmaya faktörleri arasındaki başladı; ilişkinin Daha analizi, liderlerin ve hükümetlerinin kontrol edemediği ve sadece ‘somutlaştırdığı’ ilişkileri açıklamaya yardımcı olmuştu. Böylece Hegel, diğerleri arasında Ricardo, siyasi liderleri gerçek karar verme kapasitelerinden mahrum bırakmaya ve onları giderek daha derin gelişmelerin sözcüsü haline getirmeye çalıştı. Comte ve daha sonra Marx Napolyon ya da diğer büyük “kahramanlar”, toplumun “bilimsel” analizini öneriyor gibiydi ve bazılarının gözünde, gerçekte liderlerin pek önemli olmadığını ve onların değiştirilebilir veya birbirinin yerine geçebilir olduğunu kanıtlıyor gibiydi: onlar tarihin

motoru değil, tarihsel eğilimlerin sembolleridir. Siyaset bilimi bu temalardan bazı yankılar aldı; ama yankıların hepsi aynı mesajı vermiyordu.

Gördüğümüz gibi, siyasi liderliğin geleneksel kaidesinden düşmesi sosyolojide evrensel olarak benimsenmemiştir: aksine, Weber'in genel çalışması ve Michels veya Mosca, doğrudan veya dolaylı olarak, yöneticilerin hem geleneksel hem de modern rolünü toplumdaki vurguladı.

Liderlerin rolünü çok az önemseyen teoriler, liderlerin hükümdarları bir kenara atmalarını veya önemlerini en aza indirmelerini sağlayarak onlar hakkında hissettikleri 'rahatsızlık' ile uyumlu olarak görülebilmesi de, siyaset bilimciler, hatta en davranışsal çağdaş siyaset bilimciler bile bu yaklaşımı asla benimsemediler. Belki de bu kısmen, bazı Marksist ve Marksist olmayan sosyologların benimsediği, liderlerin ötesine geçen ve tüm siyasi arenayla ilgili olan, böylece temel anlamda siyaset biliminin özerkliğini tehdit eden sosyoloğun, bir kavramdı.

Siyaset bilimciler ikinci dünya savaşı sonrası gelişmeler, hem komünist hem de komünist olmayan eski devletlerden bazılarının neredeyse her yeni devlette "kişiselleştirilmiş" liderlerin ortaya çıktığını doğruluyor, hatta genelleştiriyor gibiydi. Aslına bakılırsa bu gelişmeler, liderliğin karakterini önce yavaş, sonra giderek daha hızlı bir şekilde dönüştürdüğü bir hareketin devamı ve genişlemesidir. ondokuzuncu ve yirminci yüzyılların seyri. İki fenomen giderek daha belirgin hale geldi. Birincisi, liderliğin dönüşümünde toplumların merkezi bir unsur olabileceği veya en azından olabileceği ve özellikle yeni bağımsız devletlerin sahip olduğu ekonomik ve sosyal canlanmanın temelini sağlayabileceğiydi. gereklidir ; bu, gelişimiyle ilgilenen birinin liderlere bakmasının imkansız olduğu anlamına geliyordu.

Diğer fenomen, hem bağımsızlık hem de bağımsızlık sonrası dönemlerde gibi böyle görünen bir rol oynuyor 'kişiselleştirme' parçası veya 'karizmatik' gibi görünecek liderlik kadar olgusudur. iç içe geçmiş Siyaset bilimciler, olan bu iki aslında gelişmeyle tek bir ilgilenmek sorunun zorunda kaldılar. Neyse ki, en azından karizmatik liderlik fenomeni Max Weber tarafından analiz edilmiştir ve bu nedenle daha önce dönmemiz gereken kişi Weber'di. 'Karizma' kullanımının bu muazzam genişlemesinin kaynağı, Max Weber'dir. Çağdaş siyaset bilimciler ve sosyologlar, diğerleri arasında, konseptin Üçüncü Dünya ülkelerine Alman sosyoloğunun geniş çapta uygulanmasında yazıları. Dolayısıyla, ancak kısa Weber'in süre sonra tipolojisinde ne tür sınırlamalar ve zorluklar bulunursa bulunsun, 'karizmaya' verilen anlamı genişletmenin değeri veya başka türlü hakkında ortaya çıkan tartışmalar ne olursa olsun, Alman sosyolog önemli biri olmuştur: çünkü sözü din ve büyü alanından ilk çıkaran ve onu politik alana yerleştiren odur. CJ Friedrich'in (1961) öne

sürdüğü gibi, bu yanlış yönlendirilmiş olabilir; ancak, yanlış yönlendirme olmadı ve bu, gruptan yaklaşımını siyasi liderliğe açma ve burada kalacağı açıkça belli olan bir sosyal bilim kavramını tanıtmaya etkisine sahiptir. Weber'in katkısının bu nedenle tarihsel olarak önemli olduğu kabul edilirse, bugünün sorunu, yalnızca 'büyüleyici özellik' terimini değil, Weber'in Karizmanın bir parçasını oluşturduğu liderlik kavramı ve genel sınıflandırması.

2. SİYASİ LİDERLİK ANALİZİ

Siyasi liderliğin analizinde kişisel unsurların ve kurumsal yapının rolü Siyasi liderliğin diğer yönleri, liderlerin toplum üzerindeki etkisini etkiledikleri veya etkileyebilecekleri ölçüde incelenir. Paige "kişilik, görev, değerler ve ortamın etkileşiminden" oluşan siyasi liderliği tanımlar. 1972 tarihli çalışmasında yönler incelendiğinde, bunların iki geniş kategori, kişisel nitelikler ve 'rejim' nitelikleri altında toplar. Örneğin kişilik önemli bir faktördür; ancak bu faktör yalnızca liderlerin hedeflerinin ve politika girişimlerinin bir fark yarattığı hissedildiği için önem ve anlam kazandırdıkları ve çevrenin üçüncü ama farklı şekilde ilişkili değişken olduğundan bahseder. Bu nedenle, kişiliğin incelenmesi, liderliğin siyasi analizi için önemlidir.

Barber'ın terminolojisini kullanacak olursak, herhangi bir liderin 'aktif-pozitif' olup olmadığı sorusuyla doğrudan ilgilenen siyaset bilimciler olarak zaten hiç de kolay değiliz: lider 'aktif-pozitif' kısmen bu liderin belirli politikalar izleyeceği ve az ya da çok şevkle onları takip edeceği gerçeğini açıklıyor..

Politik analizde, "rol" ve "örgütlenme" genellikle, hem liderliği "örgütleyen" hem de liderlerin oynayacağı "rollerin" yegane unsurdur. Bununla birlikte, burada da, bu farklı rejimlerin siyasi bir bakış açısıyla incelenmeye değer olmasının nedeni, bizim şuna inanmamızdır (ve bu inanca açık bir destek vardır). Liderler tarafından izlenen hedefler ve politika girişimleri için sonuçlar gelecektir.

Örneğin, 'rejim', iktidara gelmeyi ve görevde kalma süresini öyle bir şekilde organize edecek kurumsal veya usule ilişkin düzenlemeler kuracaktır hedefleri olan ki, belirli türde amaçlara sahip liderler daha fazla olacaktır. Başka girişimlerini gerçekleştirmenin daha kolay veya daha zor olacağı; dahası, muhalefet, liderin isteklerini gerçekleştirmesini engelleme araçlarını az ya da çok kısıtlayacaktır. Bu kurumsal düzenlemelerin bazı etki hedefleri ve politika inisiyatifleri olmasaydı, önemli oldukları hissedilmeyecekleri için incelenmezlerdi. Gerçekten de 1960'lar ve 1970'lerde birçok siyaset bilimcisi, kurumların etkisinin oldukça sınırlı olduğuna ve bu kurumların daha az çalışılmaya eğilimli olduğuna inanıyordu.

Siyasi liderlik, başkalarına ilham vererek ve harekete geçirerek bir ülkeyi, partiyi veya başka bir siyasi örgütü yönetmeyi amaçlayan bir kişi ile bu kişiyi lider olarak tanımlayan ve liderliğini kabul eden geniş bir takipçi grubunu içeren bir süreçtir. Bir süreç olarak, siyasi liderlik aynı zamanda siyasi lider olarak kabul edilecek adaylar arasındaki rekabeti ve kurumsallaşmış bir siyasi lider (bir başkan, bir parti lideri) ile takipçileri aşan genel halk arasındaki ilişkiyi de içerir. Dolayısıyla siyasi liderlik güç, meşruiyet, organizasyon, yetenek, vizyon ve ikna gibi kavramları kapsar ve bireysel ve kolektif, kişisel ve ilişkisel, psikolojik ve kurumsal olmak üzere birçok boyuttan oluşur. Siyasal güç ve devlet kavramları gibi, siyasi liderlik de baskı ve söylemin bir karışımı üzerine kuruludur, ancak ikincisi -mesajlar, vizyonlar, sloganlar, imajlar, çerçeveler, semboller: tek kelimeyle iletişim (veya “ yumuşak güç”: Nye, 2013). Bu nedenle, “liderlik” kavramıyla ilgili disiplinler, örgüt sosyolojisinden yönetim araştırmalarına, sosyal psikolojiden siyaset sosyolojisine kadar uzanıyorsa, daha spesifik olan “siyasi liderlik” kavramı, siyasi iletişim alanında anahtardır. Siyaset bilimi, sosyolojik veya medya çalışmaları açısından siyasal iletişim süreci olarak, siyasal liderlik, ister bireysel ister toplu olsun, aşağıdaki oyuncular arasındaki karşılıklı bağlantıda analiz edilmelidir: adaylar, parti liderleri ve görevdeki başkanlar, parti elitleri ve örgütleri, siyasi danışmanlar ve pazarlama uzmanları, kamuoyu yoklama enstitüleri, vatandaş sosyal ağları, seçmenler ve medya kuruluşları. Bu süreç, belirli bir kurumsal ortamda, siyasi bağlamda ve medya ortamında gerçekleşir ve bir liderin ne olabileceği ve olması gerektiğine ilişkin hakim kültürel tanımlar ve sosyal beklentiler tarafından kısıtlanır. Bu siyasal iletişim çerçevesi içinde, siyasi liderliğe ilişkin ampirik araştırmalar tipik olarak lider-kamuoyu-medya “üçgenine” odaklanır; örneğin, bir seçim kampanyası sırasında potansiyel seçmenler arasındaki liderin imaj özelliklerine ilişkin algıları veya bir adayın medya çerçevelerinin etkilerini analiz eder. Genel kamuoyuna mesaj. Bu, televizyonun ve onun siyasi alana hücum etmesinin, 20. yüzyılın ikinci yarısından bu yana siyasi liderlik sürecine de uyguladığı tarihsel önemi yansıtmaktadır. Başkanlık popüleritesinin dinamikleri, hem Amerikan siyasi sistemindeki başkanlık figürünün önemi hem de ABD kamuoyuna ilişkin nicel araştırmaların erken gelişimi nedeniyle, özellikle Amerika Birleşik Devletleri’nde bu çalışma alanındaki diğer bir olağan endişe kaynağıdır.

Avrupa’da ve diğer Avrupa dışı parlamenter sistemlerde, en azından 1980’lerden bu yana, siyasetin gayri resmi bir “başkanlık makamına getirilmesi” süreci, hem siyasi yürütmede hem de siyasi partiler içinde liderlik gücünün büyümesiyle sonuçlanan, yöneticileri, kampanyaları ve seçimleri

içermiştir. Ve giderek kişiselleşen ve liderlik merkezli seçim süreçlerinde (Poguntke & Webb, 2007).

Amerika Birleşik Devletleri'nden Avrupa'ya seçim kampanyası, medya yönetimi ve halkla iletişim faaliyetlerinde artan profesyonelleşme, son birkaç on yılda liderlik çalışmaları ile siyasi iletişim pratiği ve teorisi arasındaki bağın güçlendirilmesine katkıda bulunmuştur. Benzer şekilde, siyasi pazarlamanın farklı uzmanlaşmış dalları -seçmen segmentasyonundan mesaj hedeflemeye, aday konumlandırmadan aday markalamaya kadar- siyasi iletişim ve pazarlama alanları arasında nispeten yeni bir bağlantı kurmuş ve böylece siyasi liderliğin ürün açısından yorumlanmasını teşvik etmiştir. vatandaşların ve seçmenlerin tüketicilerin siyasi eşdeğeri olarak görüldüğü bir siyasi piyasada arz (Newman, 1999). Muhalefet araştırmaları ve olumsuz kampanyaların yükselişi, özellikle Amerika Birleşik Devletleri'nde, tüm seçim seviyelerinde kampanyalar sırasında rakip adaylara karşı televizyon "saldırı reklamlarının" çoğalmasıyla bu sürecin diğer önemli sonuçlarıdır. Başkan adayları ve aynı zamanda görevdeki başkanlar, bağış toplamaktan televizyonda yayınlanan talk şovlara katılmaya kadar tüm seçim kampanyası aşamalarına ve faaliyetlerine giderek daha fazla doğrudan dahil oldular. Ancak ulusal kamuoyunda rızanın üretilmesi ve sürdürülmesi açısından çağdaş siyasi liderlerin yerine getirmesi gereken değişen gereksinimler, kısa vadeli seçim kampanyalarının zamansal sınırlarını aşan kalıcı bir kampanya sürecine yol açmıştır. Kablo ve uydu televizyonu ve İnternet gibi nispeten yeni medya platformlarının gelişimi, 24 saatlik bir haber döngüsü sunarak ve böylece "post modern" kalıcı kampanyaların mantığını güçlendirerek küresel medya ortamını derinden değiştirdi. Politik liderlik, iletişim ve pazarlama arasındaki etkileşimdeki son adımlar arasında, iki önemli adım "büyük para" rolü ve özellikle ABD örneğinde benzeri görülmemiş seviyelerdeki kampanya harcamaları ve yerel ve ulusal düzeyde kullanımı ile ilgilidir. Politikacılar sosyal paylaşım sitelerini ve sosyal medyayı politik iletişim, imaj oluşturma ve kamuoyu izleme amaçlarıyla kullanırlar Ayrıca Türkiye'de siyasal partiler, Amerikan siyasal pazarlama tekniklerini benimseyerek lider temelli iletişim stratejilerini ön plana çıkarmaktadır (Avcı, 2015)

Pek çok açıdan, siyasi liderliğin doğası, bu gelişen siyasi iletişim ortamında dramatik değişikliklerden geçiyor. Sosyal bilimlerden bakıldığında, kilit mesele, bu değişikliklerin demokratik sürecin işleyişi ve demokratik meşruiyetin temelleri üzerindeki etkileriyle ilgilidir. Bir yandan, liderler, vatandaşlar ve medya arasındaki değişen ilişkiler, temsili demokrasinin geleneksel standartlarını sorguluyor; son zamanlardaki "aracısızlaştırma" eğilimleri, iddiaya göre siyasi liderler açısından daha yüksek yanıt verebilirliği destekliyor, ancak aynı zamanda sadece "takipçilik" ve popülizm. Öte yandan,

medya güdümlü “skandal siyaset” ve kişisel aşağılama kampanyalarının, uzun vadede vatandaşlar arasında demokratik meşruiyet açığı oluşturduğu iddia ediliyor. Ancak iyimserler için, tersine, liderlerin kişilikleri ve vizyonları, “hikâye anlatma” teknikleriyle aktarılsa bile, parlamentolar, hükümetler ve siyasi partiler gibi demokratik kurumlar hakkında giderek daha fazla alaycı hale gelen vatandaşlar için temel bilişsel ve normatif çapa olmaya devam ediyor.

2.1. Siyasi Liderlerin Samimiyeti ve Yetkinliği

İdeolojinin ötesinde, bir adayın özelliklerine ilişkin algılar siyasi seçimlere ve davranışlara rehberlik eder. Funk 1999 da yapılan sosyal bilişsel araştırma ile ilişkili iki temel boyutu tanımlar. Siyasi liderleri algılamak: sıcaklık ve yeterlilik (Fiske, 2019). Adayları değerlendirirken, seçmenler güdülerini ve güvenilirliklerini (yani samimiyetlerini) anlamaya odaklanırken aynı zamanda güdülerini harekete geçirme yeteneklerini anlamaya çalışırlar. İnsanlar, gördükleri liderleri olumlu bir şekilde değerlendirir ve onaylar. Sıcak, yani samimi ve güvenilir olarak algılananlar ve yetkin ve yetenekli atfedilirler. Bu iki özellik boyutundan, sıcaklığın sosyal ilişkilerde önceliğe sahip olduğu gösterilmiştir. Her iki özellik de siyasi konularda önemli bilgi kaynaklarıdır.

SCM modeli, sosyal sınıf klişelerini iyi açıklar Genel olarak, yüksek ve düşük sosyal sınıflardan gelenlerin klişeleri bir değiş tokuş sergiliyor. Sıcaklık ve yeterlilik arasında. Çok fazla servete sahip insanlar genellikle yetkin olarak görülür. Ancak soğukken, yoksulluk içinde olanlar zenginlerden daha sıcak ama daha az görülürler. SCM, bize sosyal sınıfın değerlendirmeleri nasıl etkileyebileceğine dair önemli bilgiler verir... Politikacıların klişeleri, aşırıya kaçanların klişelerine benzer. Politikacıların güdülerıyla ilgili sorular yaygındır. Sosyal yapı ağırlıklı olarak sıcaklık algılarını etkiler. Spesifik olarak, SCM den yararlanarak, tahmin ediyoruz. Oldukça büyük bir banka hesabıyla büyüyen iyi bir soy ağacına sahip olanlara bahsedilmiştir.

Çevredeki politikacılar ve seçmenler, işbirliğini ve güveni teşvik edenlerden değil. Yerine, rollerinin doğası gereği, politikacılar genellikle güç peşinde koşan kişiler olarak anlaşılır, ancak seçmenlerle hangi hedefleri paylaştıkları sorgulanabilir. Ampirik çalışmalar bunu gösterse de politikacılar sürekli olarak güvenilmez olarak görülürler, yeterliliklerine ilişkin algılar güvenilir bir şekilde düşüktür, bunun yerine bu yargılar önemli değişkenlik gösterir. Nispeten alt sınıf geçmişlerinin adayların algılanan sıcaklığını artırmaya hizmet edeceği sosyal sınıf geçmişi, adayların yeterlilik algılarını etkileyecektir.

Özellikler ve ideoloji algılarının ötesinde, bu araştırmada adayın rolünü değerlendirmek gerekirse, genel aday desteğini bildiren bir ipucu olarak sosyal sınıf geçmişinden bahseder. Bir yandan, var olan seçmenlerin zengin geçmişe sahip adayları tercih etmesi beklenir. Yüksek sınıftan siyasi liderlerin genel olarak tercih edilmesi ile sonuçlanabilir. Bu bakış açısı, ABD Başkanı Trump'ın ayrıcalık savunmasında örneklenmiştir kabine pozisyonlarını doldurmak için seçimler yaparken zengin seçkinlerden insanlar “Tüm insanları seviyorum, zengin yada fakir. Ancak bu belirli pozisyonlarda, fakir bir insan istemiyorum” (Scott, 2017).

Seçkin alanlarda “ korumaya” hizmet eden güçlü kültürel eşleştirme mekanizmaları vardır. “Ayrıcalıklı ve güçlü grupların üyelerine değerli fırsatlar sunun” Gerçekten de ampirik araştırmalar, geniş bir alan yelpazesinde daha varlıklı geçmişler diğerlerine göre tercih edilir ve alt sınıf geçmişe sahip olanlara en kötü şekilde davranılır. Yine de, adayların başarılı olacağına inanmak için ikna edici teorik ve ampirik nedenleri vardır. Seçkin kökenli seçmenler tarafından tercih edilmeyecektir. Örneğin, son araştırmalar, aday geçmişinin deneysel olarak manipüle edilen iki ülkede (İngiltere, Arjantin) varlıklı adaylara göre oylarını alma olasılıkları eşittir beyaz yakalı mesleklere göre (Carnes & Lupu, 2016). Ayrıca, kapsamlı çalışmalar gösteriyor ki, insanlar sevimli ve güvenilir olarak gördükleri liderleri olumlu bir şekilde değerlendirir ve onaylarlar. Son zamanlarda yapılan bir ankette seçmenler 2020 ABD Demokrat başkan adaylarını arıyor, diğer her şey eşit, seçmenler işçi ve orta sınıf adayları zengin adaylara tercih etti (Khanna, 2019). Sonuç olarak yapılan çalışmalar her ne kadar seçkin adaylara öncelik gösterse de seçmen tarafından böyle görülmemekte.

2.1.2. Bir Siyasi Liderlik Modeli

Liderlik üzerine geniş bir literatür olmasına rağmen, bunun çoğu bağlamsal değildir, birey açısından çerçevelenmiştir ve atomistiktir. Fairhurst'ün terimleriyle , ‘baskın liderlik görüşleri, bir figür zemininde geleneksel psikolojik dünya görüşü tarafından şekillendirilmiştir.

Burada siyasi liderleri şu şekilde tanımlıyoruz: demokratik olarak seçilmiş, seçimin kaldırılmasına karşı savunmasız olan ve bir anayasal ve yasal çerçeve içinde faaliyet gösteren ve bunları etkileyen temsilciler.

Bu, siyasi liderlerin otorite iddialarının temelini özetlemektedir. Diğer liderlerden nasıl farklı olduklarını gösterir: üst düzey yöneticiler, özel, kamu ve gönüllü sektörlerden yöneticiler ve ordudakiler. Tanım kısadır ve daha fazla tartışma gerektirebilecek veya ilişkisel olarak anlaşılabilir (seçmenler, vatandaşlar, seçim bölgesi) bir dizi terim içerir, ancak yukarıdaki kriterleri,

birçok farklı türde siyasi lideri içerecek kadar geniş gerekli koşullar olarak öneriyoruz.

Özel çıkar gruplarının başındakiler, sivil haklar aktivistleri veya sendikacılar gibi “gayri resmi” siyasi liderler olmasa da “resmi” siyasi liderler dediğimiz kişileri kapsar. Despotları da kapsamaz.

Siyasi liderler atanmaktan çok seçildikleri ve temsilci olarak hareket ettikleri için, yönettikleri ve hizmet ettikleri kişilerin onayını almaları gerekir. Yalnızca kendilerini destekleyenlerden ziyade, tüm bileşenlerine hizmet etmek ve gelecek nesillerin çıkarlarını korumakla görevlidirler. Buna yaşlılar ve dezavantajlı gruplar ile çocuklar gibi oy verme yetkisi olmayanlar da dahil edilmelidir. Bunlar, siyasi olmayan liderlerle karşılaştırıldığında tipik farklılıklardır, ancak siyasi liderler de farklı hesap verebilirlik ve inceleme yapıları altında çalışırlar. Buna ek olarak, çok çeşitli konularda resmi yasal sorumlulukları vardır: sağlık, yasa uygulama, vergilendirme, eğitim, yasama ve ekonomik alan. İçinde hareket ettikleri ağların düzenlilikleri vardır ama aynı zamanda akışkandırılar.

Siyasi liderler başlangıçta oy sandığı aracılığıyla yetki kazanırlar, ancak yetkileri potansiyel olarak günlük olarak şu kişiler tarafından sorgulanabilir: siyasi partileri (çoğu bir parti yapısı içinde faaliyet gösterir), muhalefet politikacıları, medya, seçmenleri ve diğer organlar (örn. hayır kurumları, lobi grupları, iş konfederasyonları).

Siyasi liderlerin karşılaştığı zorlukların bir özelliği, eylemlerin ve kararların, rıza oluşturmak için farklı grupların seferber edilmesini gerektirebilmesidir. Bu anlamda, politikacılar için mesele, bir problemin tüm alanında bir fikir birliği sağlamaktır (Thompson, 1967). Diğer bir karmaşıklık kaynağı, siyasi liderlerin kamu hizmetlerinin (örneğin sokak aydınlatması) sağlanmasından doğrudan sorumlu olmaları ve aynı zamanda düzenleyici ve uygulama rolüne (örneğin vergi toplama) sahip olmalarıdır. Düzenleyici hizmetlerin pek çok ‘müşterisi’ isteksiz olduğundan, müşteri ilişkilerinin her yerde bulunan dili burada bozulur (Pollitt, 2003). İnsanların liderlerin neler sağlayabileceğine dair beklentileri, yasal, lojistik ve pratik kısıtlamalar göz önüne alındığında gerçekte mümkün olandan çok farklı olabilir (Boin & Hart, 2003). Bu farklı zorluklar, liderler, paydaş grupları ve seçmenler arasındaki ilişkinin ne kadar karmaşık ve birbirine bağlı olduğunu göstermektedir.

Burada üst düzey baş yöneticiler gibi siyasi olmayan liderler ve kamu yönetimindeki liderler ile örtüşen ve benzerlik gösteren bazı alanlar vardır. Buna göre, atanmalarına ve stratejilerine karşı çıkanlar da dahil olmak üzere tüm paydaşların çıkarları doğrultusunda hareket etmeleri gerektiğine

inanabilirler. Bir kuruluş içindeki yönetim yapıları, yetkili kişilerin üstlerine karşı sorumlu olması ve onların da kolektif, temsili organlara karşı sorumlu olması anlamında demokratik olabilir. Bu düzenlemeler, diğer paydaşları içerecek şekilde genişletilebilir ve demokratik bir şirket modelini, halk tarafından yönetilen demokrasinin gerçek anlamıyla yakınlaştırabilir.

Charles Handy gibi yazarlar, genel olarak kamu sektörü ve özel olarak yerel yönetimleri politik olarak yönetilen organizasyonların, örgütsel davranıştaki jenerik süreçlere ilişkin yararlı içgörüler sağlayabileceğini savunur. Benzer şekilde, Brunsson siyasi örgütlerin ‘akılcılık ve eylemle bağlantılı temel sorunları açığa çıkardığını ve bize örgütlerdeki temel sorunlar ve çözümler hakkında çok şey öğretebileceğini’ öne sürer.

Örtüşen ve benzerlik alanlarına rağmen, yukarıdaki tanımın, liderliğin kendi başına bir fenomen olarak kabul edilecek kadar tutarlı ve ayırt edici olduğu çok sayıda lidere atıfta bulunacak kadar geniş olan belirli bir faaliyet türünü tanımladığını ileri sürüyoruz. Tanım, araştırmayı davranışlara özel bir odaklanmadan uzaklaştırır çünkü otoritenin resmi temelini ve liderliğin yürürlüğe girdiği bağlamı dikkate alır. Aynı davranışların siyasi ve siyasi olmayan liderlerde kendini gösterebileceğini sorgulamıyoruz, ancak siyasi liderlerin faaliyet gösterdiği belirli yapılar göz önüne alındığında bağlama dikkat etmek de önemlidir. Diğer sektörlerden liderler karmaşık zorluklarla karşı karşıya kalsalar da, benzer bir yetkiye sahip değiller ve bu, çağdaş literatürde ele alınmıyor. Burada, yapısal kısıtlamalara duyarlı, bağlama gömülü ve sosyal etkileşimde oluşturulmuş bir siyasi liderlik modeli sunarak bu boşluğu ele alıyoruz. Mevcut liderlik teorilerinin uygunluğunu keşfetmeden önce, siyasi liderlerin karşı karşıya olduğu belirli bağlamsal karmaşıklıkları ana hatlarıyla belirtiyoruz.

Siyasi liderler, farklı bir nüfusun görüşlerini temsil edebilmeli ve ifade edebilmelidir. Sosyal uyum düzeyi de son derece değişkendir. Güçlü bir topluluk duygusunun olduğu bazı alanlarda, siyasi liderler kolaylaştırıcı bir rol oynayabilir, mevcut ağları pekiştirebilir; diğer alanlarda, bir topluluk duygusuna ulaşmak ve yaratmak için bir zorluk olacaktır. Bu farklı koşullarda siyasi liderlik rolleri ve zorlukları muhtemelen farklı olacaktır. Son olarak, ekonomi siyasi liderler için zorlukları etkiler. Örneğin, yüksek işsizlik ve sosyal yoksunlukla birlikte düşük eğitim düzeyi ve suçla ilişkili sorunlar olabilir ve siyasi liderlerin kilit rolü ekstra kaynakları çekmek olabilir. Yoksunluğun özelemler üzerinde depresif bir etkisi olabilir. İstihdamın ve refahın yüksek olduğu bölgelerde, yerel topluluk daha karmaşık hizmet sunumu için daha fazla talep yaratabilir.

2.1.3.Liberal Demokrasilerde Siyasi Liderlik

Diğeri etkileşim sürecinin kesin doğasına bağlıdır. Özellikle kurumsal yapılar başlığı altında yer alan unsurlar bütününe bağlıdır. Bunun neden böyle olması gerektiğine dair nedenler, son bölümdeki teorik tartışmanın odak noktasını oluşturacaktır. Ancak bu arada, altı liberal demokraside siyasi liderlik sürecini incelemek gerekiyor. Takip eden bölümlerde, her ülkedeki baskın liderlik modeli belirlenecektir. Her ülkenin liderlik modeli temelde benzersiz olsa da, okuyucu üç grup ülke arasındaki benzerlikleri belirleyebilecektir: İngiltere ve Fransa; Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya ve İtalya. Şimdi bu ülkelere dönelim ve her birinde siyasi liderliğin nasıl uygulandığını inceleyelim.

Britanya’da liderlik ortamı, liderlik sorumluluklarını hükümetin başı olan Başbakan’a devreder. Bu durum kısmen, kurumsal kaynakların merkezi hükümetin yürütme organı ile İngiliz hükümetinin diğer şubeleri ve kademeleri arasındaki dağılımından ve seçmenlerin partizan mensubiyeti den kaynaklanmaktadır. Yasamanın anayasaya uygunluğunun yargı denetimine ilişkin bir hükmün bulunmadığı ve hükümetlerin sıklıkla disiplinli bir parlamento çoğunluğuna sahip olduğu oldukça merkezileşmiş bir devlette, yürütme organındakiler belirli kısıtlamalardan muaftır ve potansiyel olarak önemli kaynaklardan yararlanır. Ancak bu durum, kurumsal kaynakların bizzat merkezi yönetimin yürütme organı içindeki dağılımından da kaynaklanmaktadır. Burada liderlik sorumlulukları hükümetin başında yoğunlaşmıştır. İngiliz yürütmesi ‘karmaşık bir ağdan’ oluşmasına rağmen koordinasyon kurumlarında, Başbakan genel yapı içinde kilit bir konuma sahiptir. Yine, belirli kısıtlamaların olmaması ve belirli potansiyel olarak önemli kaynakların varlığı, Başbakanın İngiliz siyasi sisteminde sürekli olarak merkezi aktör olmasını sağlar. Bu anlamda İngiltere, bir tür başbakanlık liderliği sergileme eğiliminde olmuştur.

2.2. Siyasi Liderliğin Kaynakları

Karşılaştırmalı araştırmanın odak noktası, siyasi liderliğin kazanılması ve uygulanmasındaki farklılıkların analizi olduğunda, başkaları üzerindeki kontrol bağımlı değişken haline gelir. Amaç, neden bazı kişilerin lider olup bazılarının olmadığını veya en iyi bireyin neden bazı durumlarda liderlik gösterip diğerlerinde göstermediğini açıklamaktır. Yanıtlar, başarılı ve başarısız liderlik çabalarındaki değişkenliği lider olmak için gerekenler deki değişkenlikle ilişkilendiren bir “çünkü” ifadesi açısından aranır ve sağlanır.

Böyle bir deterministik ilişki, liderliğin işe alınması ve kontrolünün temellerini araştırmak için açıklamanın ötesine geçen hemen hemen her

çalışmada belirtilir veya ima edilir. Bu ortak payda dışında, ilgili literatür çok genel açıklamalardan oldukça özel nedenlere uzanan çok çeşitli nedensel faktörler sunmaktadır. Bazı yazarlar, liderlerin yükselişini ve düşüşünü kişilerarası ilişkilerdeki farklı yapısal kalıplara veya kontrollerinin ötesindeki çevresel koşullara bağlamaktadır. Diğerleri yine belirli aktörlerin veya durumların görünüşte benzersiz özelliklerini öne çıkarıyor. Bazıları, altta yatan sosyoekonomik veya kültürel değişkenleri vurgulayan teorik varsayımlardan yola çıkarken, diğerleri liderlerin ve lider adaylarının kişisel niteliklerini vurgular. Bu nedenle, örneğin, bir bilim adamının Lenin'in tahta çıkışını öncelikle insanın özellikleri açısından "açıklayacağını", diğerinin ise bunu belirli bir şeyle ilişkilendireceğini, ancak değil.

Her şeyi göz önünde bulundurarak, siyasi liderliğin kaynak analizinin bu yönüne hakim olan yaklaşımlar, çoğunlukla üç kontrol edici varsayıma dayanmaktadır. Birincisi, başkaları üzerinde kontrol sahibi olmak ve uygulamak, liderlik çabalarının nesneleri tarafından değer verilen kaynaklara, yani bireylerin kişisel kaynaklarına, konumlarıyla ilgili kaynaklara veya her ikisine birden sahip olmayı içerir. İkincisi, bu değerli kaynakların doğası bağlamsal olarak belirlenir ve bu nedenle zaman ve yere göre az ya da çok değişir. Üçüncüsü, kullanımları ve etkinlikleri, ilgili aktörler açısından bir fayda/maliyet hesabına -neyin kazanılacağı ve neyin kaybedileceğine- tabidir.

Burada, özellikle karşılaştırmalı analiz örgütsel yapılar ve liderlik ofisleriyle sınırlı olduğunda, katı bir şekilde konumsal bir yaklaşım nispeten karmaşık değildir. Bununla birlikte, genel varyasyonlardan ziyade özel varyasyonları yorumlama söz konusu olduğunda oldukça sınırlı bir açıklama gücüne sahip olduğu da kanıtlanmıştır. Liderlik, hükümet başkanlarının anayasal yetkileri gibi kurumsal konumların resmi-yasal özellikleriyle özdeşleştirilirse, karşılaştırmalı bir analiz, aynı makamların farklı sakinleri arasında gözlemlenen farklılıkların birçoğunu muhtemelen açıklanamayacak şekilde bırakacaktır. Bazen konum açıklamaları, bir liderlik makamına seçilme olgusunun -nedenlerinden ziyade- bir açıklama yerine getirilmesinde olduğu gibi, ya döngüsel hale gelir. Ve eğer liderliğin kaynakları özellikle yaş, cinsiyet, din, gelir ve eğitim düzeyi gibi atfedilen veya başarı sosyal arka plan faktörleriyle ilişkiyise, konumsal yaklaşım en iyi ihtimalle sadece bazı çok kaba ayırıcı değişkenler vermeye eğilimlidir. Siyasi kaynakların karşılaştırmalı analizlerindeki eğilim liderlik, örgütsel-konumsal yaklaşımı aşmaktır.

Bu, görünüşe göre, kurumsallaşmış kalıplar ve yapısal faktörler üzerindeki vurgunun, nispeten yapılandırılmamış gayri resmi ilişkilerde ve "kriz durumlarında" özellikle büyük görünen bağlamsal ve kişilik

dinamiklerini yakalamada başarısız olabileceğine dair artan bir farkındalığı yansıtır. Öte yandan, durumsal ve psikolojik değişkenlerin gereğinden fazla vurgulanabileceği ve özellikle görece istikrarlı siyasi sistemler söz konusu olduğunda daha sabit örgütsel faktörlerin dikkate alınması gerektiği de kabul edilmiştir. Bu skorla ilgili teorik ve metodolojik tartışmalar, büyük ölçüde aşırı eklektik olmadan açıklamaların kapsamını geliştirmenin yolları etrafında dönüyor.

Liderliğin büyüklüğü Siyasi liderlerin eylemleri en sık yönlendirilenlerin davranışları üzerindeki kontrollerinin kapsamı açısından. Farklı liderlik biçimleri, farklı kontrol dereceleriyle tanımlanır. Politik etkilerinin ne kadar geniş kapsamlı olduğu düşünülürse, kontrol eylemlerinin etkinliğine ilişkin olağan kaygı o kadar büyük olur. Kuralcı bir karşılaştırmalı araştırmanın temeli, değerli amaçların gerçekleştirilmesini liderlik özerkliğinin kapsamıyla ilişkilendiren bir siyasi ideoloji olabilir. Örneğin, sosyal adaletin veya ulusal birliğin başarılmasının, yüksek derecede bir liderlik kontrolü, düşük bir dereceye kadar azami bireysel özgürlüğün gerçekleştirilmesi gerektirdiği söylenebilir. Yine, hareket noktası, liderlik hedeflerinin gerçekleştirilmesini teşvik eden veya engelleyen kontrol eylemlerinin karşılaştırmalı bir analizini gerektiren bir siyaset teorisi olabilir.

Her halükarda, ister farklı siyasi yapılar ve konumlar ile giden kontrol derecesinin karşılaştırılması, isterse aynı veya farklı bireylerin çeşitli kontrol çabalarının karşılaştırılması meselesi olsun, liderliğin bazı direktifleri olduğu kabul edilir.

Bu, karşılaştırılan lider-takipçi ilişkileri için her şeyden önce varyansın oluşturulması gerektiği anlamına gelir. Diğer bir deyişle liderliğin davranışındaki değişiklik ya da değişiklik eksikliğinin ne kadarı liderliğin bu davranışı belirleme çabalarının bir ürünüdür? Takipçilerin gözlemlenen tepkileri, liderlerin varsayılan niyetleriyle ne kadar örtüşüyor? Çoğu zaman -değişimin olmamasından ziyade - teşvik edilen davranış değişikliğinin kapsamı, liderliğin etkililiğini belirtmek için alınır.

Buradaki farklılıklar, nispeten küçük derece değişikliklerinden türdeki radikal değişikliklere kadar değişebilir. Örneğin, bir durumda liderliğin, bir siyasi örgütün üyeleri arasındaki aktif katılım oranında bir artış sağladığı bulunabilir. Başka bir örnekte, yasal faaliyetlerden komplocu faaliyetlere veya üçüncü taraflara karşı barışçıl eylemlerden şiddet içeren eylemlere niteliksel bir kaymanın nedeni olarak görülebilir. Liderlik daha sonra betimsel olarak farklılaştırılabilir.

Bunlar oldukça basit sınıflandırma kriterleri olabilir ve görünüşte, liderliğin çoğu tanımını barındıracaklar. Bununla birlikte, mevcut literatürden açıkça görülmektedir ki, kontrol olaylarının bu veya diğer herhangi bir tanım altında düzenlenmesi oldukça fazla keyfi muhakeme içerir. Hatta kodlayıcı öznellik testlerinin kullanıldığı nadir durumlarda, ham verilerin yorumlanması, bir dereceye kadar ön yargı tarafından önyargılıdır. Ayrıca, liderlik eylemlerine verilen davranışsal tepkilerin büyüklüğünü ölçmek için kullanılan ölçekler ve standartlar, farklı çalışmalar arasında büyük farklılıklar gösterir. Araştırma yöntemleri ve teknikleri, belirli bir teorik yaklaşım/ veya belirli bir konu tarafından ne kadar yakından belirlenirse, daha genel bir karşılaştırmalı analiz için çeşitli çalışmalardan yararlanmak o kadar zor olur. Seçim sonuçları gibi sıradan önlemler bile çeşitli şekillerde yorumlanabilir ve sıklıkla da yorumlanır. Takipçilik davranışının kalitesi gibi sözde “yumuşak” veriler söz konusu olduğunda, bir bilim adamının tür değişikliğine ilişkin değerlendirmesi genellikle yalnızca derecedeki bir değişiklik olarak kabul edilir.

Bu durumda liderlik pozitif bir katalizör görevi görür. Tersine, faktörlerin neden olduğu davranış değişikliklerini yavaşlatırsa, negatif bir katalizör etkisine sahip olduğu söylenebilir veya eski veya yeni davranışı sembolik erişimle meşrulaştırabilir ve onaylayabilir. Tamamen performansına yaklaşımaya ne kadar yakınsa.

Örneğin, bir analiz düzeyinde, bir liderin siyasi seferberlikte büyük bir artış sağlama yeteneği, başka bir düzeyde “devrimci” bir gelişme olarak değerlendirilebilir ve farklı bir analitik perspektiften bakıldığında, çok az şey ifade edebilir. Daha temel politik davranış modellerinde gerçek yapısal değişim. Ancak kontrolün büyüklüğündeki varyansın şu ya da bu biçimde belirlendiğini söyleyelim. O halde varyansın varyansı nasıl açıklanabilir? Aynı liderlik pozisyonlarına sahip farklı görevlilerin, astları üzerinde kontrol uygulama konusunda diğerlerinden daha etkili olduğu veya belirli bir liderin takipçileri üzerinde bazen daha az bazen de daha fazla kontrol sergilediği gözleminin açıklaması nedir?

Açıklama arayışı veya önerilen cevapların geçerliliğinin incelenmesi, bir kez daha nedensel ilişkilerin analizini içerir. Karşılaştırmalı sorgulamanın odak noktası, liderlerin ve kontrol kaynaklarının tanımlanması ile yakından ilişkilidir, ancak aynı değildir. Buradaki sorun, liderliği olduğu gibi açıklamak değil, etkinliğindeki değişkenliğin belirleyicilerini açıklamaktır. Buna göre, varsayılan takipçilerin davranışındaki değişikliğin derecesindeki farklılıklar bu örnekte bağımlı değişkeni temsil eder ve iddia edilen veya olası nedenler nedensel değişkenleri oluşturur.

Bu tür bir nedensel araştırma, bizi siyasi liderliğin karşılaştırmalı analizinin tam kalbine götürür. Şu ya da bu şekilde, karşılaştırmalı hükümet, politika ve karar verme süreçleri ve çeşitli liderlerin kariyerlerinin incelenmesine giriyor. Bununla birlikte, aynı zamanda, özellikle karmaşık bir konudur ve son yıllardaki çalışmaların büyük bir kısmı, daha önceki analiz tarzlarını iyileştirmeye ve daha büyük bir metodolojik karmaşıklık derecesine ulaşmaya yöneliktir. Bu bağlamda iki eğilim özellikle kayda değerdir. Bir yandan, tek nedensellikten çok değişkenli açıklamalara belirgin bir geçiş olmuştur. Öte yandan, karşılaştırmalı analizi keskin bir şekilde birkaç anahtar değişkenle sınırlayan teorik çerçevelerin geliştirilmesi için çok sayıda çaba harcanmıştır. Bu yaklaşımlar, insan ve özellikle politik davranış hakkında tamamen farklı varsayımlardan hareket ettikleri sürece, aslında uzlaştırılmazlar. Bununla birlikte, dengede, iyi bir örtüşme vardır.

Varyansın varyansı ile başa çıkmak için mevcut girişimler arasında liderlik yeterliliğindeki farklılıklar, genellikle aktörlerin veya bağlamın özelliklerindeki değişkenlik açısından açıklanır. Sezgisel amaçlar için, bu tür açıklamaların çoğu birbiriyle ilişkili birkaç temel önermede gruplandırılabilir.

1. Kontrolün büyüklüğündeki varyans, çevresel koşullardaki (ör. “doğal” nedenler, dış etkenler) varyansın bir fonksiyonudur.

2. Kontrolün büyüklüğündeki varyans, takipçilerin yönelimlerindeki varyansın bir fonksiyonudur (örneğin, durum ve ilişki tanımları. Beklenen fayda veya kayıpları değerlendirmeleri)

3. Kontrolün çevikliğinin de varyans, liderlerin yönerge ipuçlarına (örn. amaçlanan ve olası davranış arasında tahmin edilen uyum), kontrol kaynaklarını maksimize etmek (örneğin, konumsal otorite, kişisel otorite, iletişim araçları, ikna, baskı) direktif ipuçları ve takipçisi arasına giren faktörleri kontrol etmek tepkiler üzerinden. (örn. zaman ve mekan, üçüncü şahıslar, çevresel dinamizm)

Liderlik kaynakları altında listelenen daha geniş önermelerin aksine, buradaki önermeler daha yakından belirli liderlik eylemlerinin karşılaştırılmasına yöneliktir. Başka bir deyişle, analiz birimleri başarılı ve başarısız liderlikten ziyade kontrol eylemleridir. Toplu olarak, bu tür eylemler, belirli bir lider veya çeşitli liderler tarafından uygulanan kontrolün büyüklüğündeki iniş ve çıkışları, ne kadar az ve çok gösterir. Varyansın varyansına ilişkin açıklayıcı genellemeler, daha sonra, siyasi kontrolün uygulanmasını arttırdığı veya engellediği bulunan faktörler açısından bu tür çizelgelerin okunmasına ve yorumlanmasına dayanır.

Bu bağlamda Siyasi Liderlik Nedir?

Liderlik, tüm hükümet ve yönetişimin temel bir özelliğidir: zayıf liderlik, hükümetin başarısızlıklarına katkıda bulunur ve hükümetin başarılı olması için güçlü liderlik vazgeçilmezdir. Akıllı liderlik, uzun vadede refahı güvence altına alır; gözüpek liderlik bir felaket getirebilir. Liderlik eksikliği yönetişimi rutinleştirir. Politik ve yaratıcı yönleri kaybolup gidiyor: sadece babanın bakımına ve aynı şeyin tekrarına odaklanan yönetimden hiçbir farkı kalmıyor. Öte yandan, aşırı iddialı liderlik kurumsal kısıtlamalara çok az önem verir: ani, beklenmedik değişiklikler getirebilir ve siyasi sürecin normal düşüşünü bozabilir, böylece şeffaflığını ve/veya öngörülebilirliğini azaltabilir.

Siyasi liderlik ve taraftarlık, hem yeni küresel sorunlara hem de geleneksel yönetim meselelerine yanıt vermede tek tek ulus devletler arasında ve içinde önemli farklılıkları açıklar. Küreselleşme, yeni uluslararası ve uluslararası liderlik biçimleri için talep yaratır: 'uluslararası insan, üretim, yatırım, bilgi, fikir ve otorite paketi' olarak küreselleşme yükselir .

Liderlik tarihsel olarak somut bir olgudur; yani yapıları ve yöntemleri zamanın geçmesiyle değişir. Olayları etkilemek ve sonuçları etkilemek için liderlerin yeni bir ortamda artık işe yaramayan politika araçlarını ve fikirleri terk etmeye hazırlıklı olmaları gerekir. Yeniyi kucaklayabilmeleri ve eskiyi yeniden değerlendirebilmeleri, hatta daha önce atılan bazı fikirleri ve koşullar gerektiriyorsa, ortamlara uyum sağlama yöntemlerini yeniden değerlendirebilmeleri gerekir. Bu anlatımda, stratejik-taktik yenilikçi uyarılmanın, çeşitli rejim türleri ve kültürel bağlamlarda etkili siyasi liderliğin anahtarı olduğunu çeşitli şekillerde göstermeye çalışmaktadır. Bununla birlikte, yenilikler farklı biçimler alabilir. Yazarların tümü genel olarak demokrasiye, insan haklarına ve çevresel sürdürülebilirliğe bağlı olsa da, bu ideallerin teorik olarak ne anlama geldiği ve pratikte ne anlama geldiği konusunda tam olarak hemfikir değiliz. Bu araştırma arkadaşında, siyasi liderliği çok boyutlu bir olgu olarak inceliyoruz. Liderlik, örneğin seçim sonuçları gibi somut siyasi sonuçlara yol açan çok nedenli sosyal süreçlerin bir parçasıdır. Liderlik ve yönetim literatüründe, yerelden ulusala ve küresel düzeye kadar siyasi liderlik genellikle ve doğru bir şekilde insani sosyal liderliğin bir alt tipi olarak görülür. Siyasi liderliğin kalıplarını anlamak, açıklamak ve tahmin etmek ve 'uygun' tasarımı ve uygulaması için normatif reçetelere ulaşmak için, araştırmacının liderlerin inançlarını, değerlerini, karakterlerini, güç ilişkilerini ve etik/etik olmayan değerlerini, tutumlarını ve eylemlerini analiz etmesi gerekir.

Hem liderler hem de takipçiler, genellikle nedensel bir sıraya bölünmesi zor olan döngüsel bir motivasyon ve güç alışverişi sürecine dahil olurlar. Yine

de liderlik olarak siyaset’ nedensel rolünün önemi hakkında sonuca varmak ne kadar karmaşık olursa olsun ortaya çıkıyor: liderler, kolektif sorunlara veya krizlere ilişkin teşhislerini ve politika reçetelerini kabul etmeleri için önemli sayıda takipçiyi seferber ediyor. Kriz dönemlerinde dönüştürücü liderler, bireylerin farklılaşan gereksinimlerini analiz ederek etkili iletişim kurma, mesajlarını doğru araçlarla iletme ve süreçteki değişimleri takip etme becerileriyle öne çıkar (Canöz & Öndoğan, 2015). Ayrıca liderlik, kültürün aracılık ettiği sembolik bir faaliyettir, çünkü ‘kimlik girişimcileri’ olarak liderler, ulusal ve diğer siyasi kültürleri yaratmak, yeniden şekillendirmek veya düzenlemek ile ilgilenirler.

Siyasi liderlik, büyük güç rekabeti, Olimpiyat rekabeti, iklim değişikliği, gelişme hakkı veya güvenlik ile medeni ve siyasi haklar arasındaki ticarete ilişkin merkezi insan hakları tartışmaları gibi en geniş çapta deneyimlenen ve sezgisel olarak veya zımnen anlaşılan olgulardan biridir. Buna karşılık, siyasi liderlik kavramını esasen tanımlamak zordur, çünkü hem özel hem de genel kurumsal, kültürel ve tarihsel bağlamlara ve durumlara bağlıdır. Liderlik kavramının ampirik olarak işlevselleştirilmesi, özellikle değişkenlerin tanımı ve sahte korelasyon sorunu ile ilgili olanlar olmak üzere bir dizi metodolojik konuyu içerir.

Bununla birlikte, liderlik olgusu, takipçileri, grup hedefleri ve örgütsel araçlar ve sorunlu durumlar ve bağlamlarla bir tür yenilikçi uyum içinde yer alan liderleri açıkça birleştirir.

Concise Oxford English Dictionary, bir ‘Lider’i ‘bir grubu, organizasyonu veya ülkeyi yöneten veya yöneten kişi’ olarak tanımlar. ‘Yönlendirmek’, (bir kişinin veya hayvanın) birini çekerek birlikte gitmesine neden olmak anlamına gelir; (birine) bir varış yerinin yolunu onlardan önce veya onlara eşlik ederek gösterin’. Başka bir deyişle, hedef belirleme ve isteklendirme, liderlik kavramının temel nitelikleri olarak belirgin bir şekilde ortaya çıkar. Diğer diller, çevrilebilir eşdeğer terimlerin anlamlarıyla önemli ölçüde farklılık gösterir, ancak geçen yüzyılda İngilizce ‘lider’ ve ‘leadership’ kavramlarını da benimsemiştir.

‘Liderlik’ daha yeni bir kullanıma sahiptir. Terim on dokuzuncu yüzyılın başlarında icat edildi ve şu anlama geliyor:

Bir liderin haysiyeti, makamı veya konumu, özellikle. Bir siyasi partinin; liderlik etme yeteneği; belirli bir bağlamda başkalarını yöneten veya etkileyen bir grup insanın konumu; grubun kendisi; bir grup girişiminde çabanın yönlendirilmesi veya düzenlenmesi için gerekli eylem veya etki.

Araştırma amaçları için siyasi liderliğin genel bir yol gösterici tanımıyla ilgili olarak, kültürel bağlam, herhangi bir tanıma önemli bir içerik vermede önemlidir. Örneğin, Rus kültürel bağlamında, duygusal, şefkatli veya zayıf bir karaktere sahip bir lider başarısızlık olarak reddedilecektir (zıt görüntüler olarak Gorbaçov'un zayıflığına karşı Putin'in gücü). Dahası, araştırma amaçları, her biri üstlenilen çalışmanın türüne uygun olan çok sayıda tanıma izin verir. Yine de çoğu araştırmacı, siyasi liderliği tanımlarken aşağıdaki unsurların dikkate alınması gerektiği konusunda hemfikirlerdir:

Etik ve kültürel karakteri de dahil olmak üzere bir liderin veya liderlerin kişiliği ve özellikleri; liderin etkileşimde bulunduğu takipçilerin özellikleri ve etik-kültürel karakterleri (farklı takipçilerin liderlerinin ve farklı liderlerin takipçilerinin de işbirliği veya rekabet yoluyla etkileşime girdiğini akılda tutarak); lider-takipçi etkileşiminin meydana geldiği toplumsal veya örgütsel bağlam – genel kültür, siyasi kültür, siyasi iklim, normlar ve kurumlar; belirli tarihsel durumlarda liderlerin ve takipçilerinin karşı karşıya kaldığı kolektif sorunların veya görevlerin gündemi; Liderin yorumlayıcı yargısının doğası, çünkü durumlar kendilerini tanımlamazlar, ancak liderlerin takipçileri tarafından kabul edilen içgörüler tarafından tanımlanmaları gerekir; liderlerin amaçlarına ve/veya takipçilerinin hedeflerine ulaşmak için kullandıkları maddi ve manevi araçlar; bunlar

'liderin gündemi adına destek toplamak ve/veya desteği veya konumu sürdürmek için kullanıldığı tekniklerdir.' liderliğin etkileri veya sonuçları (gerçek veya sembolik, uzun süreli veya geçici). 'Siyasi liderlik' askeri, yasal, örgütsel ve dini ve ideolojik liderliğin daha yüksek seviyeleri ile önemli ölçüde örtüşür ve yukarıda öne sürdüğümüz gibi, genel olarak 'sosyal liderliğin' özel bir parçasıdır. Daha sonra ebeveyn, iş, eğitim, bilimsel ve teknolojik, atletik, tıbbi, kültürel, sanatsal, dini ve diğer liderlik biçimlerini içerir. Bazı akademisyenler sosyal liderliğe bir bütün olarak odaklanır ve siyasi liderliği parçalar arasında bir parça olarak ele alır. Sosyal liderlik ve politik liderlik, kendilerini resmi konumlarda ve davranışsal olarak gösterir. Politik liderliğin sosyal liderliğin özel bir parçası olduğunu vurgulayan bilim adamları, liderliğin 'güçle ilgili olduğunu: bir liderin (davranışsal anlamda) olayların gidişatını değiştirebilen bir kişi' olduğunu da öne sürüyorlar.

Biri, güç ve liderliğin, her ikisinin de işlevselleştirilmesi zor olan eşit derecede zor kavramlar olduğuna dikkat çekiyor. Alternatif, katı koşullu tanımlar yönünde gitmektir, ancak bu, bizi yazının kapsamı dışında araştırma ikilemleri ve metodolojik sorunlarla karşı karşıya getirebilir. Siyasi liderliği, geniş bir yelpazede ulusal ve küresel olarak öne çıkan sorun alanlarında uygulanan ve ideolojiler ve etik içeren otoriter bir üstünlük konumundan

uygulanan oldukça benzersiz bir güç ilişkileri ve etkileri dizisi olarak tanımlayanlarla aynı fikirdeyiz:

Birçoğumuz bir grup üzerinde, belki de nispeten uzun süreler boyunca güce sahipken ve sonuç olarak [sosyal] liderler olabilirken, siyasi liderler bu gücü dış ilişkiler, savunma, vatandaşların ekonomik ve sosyal refahı, hatta kültür sanat. ... [Aslında,] en azından prensipte, siyasi liderlik geniştir ve her şeyi kapsayıcı olabilir: [siyasi] lider tarafından alınabilecek kararlar herhangi bir konuyu kapsayabilir.

Sosyal ve politik liderlik arasında bir örtüşme vardır, ancak ikincisi, ideolojiye dayalı cezbedici, ikna edici sosyal güce ek olarak, zorlayıcı ve teşvik edici sert güce tekeli veya tercihli bir erişime sahip olma açısından diğer herhangi bir sosyal liderlik türünden daha ‘yoğun’dur.

Siyasi söylemlerin tarihin her döneminde toplumun ya yönetim biçimini ya da karar alma süreçlerindeki ikna unsurunu belirlemede doğrudan etkin araçlar olduğu noktasında şüphe yoktur. Düşünür, siyasi erk sahibi ya da hatip düşüncesini belirli yöntemlerle muhataplarına ulaştırmak için çeşitli argümanlar oluştururlar. Bu argümanlar söylemlerde yerleşir ve belirli bir hedefe ya da amaca işaret ederler.

Dünyanın her yerinde, siyasi aktörler söylemlerini oluştururken çeşitli yöntemler izlemiş, sayısız referans ve dayanak noktaları ile güçlü bir enstrüman oluşturmaya çalışmışlardır. Kimi zaman dini, kimi zaman tarihsel, kimi zaman ise ulusal birçok unsur söylemlerin etkisini pekiştirmek için kullanılmışlardır.

Bireylerin siyasi tutumları ve tercihleri konusunda soyut görünen ideoloji, program gibi unsurların karşısında; somut görünen lider, aday, imaj gibi unsurların daha fazla ön plana çıktığı görülmektedir. Bu durum da, yandaşlarda ideoloji gibi faktörlerin gücünün azalmasıyla örgütsel adanmışlık düzeyinin düşüş göstermesine neden olmaktadır. Dolayısıyla, örgütsel adanmışlık düzeyini yükseltmek, yani yandaşların partilerine bağlılığını sağlamak ve arttırmak için liderlik ve liderin özellikleri daha önemli hale gelmiştir. Siyasi partiler için yandaşların bağlılıklarını artırmak ile liderlik beklentilerini doğru tespit etmek arasında doğrusal bir ilişki olduğunu söylemek mümkündür. Bu nedenle, yandaşların liderlik beklentilerini ve beklentileri etkileyen faktörleri tespit etmek siyasi partilerin başarıları için çok önemli hale gelmektedir.

Siyasi liderlik, bir siyasi hareketin ya da partinin ulaşmaya çalıştığı amaçlar için yandaş kazanmak ve kazanılan yandaşları hedefe ulaşmak için organize ve Medyanın siyasi liderlik beklentilerine etkisi motive ederek

yönetme ve yöneltme eylemi olarak tanımlanabilir. Siyasi lider de, örgütünün ve yandaşlarını ya önceden belirlenmiş hedeflere ya da bizzat kendi ürettiği hedeflere ulaşmak için yönlendiren ve peşinden sürükleyen kişidir.

Siyasi lider, örgütünün, yani yönettiği siyasi partinin hedefine ulaşması için, yüksek düzeyde bir ikna, inandırma ve bağlılık yaratma gücüne sahip olabilmelidir. Çünkü diğer örgütlerde olduğu gibi, siyasi parti liderinin elinde, ücret, yükselme, izin, vb. gibi somut ödüllendirme gücüne sahip ya da işten çıkarma, maaş kesme, ilerlemesini durdurma, vb. gibi cezalandırma gücüne sahip araçlar yoktur. Dolayısıyla, liderlik ederken kullanacağı en önemli gücü insanlar üzerinde yaratacağı ikna ve inandırma etkisi ile kendisine yönelik oluşturacağı hayranlık, sevgi ve saygı olacaktır. Bu nedenle, siyasi liderin kişilik özellikleri, iletişim özellikleri, diğer örgüt liderlerine göre daha önemli hale gelmektedir.

Siyasi liderlik süreci ve nitelikleri, birçok bakımdan, geçmişe göre çok daha önemli hale gelmiş ve siyaset bilimi sahasında çalışma yapılması gereken bir konu olarak ilgi çekmeye başlamıştır. Farklı liderlik yaklaşımlarıyla liderlik türleriyle ilgili çok sayıda sınıflandırmaya rastlamak yönetim literatüründe gözlenen bir durumdur. Siyasi liderlik alanında da farklı yaklaşımlarla çeşitli sınıflandırmalar yapılarak liderler ve liderlik süreci incelenmeye çalışılmıştır. Liderlerin siyasi yaşamları boyunca tek tip bir liderlik davranışı sergilemesi ve siyasi partilerle oy kullanan seçmenlerde uzun bir dönemde tek tip bir liderlik beklentisi oluşması her zaman gözlenen bir durum değildir. Bunun yanında, bir liderin farklı dönemlerde farklı davranış sergilemesi normal karşılanmalıdır.

Medyanın siyasi liderlik beklentilerine etkisi liderlik tarzlarıyla hareket etmesi ve yandaşlarda da farklı koşullarda farklı liderlik beklentilerinin oluşması örnekleri söz konusudur.

Modern dönemde siyasetin en önemli belirleyicilerinden bir diğeri ise ideolojilerdir.

Van Dijk, ideolojiyi bir grubun üyelerinin köklü inançları olarak tanımlamaktadır. Liderlik beklentilerini etkileyen önemli siyasi faktörlerden biri de ideolojiler ve o ideolojilerde öngörülen yönetim anlayışı ve lider tipleridir. İdeolojiler, toplumların ya da toplumların içindeki belirli kesimlerin gereksinimlerine yanıt veren, kendi içinde tutarlı inanç sistemleridir. Her toplum kesimi, kendi ideolojisine uyan bir siyasi iktidarı yasal sayar ve ona baş eğmeyi doğal kabul eder (Kışlalı, 1987: 321-322).

Siyasi ideolojilerden liberalizmin önemli isimlerinden Jean Jacques Rousseau'ya göre, en iyi çözüm halkın iktidarını doğrudan kullanmasıdır.

Jhon Stuart Mill, halk egemenliğinden, temsile dayanan egemenliği anlamaktadır. Ona göre temsil vazgeçilmezdir.

Freidman der ki „Liberalizm için en uygun araç herhangi bir baskı ve zorun bulunmadığı gönüllü işbirliği ve özgürlük ortamıdır. İdeal olan, sorumlu bireyler arasında özgürce tartışmaya dayalı fikir birliğidir. Çoğunluğa boyun eğmeden fikir birliğini sağlamaktır. Toplumda düzenin devamı, dış yaptırımlar ve baskılar olmaksızın görüş birliği içinde işler.

Liberalizmin demokratik bir yönetim sistemini öngördüğü ve bundan dolayı bu ideolojiye yakınlık duyan yandaşların da demokratik bir liderlik beklentisi içinde olmaları yaygın gözlenen bir olgudur. Ülke yönetiminden örgüt yönetimine kadar en çok faydanın demokrasi yönetimiyle elde edileceğini öngören liberalizme dayalı siyasi partilerin iç işleyişi ve liderizleyici ilişkisinde demokratik yol ve yöntemlerin ön planda tutulması beklenen bir durumdur.

Sosyalizm” in öngördüğü siyasi anlayış her ne kadar eşitlikçi bir sistem ve dönüşümü hedeflese de, uygulanan siyasi politikalara bakıldığında, en çok başvuru yöntemin zorlayıcı, baskıcı ve otoriter yönetim anlayışı olduğu görülmektedir.

Katı faşizmden, ılımlı milliyetçiliğe kadar uzanan bir çizgi içinde bu yönetim anlayışının genel karakteristiği otoriter bir yönetim ve liderlik tarzına dayanmasıdır. Yönetilenlerin değil, bizzat yönetenlerin önemli olduğu bir yönetim anlayışıdır. Faşist düşüncenin temelinde, Descartes ‘ dan Kant’a, Hegel’e kadar uzanan, insan aklına ve insanın bilinçli eyleminin koşulları değiştirebileceğine inanan bir felsefe çizgisine karşı tepki yatmaktadır.

Bu tepkide yer alıp faşizmi belki de en çok etkileyen düşünür ise Nietzsche’dir. Ona göre, insanlık bir çöküş dönemindedir. Ancak en yetenekli insanlar, insancıl bir yaşama yükselebilirler. Öyleyse büyük çoğunluğun bu seçkin kesim için çalışması, ona boyun eğmesi zorunludur (Kışlalı, 1993: 109).

Faşizm ve milliyetçilikte liderlik beklentisi, genel olarak otoriter liderlik, bazı durumlarda da karizmatik liderlik şeklinde oluşmaktadır. Hızlı bir değişimin yaşandığı modern dönemle birlikte ortaya çıkan ideolojiler, modern dönemde siyasetin hem teorik hem de pratik alanda ana belirleyicisi olmuşlardır. İdeolojiler, dünyayı anlama ve kavrama yöntemi, dünyayı çözümleme yöntemi ve dünyayı değiştirme misyonunda bir araç olarak kullanılmaları dolayısıyla modern dönemde önemli işlevleri yerine getirmişlerdir.

Günümüzde siyaset sahnesinde ideolojilerin etkisini yitirmesi, partilerin benzeşmesi ve vaatlerin sıradanlaşması, liderlerin ön plana çıkmasına neden olmuştur (Göksu, 2019).Dünyanın birçok demokratik ülkesinde olduğu gibi Türk siyasal yaşamı da uzun yıllar siyasette etkinliğini sürdürmüş liderlerle biçimlendi. Bu liderler kitlelerin kanaatlerini etkileyip, siyasal ve sosyal davranışlarını biçimlendirdiler

Siyasal kültür, siyasal liderlik ve siyasal iletişim açısından ideolojilerin, fikirlerin ve eylemlerin aynılaştığı süreçte seçmenin oyunu kazanmak için liderin ya da partinin önce seçmenin zihnini sonra da duygularını kazanması gerekmektedir. Recep Tayyip ERDOĞAN siyasal kültürün lider odaklı olduğu ve liderlerin siyaseti şekillendirdiği yaygın bir genel kabuldür ve liderlik bir sosyal bilim fenomenidir. Günümüzde artık liderlik çağı yaşandığı söylenebilir. Siyasal partilerin birbirine benzemeye başlaması, vaatlerin ve vizyonların aynılaşması, ideolojilerin silikleşmesi ve etkisini yetirmeye başlaması siyaset sahnesinde liderlerin öne çıkmasını sağlamıştır. Seçmenler geçmişte partilerle özdeşleşirken artık, seçmenler liderlerle özdeşleşmektedir. Almanya’da Angele Merkel, Rusya’da Vlademir Putin, Kuzey Kore’de Kim Jung-Un, Japonya’da Şinzo Abe, Kanada’da Justin Trudeau, ABD’de önce George W. Bush, arkasından Barack Obama, şimdi de Donald Trump, Hindistan’da Narendra Modi temsil ettikleri partilerin önüne geçmiş durumdadırlar ve bu ülkelerde uluslararası basında ve uluslararası ilişkilerde liderleriyle anılır hale gelmişlerdir.

Sonuç olarak çalışmanın teorik kısmında ve yapılan araştırmadan elde edilen bulgular göstermektedir ki, postmodern dönemin temel özelliklerinden birisi Postmodern siyaset ve söylem:

Özellikle ileri kapitalist ülkelerde ve modern sonrasını yaşayan seküler Batı toplumlarında hayatın her alanında yaşanan parçalanmışlık siyasete ve siyasal alana da yansımakta ve bu parçalanmışlık “esneklik” kavramı çerçevesinde yeniden yapılanmaktadır. Bu kavram, postmodern dönemde katılığa yer olmadığını, her türlü katılığın yerini esnekliğin ve esnek ilişkilerin aldığını göstermektedir. Bu durumun görüngüleri postmodern siyasi liderlik anlayışında da görünmektedir.

Siyasi liderler post modern dönemde büyük anlatılardan, meta anlatılardan ve dünyayı çözümleyen ve teleolojik bir planlama ile hareket eden söylemlerden geçici, plansız ve Ant’a odaklı söylemlere doğru bir dönüşüm gerçekleştirmektedirler. Geleneksel ve modern dönemlerde hâkim söylemsel yapıları belirleyen ve bütünlük oluşturan söylemsel yapılar varlıklarını hâlâ devam ettirmekle beraber; bu yapıların aksine hareket eden bütünlüklü ve sistematik olmayan bir yapısal durum da mevcuttur. Bu dönemde “Dün

düündür bugün bugündür” anlayışının geçerli olduğu(gözlemllediğimiz kadarıyla Dünya siyaseti ve Türkiye siyaseti için de geçerli olduğu görölmektedir.) önemli bir toplumsal kesim bulunmaktadır. Durum böyle olunca post modern siyasetçi de hem gelip geçiciliği yoğun olarak yaşayan toplumsal kesimlere hem de sistematik ve bütünlüklü söylemsel yapılara bağlı olan kesimlere seslenmek için kendisine yarar sağlayan her şeyi konjonktüre bağlı olarak kullanılabilmektedir.

Böylece siyasi liderde kendisine ait herhangi bir şey bulan seçmen de bu siyasi lideri tercih etmekte; kendisine ait olmayan şeyleri ise görmezden gelebilmektedir. Seçmen için önemli olan siyasi liderin kendisiyle ilgili bir şeyler söylemiş olmasıdır. Post modern siyasetçi de kamuoyu araştırmalarından edindiği toplumsal tercihlerle ilgili veriler ışığında söylemlerini şekillendirmekte, kendisini biçimlendirmekte, politikalarını bu doğrultuda oluşturabilmektedir. Siyasal lider böylece toplumu şekillendiren, onu kendi inançları çerçevesinde belli bir kalıba sokmaya çalışan geleneksel ve modern liderlik anlayışının aksine bizzat kendisi toplum tarafından şekillendirilen bir nitelik ortaya koymaktadır.

Bu dönemde toplumu şekillendirme görevi ise akışkan ve merkezsiz olarak tüm dünyada rahatça hareket eden ve modern dönemin faillerini kendisine uymaya zorlayan Siyasi Lidere geçmektedir. Akışkan ve merkezsiz olan bu güç tüketim ilişkileri üzerine kurulmuş bir niteliktedir ve bütünlüklü yapılardan kendisine yönelen eleştirileri ve kısıtlamaları kırmak için geri kalmışlık ve zamanı yakalayamamak gibi kavramlarla bu yapıları ötekileştirmeye çalışmaktadır. Bu yüzden Siyasi lider olabildiğince bu durumu göz ardı etmemeye çalışmalıdır ve bunu kendi aleyhinde kullanmalıdır.

Böylece Post modern siyaset ve söylem, siyasi lider yeni bir anlam kazanmıştır. Tüm dünyada toplumsal yapıyı şekillendirme yarışında meta anlatılardan ayrı bir toplum inşa etmeye çalışmaktadır. İnşa ettiği bu toplumsal yapı merkezsiz, akışkan, durumsal ve an’a odaklı bir yapıdır. Bu yapı toplumsal bağları zayıflatmaya, yüz yüze ilişkileri azaltmaya ve geleneksel ve modern dönemin toplumsal düzeyde hâkim değerleri olan sadakat, bağlılık, doğruluk, planlama, vefa vb. değerleri toplumsal yaşamda aşındırmaya ve değersizleştirmeye çalışmaktadır.

Bundan dolayı postmodern dönemde siyasetin yapısı ve siyasi liderlik kavramı ve işleyişinin dayandığı temeller yeniden ele alınmalı, tartışılmalı ve insanoğlunun mutluluğuna ve faydasına hizmet edecek şekilde yeniden düzenlenmeye/yapılandırılmaya çalışılmalıdır. Bunun bir gereği olarak Postmodern dönemde siyasetin ve siyasi liderin hem politikaları hem de söylemleri adil bir dünyanın kurulmasına hizmet edecek olan “ilkeler”

tarafından belirlenmeli; siyasal alan ilke temelli bir yapı içerisinde işlemelidir. Postmodern dönemde siyasi liderlik anlayışında da önemli değişimlerin ve dönüşümlerin yaşanması gerekmektedir. Bu dönem siyasi lideri evrensel bir vizyona sahip olmalı ve adil bir dünyanın kurulmasına hizmet eden ilkeler çerçevesinde biçimlenmelidir. Bu şekilde postmodern dönemin belirsizlikleri, kaotik yapısı ve bağımsızlığı kontrol altına alınarak postmodern dönemin insanına bu dönemin yalnızlaştırıcı ve belirsizliklerle baş başa bırakıcı yapısıyla baş etme yolunda bir umut verilebilir.

3. Siyasi Liderlik Bağlamında Karizma ve Yeni Medya

Klasik Atina'nın devlet adamlarından eski Mısır firavunlarına, Roma'dan Çin imparatorlarına, Helen tiranlarından Avrupa ortaçağ şehir devletlerinin şeflerine kadar, tarih boyunca çok sayıda siyasi lider örneği vardır. Daha düşük ve daha gayri resmi bir ölçekte, demagoglar, tribünler ve yerel diktatörler gibi çeşitli nispeten başarılı siyasi girişimciler bir tür siyasi liderlik uygulamışlardır. Modern çağda, etkili siyasi liderlik ve siyasi güç yönetimi için gereken beceri ve stratejilerin temel analizi, Floransalı tarihçi ve siyasetçi Niccolò Machiavelli'nin küçük devletlerin lordlarına hitap ettiği Prenstir (1532). İtalyan Rönesansının parçalanmış siyasi bağlamı. Machiavelli'nin liderliği salt tahakküm olarak açıklamasının ötesine geçen Alman sosyal bilimci Max Weber, siyasi liderliği bir lider-takipçi ilişkisi olarak tanımlayan ve Avrupa'da ve Türkiye'de ortaya çıkan kitle demokrasilerinde siyasi liderlerin rolünü bağlamsallaştıran en etkili klasik yazardı. Birleşik Devletler. Çalışmalarında, siyasi güce erişimde tarihsel olarak yeni bir arabulucu olarak parti makinelerinin önemine ve müstakbel liderlerin ulusal liderlik pozisyonlarına talip olmadan önce parti desteği alma gerekliliğine değindi (bkz. Weber, 1919/1948, 1922/1968). Ancak Weber'e göre, özellikle parlamenter siyasi sistemler içinde daha güçlü parti örgütleri, gerçek gücün görevden alınamaz parti bürokratlarından ve parti seçkinlerinin vasat temsilcilerinden oluşan bir oligarşi tarafından tutulduğu bir tür lidersiz demokrasiye yol açma riskinin daha yüksek olması anlamına geliyordu. Almanya'nın Weimar Cumhuriyeti'nin (1919-1933) şafağında yazarken, "plebisitör demokrasi" biçiminde daha iyi bir alternatif gördü: uzun süredir devam eden gelenekte olduğu gibi, parti örgütleri tarafından desteklenen ve oy veren kitleler tarafından meşrulaştırılan önde gelen bir siyasi lidere sahip olmak. ABD başkanlık partisi ön seçimlerinden.

Lider ile kitleler arasındaki bu doğrudan ilişki, ona göre siyasi liderliğin gerçek özünü en iyi şekilde temsil ediyordu; özellikle kritik bir tarihsel kavşakta kendilerine rehberlik edilme istekleri

Bu aynı zamanda Weber'in ünlü karizmatik teorisinin temelini oluşturur.

Algılanan olağanüstü nitelikler kümesi olarak karizma, böyle bir liderliğin yalnızca ilk unsurudur. Saf ideal tipte karizmatik lider, dini bir peygamber (Zerdüşt, İsa, Muhammed) veya devrimci bir diktatör (Cromwell'den Robespierre'e) kadar ilham verici ve çığır açıcı bir figürdür. Diğer gerekli koşul, liderin “siyasi takipçilerinin kişisel olarak kendisine duydukları bağlılık ve güven nedeniyle yönettiği” geniş bir takipçi grubuyla karizmatik bir ilişkinin ortaya çıkmasıdır (Weber, 1922/1968, s. 268). . Karizmatik bir liderin ortaya çıkmasını kolaylaştıran üçüncü bir koşul, sosyal ve ekonomik kriz durumu ve kurtarıcı mesajlara, vizyonlara ve kişisel figürlere yönelik yaygın bir ihtiyaçtır. Takipçileri ile karizmatik bir ilişki üzerine kurulduğunda, yeni kurulan siyasi düzen haklı ve kabul edilebilir görüldüğü için liderin tahakkümü de meşru hale gelir. Elbette modern demokrasilerde meşru gücün tek kaynağı karizma değildir. Demokratik otorite büyük ölçüde yasallık, bürokrasi ve kurumsallaşmış kurallardan oluşan “rasyonel-yasal” bir sistem üzerine kuruludur. Dolayısıyla, Weberci anlamda bir “lider demokrasisi”, her zaman, gerçek tarihsel biçimleri her zaman melez ifadeler olan karizmatik ve rasyonel-yasal ideal tiplerin bir kombinasyonundan kaynaklanır.

Geçen yüzyıl boyunca, çok çeşitli siyasi liderler dikkate alınmıştır. “karizmatik”: Batı demokrasilerinde Franklin Delano Roosevelt ve Charles de Gaulle; demokratikleşen ülkelerde Gandhi ve Nelson Mandela; kemal Atatürk ve devrimci otoriter rejimlerde Fidel Castro; Totaliter devletlerde Mussolini, Hitler, Stalin ve Mao Tse Tung. İlham veren şahsiyetlerle karakterize edilen ve olağanüstü niteliklere sahip olarak algılanan tüm bu liderler, ulusal kitleler nezdinde bir güven ve çoğu zaman bağlılık tutumuna güvenebildiler ve bazı izler bırakan “dönüşümcü” bir vizyon taşıdılar. Ülkelerinin tarihi. Belirli bir lidere karizma atfedilmesinin normatif bir anlamı olmadığı ve karizmatik liderliğin, totaliter bir diktatör kadar demokratik bir başkan da karakterize edebileceği açıktır. Bu nedenle, tıpkı herhangi bir tarihsel siyasi liderlik deneyiminin olumlu ya da olumsuz terimlerle yargılanabilmesi gibi, karizma da kendi başına olumlu bir nitelik olmaktan uzaktır. Karizmatik liderlik, herhangi bir normatif yargıdan bağımsız olarak, basitçe siyasi liderliğin özü olarak görünür.

Son on yıllarda, Batı demokrasilerinin diğer başkanlarına veya başbakanlarına sıklıkla karizmatik lider etiketi verildi: Amerika Birleşik Devletleri'nde John Fitzgerald Kennedy, Ronald Reagan, Bill Clinton ve Barack Obama; Kanada'da Pierre Trudeau; İngiltere'de Margaret Thatcher ve Tony Blair; Fransa'da François Mitterrand, Jacques Chirac ve Nicolas Sarkozy; Silvio Berlusconi İtalya'da.

Bu, karizmatik liderliği teşvik etmede kurumsal faktörlerin çok önemli olduğunu gösteriyor, çünkü bunların çoğu, başkanın konumunun ve ona ulaşmak için tüm siyasi ve iletişimsel sürecin karşılıklı olarak birbirini belirlediği başkanlık (ABD) veya yarı başkanlık (Fransa) sistemlerinden geliyor. tutucusunda özel bir aura. Ama aynı zamanda, parlamenter sistemlerde Helmut Kohl veya Angela Merkel gibi önemli şahsiyetlerin veya Almanya'daki Gerhard Schröder gibi telejenik siyasi liderlerin mutlaka karizmatik liderler olmadıklarını da ima ediyor. Son dönem karizmatik liderler listesinde yer alan isimler bile kolaylıkla sorgulanabilir. Özetlemek gerekirse: karizmatik siyasi liderliğin üç temel bileşeni: olağanüstü olarak algılanan kişisel bir nitelik, kitlesel bir takipçi tarafından tanınma ve yukarıdan bir tür kurtarıcı müdahaleyi gerektiren eleştirel bir bağlam. Karizmatik liderlik üzerine yapılan çağdaş araştırmalarda olağan zorluk, karizmayı kişisel bir nitelik olarak açıkça işlevselleştirmede yatmaktadır. Kuşkusuz, karizmanın sıklıkla tanımlandığı şekliyle, “belirli bir manyetizma” veya “bir büyüklük aurası” gibi izlenimci bir fikir için kesin göstergeler belirlemek sorunludur. Ancak yukarıda bahsedilen liderlerden bazıları, özellikle de en yenileri için, bu sözde karizmatik nitelik, basit bir iletişim becerisine daha yakın görünüyor - telejenik, çekici, uyumlu ve sıcak.

Karizmanın iletişim yeteneğine bu şekilde çözülmesi, televizyon öncesinden televizyon çağına tarihsel ve teknolojik geçişi yansıtır.

Bir iletişim teknolojisi olarak televizyon, kamera onlar ve seyirciler arasındaki mesafeyi en aza indirdiği için, siyasi liderler üzerinde “alçaltıcı bir etki” tetikleme eğilimindedir (Meyrowitz, 1985). Yakından inceleme için bu kadar kolay erişilebilir olan liderler, sosyal alanda belirli bir mesafenin korunmasını gerektiren “büyüklük aurasını” ister istemez kaybederler. “Sıra dışı” olarak görülmek yerine, sıradan insanlar olarak algılanmaya başlarlar. Dahası, sosyal ve entelektüel elitlerin sosyal ve entelektüel seçkinlerinin üyeleri olarak reddedilmeyeceklerse, televizyonun diline uyum sağlamaları gerekir. Bu nedenle, Clinton veya Blair gibi ilham verici liderler bile, karizma kavramını en derin anlamıyla abartmadıkça, muhtemelen karizmatik siyasi liderler olarak sınıflandırılmamalıdır. Siyasi liderliğe ilişkin akademik literatürdeki alternatif ve daha uygun sınıflandırmalar, politikacılar ve televizyon izleyicileri arasındaki bu medya temelli “yakınlık yanılsamasının” ürünü olarak “sahte karizma” veya “sözde karizmatik” liderlere atıfta bulunur. “Karizmatik sonrası” tanımı, televizyon çağıının başlangıcından bu yana siyasi liderliğin kısıtlamalarını daha iyi yakalayabilir.

Bu, eski ve yeni medyayı birleştiren mevcut hibrit medya ortamında da doğru görünüyor. İnternet ve sosyal medyaya dayalı yeni dijital “kitlesel

öz iletişim” ağları (Castells, 2009) birçok açıdan modern politik iletişimde devrim yaratmış olsa da, ortaya çıkan etkileşim sistemi ve yurttaştan ana akım gazeteciliğe yan ürünler bile azalma eğilimindedir. siyasi liderler ile kamuoyu arasındaki mesafeyi artırıyor. Liderler ve adaylar, doğrudan sosyal medya hesaplarına mesaj, yorum ve istek gönderebilen seçmenler tarafından sanal olarak erişilebilir hale gelmekle kalmaz; olası herhangi bir “çerçeve dışı” uygunsuz davranış cep telefonlarıyla kaydedilebildiğinden ve anında çevrimiçi olarak yayınlanabildiğinden, böylece daha önce Weber’de sınırsız bir şekilde görünür hale geldiğinden, “gaffe sorununa” eskisinden daha fazla maruz kalıyorlar (Thompson, 1995). Ana akım medya tarafından güçlendirildi. Bu nedenle, yatay etkileşimli iletişim ağlarının gelişimi, liderlere stratejik iletişim açısından yeni fırsatlar sunarken, aynı zamanda onlara görünürlük kontrolü ve kendi sunumlarının yönetimi ile ilgili ciddi zorluklar sunar.

Politik kişiselleştirme, kişisel partiler ve neo-popülist liderlik İletişim perspektifinden bakıldığında, çağdaş demokrasilerde siyasi liderliğe ilişkin yinelenen iki soru şunlardır: Siyasi liderler siyasi süreçte ve medya alanında neden bu kadar önemli hale geldi? Ve seçim sonuçlarını belirlemede gerçekten ne ölçüde önemliler? İlk soru doğası gereği daha sosyolojikken, ikincisi bu alandaki siyaset bilimi araştırmalarının sonuçlarını incelemeyi gerektiriyor.

Çağdaş siyasette siyasi liderlerin artan önemine ilişkin açıklamalar genellikle sözde “kişiselleştirme tezi” ile ilgilidir (Karvonen, 2010). Çeşitli formülasyonlarında bu tez, sosyal modernleşme süreçlerini siyasetin kişiselleştirilmesinin temel nedeni olarak tanımlar. Bu süreçler arasında, Batı Avrupa ve Kuzey Amerika’nın gelişmiş sanayi toplumlarında yapısal bölünmelerin -sınıf veya din gibi- erozyonu çok önemlidir. İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra onlarca yıllık nispeten sürekli ekonomik büyüme, eğitim düzeylerinde ve sosyo-ekonomik hareketlilikte yaygın artışlar, orta sınıfın büyümesi, sosyal pratiklerin ve normların sekülerleşmesi ve sosyal yaşamın bireyselleşmesi ile birlikte gitti. Siyasi alanda bu, geleneksel kitle temelli partilerin belirli sınıflarla bağları zayıflayan ve ideolojik çekiciliği daha az güçlü partilere dönüşmesini destekledi. Gelişmekte olan “her şeyi yakalayan” partiler, bağımsız, post-ideolojik veya basitçe kararsız seçmenlerden oluşan yeni kesimleri çekmeyi amaçlıyordu ve bunu daha genel performansa yönelik mesajları ele alarak ve parti liderinin siyasi ve medyadaki iletişimini vurgulayarak yapma eğilimindedirler. Arenalar 1950’ler ve 1960’lar boyunca hem Amerika Birleşik Devletleri’nde hem de başlıca Avrupa ülkelerinde seçim istikrarı ve geleneksel partizan ittifakları hüküm sürerken, birkaç anket göstergesi, takip eden on yılda halk arasında parti bağlılıklarında ve bağlılıklarında bir düşüş olduğunu ortaya koydu. 1980’lerde, seçimler boyunca değişen oylama modellerine ve seçmenlerin partiler arasında geçiş

yapma eğilimine atıfta bulunan seçim oynaklığı kavramı, seçim davranışı araştırmalarında geleneksel bilgelik haline geldi (Dalton & Wattenberg, 2000). O zamanlar en yaygın kabul gören fikir, seçmenlerin göze çarpan konulardaki (sorunlu oylama) tercihlerinin, parti kimliği ve seçmen seçimine ilişkin diğer açıklama türleri üzerinde zemin kazandığıydı. “Aday merkezli siyaset” ve “kişisel oy” kavramları da siyaset bilimine girmeye başlıyordu.

İletişimin görsel boyutuna içkin vurgusu olan televizyon, giderek artan sayıda yurttaş için yavaş yavaş ana, çoğu zaman da tek siyasi bilgi kaynağı haline geldi. Siyasi tartışmaların ve seçim kampanyalarının temsiline televizyon aracılık etmeye başlayınca, parti liderleri ve adayların televizyona çıkmaları halkın ilgisinin ana konusu haline geldi. Politikacıların kişilik özellikleri, ilişki becerileri ve sözsüz iletişimdeki yetenekleri, yüz ifadeleri, saç kesimleri ve cilt tonları, geniş kitlelere düzenli olarak erişilebildikleri için önemli hale geldi. Dwight Eisenhower, 1952’de televizyon aracılığıyla kampanya yürüten ve Amerikan halkı tarafından “sıcak” kişiliğiyle de anlaşılan ilk ABD başkanıydı; John Fitzgerald Kennedy, üstün görseiliği ve ifade gücü sayesinde bir başkanlık seçimini kazandığı varsayılan ilk kişi oldu. Bununla birlikte, muhtemelen 1980’de Ronald Reagan’ın seçilmesiyle bir adayın televizyonda yayınlanan imajı, kişiselleştirilmiş çağdaş başkanlığın sembolü olarak görülmeye başlandı.

Avrupa’da, 1989 olaylarını izleyen ideolojik çatışmanın yoğunluğundaki belirgin azalma, kişiselleştirilmiş ve medyatikleştirilmiş bir siyaset çağının kesin olarak gelişini onayladı. Tüm açık siyasi, kurumsal ve kişisel farklılıklarına rağmen, 1990’larda Blair ve Berlusconi gibi liderler, kendi kişisel imajlarını partilerine yansıtma konusunda ortak bir kapasiteye sahiptir; . Kişiselleştirilmiş siyaset açısından, bu iki lider arasındaki temel fark, Blair partisini yeniden konumlandırıp yeniden markalaştırırken (New Labour, 1997), Berlusconi’nin kendi partisinin kurucusu olmasıdır (Forza Italia, 1994). Bu açıdan, 1990’lardan bu yana İtalya örneği, “kişisel partiler” için gerçek bir laboratuvarı temsil etti - yani, kurucu liderin orantısız gücü yoğunlaştırma, siyasi iletişimlerini tekelleştirme ve partinin haklarını bağlama eğiliminde olduğu bu tür parti örgütleri. kendi siyasi hayatta kalması için hayatta kalmak. Forza Italia’dan sonra, genellikle nispeten kısa ömürlü birkaç başka kişisel taraf ortaya çıktı. Daha da önemlisi, çok sayıda geleneksel parti örgütü, değişen yoğunluk derecelerinde kişisel partilerin doğasını ve işleyişini taklit etmeye başladı, öyle ki 2000’lerdeki neredeyse tüm seçimlerde çoğu liderin adını parti logosuna dahil etti.

Yeni post-ideolojik ve yüksek oranda medya temelli siyasi ortam, 21. yüzyılın dönüşü, Avrupa Birliği veya Amerika Birleşik Devletleri dışındaki

kurumsal ve kültürel bağlamlarda siyasetin kişiselleştirilmesini teşvik etti. Örneğin, Lula da Silva, bir İşçi Partisi adayının imaj kısıtlamaları ve geleneksel ideolojik bagajıyla üç kez başarısız bir şekilde yarıştıktan sonra, özellikle kişiselleştirilmiş bir seçim kampanyası stratejisinin bir sonucu olarak 2002’de Brezilya’nın başkanı oldu. Rusya’da Vladimir Putin, 2001’de, ilk başkanlık döneminin başında, Birleşik Rusya partisini kurdu ve en azından takip eden 15 yıl boyunca, zorlama ve rızanın bir bileşimi yoluyla iktidarı sürdürdü; kişilik kültü ve güçlü ve dinamik bir siyasi lider imajının yayılması. Siyasi kişiselleştirmenin, özellikle Junichiro Koizumi’nin (2001’den 2006’ya kadar başbakan) alışılmadık derecede popüler liderliği altındaki Japonya ve Likud partisinin iki ülke arasındaki bir çatışmaya karıştığı İsrail gibi farklı sistemleri de etkilediğine dair kanıtlar var. önemli rakip liderler: 2005’te yeni Kadima partisini kuran Ariel Şaron ve ülkedeki kalıcı kişisel popülaritesi sayesinde üç kez başbakan seçilen Benjamin Netanyahu.

“Kişisel parti” liderliği kavramının daha spesifik olmakla birlikte önemli bir uygulaması, Avrupa’daki neo-popülist partilerin durumuyla ilgilidir. Çoğu zaman, ancak zorunlu olmamakla birlikte, radikal sağ ideolojiler ve göçmen karşıtı politika platformları tarafından karakterize edilen bu partilerin ortak noktası, siyaset kurumunun üyeleri ve temsili seçkinler tarafından sahiplenildiği iddia edilen halk egemenliğini yeniden sağlamayı amaçlayan bir siyasi söyleme sahiptir; halk odaklı, şiddetle anti-entelektüel bir iletişim tarzına ve partiyi yaratan ya da yeniden kuran karizmatik bir lidere sahiptir.

Güçlü milliyetçi veya etnik bölgesel kimliklere dayanan ve büyük ölçüde liderleri tarafından somutlaştırılan popülist radikal sağcı partilerin örnekleri, Jean-Marie Le Pen’in Fransa’daki Ulusal Cephesi’nden Jörg Haider’in FPÖ (Avusturya Özgürlük Partisi) ve BZÖ’ye (Alliance for the Future of the Future) kadar uzanıyor. Avusturya); Umberto Bossi’nin İtalya’daki Kuzey Ligi’nden Hollanda’daki Geert Wilders’in Özgürlük Partisi’ne. Le Pen’in durumu, liderlik perspektifinden özellikle ilgi çekicidir, çünkü 7 güçlü bir şekilde kişiselleştirilmiş bir partide karizmatik bir liderin yerine kimin geçeceği sorununu ele aldı ve Max Weber’in öngördüğü gibi (Jean-Marie’den kızı Marine’e) “ideal tipik” aile veraset yöntemiyle çözdü.

Yukarıda belirtildiği gibi, “post-karizmatik” etiketi, ana akım partilerin çoğu çağdaş medya temelli lideri için daha uygun olsa da, bu radikal popülist partiler söz konusu olduğunda, karizmatik liderlik kavramı hala haklı görünmektedir. Her biri için, siyasi liderlik süreci, lideri güçlü ve yetenekli bir birey olarak gören ve onları başka türlü mahvedecek bir kaderden uzaklaştırabilecek kapasitede olan destekçilerinin belirli bir güven ve bağlılık ilişkisine dayanıyor

Kendi partilerini bulamamış olsalar da, Christoph Blocher (İsviçre Halk Partisi), Carl Hagen (Norveç'te İlerleme Partisi), Timo Soini (Finlandiya'da Gerçek Finliler) ve Nigel Farage (İngiltere Bağımsızlık Partisi) gibi popülist radikal sağ liderler) bazı dikkate değer seçim başarılarına katkıda bulunmuştur. Pim Fortuyn'un Hollanda'daki kısa siyasi deneyimi ve Beppe Grillo'nun İtalya'daki Beş Yıldız Hareketi gibi Avrupa'daki diğer popülist liderlik vakaları daha atipik ve sınıflandırması zor. İkinci durum, dikey boyutta hareketin veya partinin başı ve kurucusu olarak tamamen siyasi bir yabancıyı (profesyonel bir komedyen) ve yatay boyutta hem taban düzeyinde hem de tabanda güçlü bir örgütü bir araya getirmesi bakımından özellikle yenilikçidir. Ağ. Geleneksel popülist tarzı ve düzen karşıtı retorisi, İsveç ve Almanya'daki Korsan Partisi gibi, yeni dijital demokrasi biçimlerini ve Web aracılığıyla doğrudan katılımı çağrıştıran hiper-demokratik bir söylemle birleştiren Grillo, karizmatik liderlik ile siyasi fikirlerin olumsuzlanması arasında gidip geliyor. liderlik, çünkü örgütündeki nihai siyasi kararlar anında elektronik oylama yoluyla aktivistlere devrediliyor.

Tarihsel olarak popülist liderlik kavramı, Meksika'da Lázaro Cárdenas, Brezilya'da Getúlio Vargas ve Arjantin'de Juan Perón gibi 20. yüzyıl Latin Amerika siyasi liderlerini ifade eder. Milliyetçiliği, korumacılığı, korporatizmi ve sosyalizmi birleştiren bu kendine özgü siyasi kültürün mirasçıları olarak, Venezuela'da Hugo Chávez, Bolivya'da Evo Morales ve Ekvator'da Rafael Correa gibi yeni Güney Amerika liderleri bu kıtada popülist liderlik fikrini yeniden canlandırdı. Chavez'in durumu, geleneksel anlamda popülist ve karizmatik liderliğin özellikle açık bir örneğini temsil ediyor, ancak bu aynı zamanda modern medya ortamıyla da bütünleşiyor. 10 yılı aşkın bir süredir, her hafta canlı yayınlanan kendi kendine yönetilen bir televizyon programı olan Aló Presidente aracılığıyla Venezuela halkına seslendi. Ancak ulusal televizyon kanallarına sıkı denetim uyguladıktan sonra, esasen "yukarıdan aşağıya" bir iletişim stratejisi izledi ve modern bir siyasi propaganda biçimi yürüten otoriter bir devlet adamı olarak görüldü.

Lider imajı ve seçim davranışları: Eski ve yeni meseleler Bu nispeten uzun siyasi kişiselleştirme sürecinin bir sonucu olarak, siyaset artık vatandaşlar tarafından kitle partilerinin hakim olduğu çağa göre daha kişisel ve lider odaklı terimlerle kavranıyor. Manin'e (1997) göre, geleneksel "parti demokrasisi" yavaş yavaş siyasi liderler ve halk arasında daha doğrudan bir bağlantıya dayanan "izleyici demokrasisi" ile değiştirildi. Bu etkili yazarın temsili demokrasideki gelişmelere ilişkin açıklamasında, izleyici demokrasilerindeki kamuoyu, liderlik arzına politikacıların televizyondaki görünümelerini yargılayarak, kamuoyu yoklama sorularını yanıtlayarak ve

görevdeki başkanları veya başbakanı ödüllendirerek veya cezalandırarak yanıt verdiğinden, esasen tepkiseldir. Seçim zamanı bakanlar

En önemlisi, izleyici demokrasilerinde “seçmenler artık bir partiye veya platforma değil, bir kişiye oy verme eğilimindedir” (1997, s. 219). Ama gerçekten öyle mi? Ve bu doğru olduğu ölçüde, liderlerin kişilikleri oy verme davranışları üzerinde siyasi duruşlarından daha etkili hale geldi mi?

İlk soru, oylama üzerindeki “lider etkileri” konusuyula ilgilidir, yani bir liderlik adayının, o belirli aşamada değerlendirildiği şekliyle, kamuoyundaki imajının etkinliği yoluyla seçim koşullarında partisine getirebileceği katma değer. Siyaset biliminin bu alanındaki araştırma bulguları, lider imajlarının etkisinin hem mikro (bireysel seçmenlerin tercihi) hem de makro (toplu seçim sonuçları) düzeylerinde önemli olduğunu onaylayan bazı akademisyenler ve diğerleri liderlerin yaptıklarına yanıt vererek karışık kanıtlar sunmaktadır. Ana mikro (parti kimliği, sağ-sol ideoloji, konu tercihleri, hükümet performansı değerlendirmeleri) ve makro (ekonominin durumu, parti'nin bir önceki seçimdeki oy oranı) değişkenleri kontrol edildikten sonra herhangi bir fark yaratmaz. Anlaşmazlık ayrıca son on yıllarda lider etkilerinin olası artışı veya kalıcılığı ile de ilgilidir. Başka bir deyişle, siyasetin temsilcileri zamanla daha kişisel hale gelmiş olsa da, bu otomatik olarak daha kişiselleştirilmiş - yani aday merkezli - oy kullanma davranışlarına dönüşmez.

Siyasal kampanya süreçlerinde, özellikle liderin imajı ve kamuoyundaki etkisi, seçmen davranışını belirleyen en önemli faktörlerden biri haline gelmiştir (Avcı, 2015). Dolayısıyla, daha önemli görünen şey, oylamada lider etkisinin tam olarak hangi koşullar altında tetiklenebileceğini anlamaktır.

Her şeyden önce, kurumsal bağlam önemlidir: başkanlık seçimlerinde, eylem oylama doğası gereği bir liderlik adayına yöneliktir. Aksine, bir kongre veya genel seçim partilere veya seçim bölgesi adaylarına odaklanma eğilimindedir. Birkaç büyük partinin varlığı ile karakterize edilen parlamenter sistemlerde, parti liderlerinin seçim kampanyasında genellikle neredeyse başkanlık figürleri haline geldiği doğrudur, ancak bu durumlarda, yüksek içsellik veya lider ve parti değerlendirmeleri arasındaki nedensel karşılıklık, tipik olarak seçim anketlerinde işlevsel hale getirilmiştir. Lider odaklı oylamaya yönelik diğer bağlamsal teşvikler, daha düşük düzeyde siyasi kutuplaşma ve parti platformlarının zayıf tanımı tarafından verilebilir, çünkü partiler arasındaki ideolojik mesafe en yüksek olduğunda ve siyasi konumları çok farklı olduğunda,

Adayların kim olduğundan ve nasıl göründüklerinden bağımsız olarak seçmenlerin siyasi eğilimleri harekete geçirilecek. Yine de, partinin ideolojik

kimliğinin tam olarak lideri tarafından somutlaştırılabileceği daha küçük popülist partiler söz konusu olduğunda bunu tespit etmek daha zordur. Daha da açık bir şekilde, sistemik bir kriz veya bir rejim çöküşü, tipik olarak, kafası karışmış seçmenlere yeni referans noktaları sunan karizmatik liderlerin ortaya çıkmasını destekler - Berlusconi'nin, İtalya'daki geleneksel parti sisteminin dağılmasının hemen ardından 1994 seçimlerindeki ani başarısı buna bir örnektir. 1989'dan sonra birkaç Doğu Avrupa yeni demokrasisinininkilerle birlikte.

Diğer ilgili koşullar, kamu hizmeti ile ticari medya arasındaki denge, ana ağların televizyon haber servisleri tarafından sağlanan kampanya kapsamı, kampanya finansmanına ilişkin mevzuat, harcamalar ve medyaya erişim gibi ulusal medya sisteminin özellikleriyle ilgili olabilir. , değişen bilgi ortamında yeni medya ve sosyal ağ sitelerinin rolü, belirli medya kuruluşlarının partizan veya ideolojik eğilimleri ve kampanya kapsamındaki olumsuzluk derecesi. Bir medya sisteminin özellikleri ile lider odaklı oylama arasındaki ilişkiler hala büyük ölçüde açıklığa kavuşturulacak olsa da, önemli koşullar, tekrarlanan yayılımı ve belirli bir adayın imajının diğerleri üzerinde olası baskınlığını destekleyen koşullar gibi görünmektedir. Bu nedenle, neredeyse sınırsız miktarda aday reklamı yayınlayan ve telejenik adaylara geniş ücretsiz kapsama alanı sunan ticari televizyon kanallarının hakim olduğu, medyada güçlü bir şekilde yer alan kampanyalar, kesinlikle aday etkisini kolaylaştırıcı bir koşul olarak görünmektedir. Aslında, tüm süreç doğası gereği ilişkiseldir ve adayların karşılaştırmalı değerlendirmelerine dayanır, böylece bir lider kendi imajını rakiplerine empoze etmeye geldiğinde lider imajı bir fark yaratabilir.

Bu mekanizma, farklı iletişim akışlarının halk arasında üretebildiği “alımlama boşluğunun” nispi büyüklüğüne dayanan, kitlesel politik iletişimin davranışsal etkisine ilişkin daha genel bir teoriyi yansıtır. Benzer şekilde, hem nitelik (olumlu kamu imajı) hem de nicelik (iletişim akışlarının yoğunluğu ve genel kampanya mesajlarının miktarı) açısından diğerlerinden daha iyi performans gösteren belirli bir aday lehine oy veren halk arasında bir “imaj boşluğu” yaratmak temel meta- önemli bir seçim etkisi için koşul. Bununla birlikte, meydan okuyanlar arasındaki bu radikal iletişim dengesizliği, özellikle tüm ana parti adaylarının neredeyse tanımı gereği gerekli iletişim becerilerine sahip olduğu, benzer parti örgütlerinin desteğine güvendiği, kabaca eşdeğer aldığı yerleşmiş “seyirci” demokrasilerinde oldukça nadirdir. Medya kapsamı ve karşılaştırılabilir kampanya harcamaları seviyeleri ile sınırlandırılmıştır

En sık görülen sonuç, birçok siyaset bilimi çalışmasının da vardığı gibi, adayların ikna çabalarının birbirini etkisiz hale getirmesidir.

Diğer önemli soru, bir adayın imajının bileşenleri ve lider etkilerinin doğası ile ilgilidir. Bir liderin kişiliği, seçmenlerin kararlarında kilit unsur mudur? Medya danışmanları ve pazarlama uygulayıcıları bir adayın görünüşünün, görseiliğinin önemini vurgulama eğilimindeyken, siyaset psikologları bir adayın kişiliğinin sözde “Beş Büyük” boyutuna (açıklık, vicdanlılık, dışadönüklük, uyumluluk ve nevroitiklik) büyük önem verirler. İletişim, beden dili (göz teması, gülümseme, duruş, mimikler) ve haber medyası, özellikle adayların özel hayatlarının mahrem boyutundan etkilenmektedir. Yine de bir adayın imajının kesinlikle kişisel ve daha kendine özgü yönleri, bu alandaki araştırmaların büyük bir kısmından seçim başarısıyla en alakalı olarak ortaya çıkmaz. Tersine, seçmenlerin varlık olarak gördüğü kişisel nitelikler.

Bir devlet adamını veya ulusal bir siyasi lideri karakterize etmeleri beklendiğinden, en etkili kişiler olarak görünmektedirler. Siyasal tercihlerde ideolojik ve programatik unsurların etkisi azalırken, liderin imajı ve kişisel özellikleri ön plana çıkmakta; bu da yandaş bağlılığını artırmada liderliğin önemini yükseltmektedir (Özgül, 2009).

Güçlü ve kararlı, güvenilir ve şefkatli olarak algılanmak, insanları önemsemek ve işlerin üstesinden gelebilmek seçmen desteği için önemli gereksinimler olarak ortaya çıkan imaj özellikleridir. İdeolojik düşünce kalıpları artık seçmen kitlesinde değer görmezken daha genel imaj “boyutları” açısından, enerji, dürüstlük, empati ve yeterlilik, tek bir liderin hemen hemen hepsine aynı ölçüde sahip olmamalarına ve her seçim bağlamında eşit derecede belirgin olmamalarına rağmen, genellikle seçmen tarafından dikkate alınır. Çok önemli bir uyarı, halk arasında bu niteliklerin algılanmasının, siyasi ideoloji ve parti çizgileri boyunca büyük ölçüde seçici olduğudur - partizan seçmenler, adaylarını neredeyse tüm imaj özelliklerinde sistematik olarak daha yüksek derecelendirir.

Bu aynı zamanda, bir siyasi liderin ne katı kişisel ne de derinden siyasi özelliklerinin insanların zihninde hüküm sürmediği anlamına gelir. Bir adayın hem kişisel özellikleri hem de politik duruşları, seçmenlerin onlara “değerlik imajı” olarak adlandırılabilcek şeyi, yani büyük ölçüde arzu edilen ve liderliğe ilişkin bölücü olmayan niteliklerden oluşan bir imajı yansıtmalarına katkıda bulunur. Türkiye’de ise demokrasi kültürünün tam olarak yerleşmemesi, siyasal liderliğin kişisel özellikler etrafında şekillenmesine neden olmuş; bu durum, siyasal alanı fikirlerin değil liderlerin yarıştığı bir zemine dönüştürmüştür (Yolcu, 2019).

Mevcut araştırma, bu sürecin çeşitli yönlerine ışık tutmaya kararlıdır: bir liderin halkın zihninde korku, kaygı, umut ve gurur gibi duyguları harekete geçirme yeteneği veya eğilimi, seçmenleri nasıl harekete geçirir ve terhis eder ve neler vardır? bu sürecin nöro-bilişsel araçları; “büyük veri”nin giderek artan mevcudiyeti ve büyük ölçekli kantitatif analitiğin imaj oluşturma stratejilerine, seçmen profili oluşturmaya ve giderek kişiselleşen siyasi iletişimlere artan şekilde uygulanmasından hangi pratik ve normatif sonuçların kaynaklanabileceği; lider adaylarının imaj oluşturma çabalarında geleneksel olarak cinsiyet, yaş ve ırkla ilişkilendirilen sosyal klişeler tarafından ne ölçüde kısıtlandığı; Bir başkanın kişisel yaşamının kamusal iletişim ve medya kapsamının, cumhurbaşkanının popülerlik döngülerini belirlemedeki politika başarılarına ilişkin haberler ve algılarla nasıl etkileşime girdiği.

Gelecekteki çalışmaların, devam eden süreçlerin getirdiği zorluklarla başa çıkması gerekecektir. Küreselleşme ve siyasetin medyatikleşmesi, siyasi liderliğin teori ve pratiğini ortaya koymaktadır. Aday seçimine yönelik standartlar, medya politikalarının ve sürekli kampanyaların gerekliliklerine kademeli olarak ancak kapsamlı bir şekilde uyarlandığından, çağdaş siyasi liderler genellikle, neredeyse tanımları gereği, nitelikli kampanyacılar ve mükemmel iletişimcilerdir. Bu iletişim becerileri açıkça siyasi liderlik sürecinin bir parçası olsa da, ikincisi aynı zamanda bu belirli becerilere tamamen ortogonal olabilecek yönetim kapasitelerini de ifade eder. Liderlerin kampanya yürütme ve yönetme yetenekleri arasındaki bu potansiyel uyumsuzluk, son on yıllarda tüm ulus-devlet aktörlerinin manevra alanlarını azaltan yeni küresel yönetim çerçevesinde daha da alakalı hale geliyor. Ancak, giderek küreselleşen ve birbirine bağlı güçler karşısında başkanlık işlevleri daha az güçlü ve daha sembolik hale gelirken, başkanlık figürleri medyanın ilgisinin ve popüler umudun büyük ölçüde baskın hedefi olmaya devam ediyor. Siyasal medyalaşma ve küreselleşmenin bu ortak etkisi, genellikle, uzun vadede demokratik güven ve meşruiyete zarar verebilecek, kampanyanın aşırı umut vermesine ve kampanya sonrası halkın hayal kırıklığına uğramasına neden olur. Bu aynı zamanda, “lidersizlik” kavramının 2010’ların toplumsal hareketleri arasında kilit bir slogan haline gelmesinin, siyasi karar alma süreçlerine yatay, ağ bağlantılı bir siyasi örgütlenme biçimi aracılığıyla halkın daha doğrudan katılımını istemesinin ve bu durumun ortaya çıkan mantığını daha iyi yansıtmasının nedenidir. İnternet ve sosyal medya. Buna karşılık, siyasi liderler yeni dijital teknolojilerin sağladığı fırsatları kullanmaya çalışacak ve muhtemelen yeni bir liderlik modelini teşvik edeceklerdir.

4. Etkileşimli Siyasi Liderlik

Bu makale, yeni bir ‘etkileşimli siyasi liderlik’ kavramı geliştirerek bu iyi niyetli ihmali telafi etmeyi amaçlamaktadır. Bu yeni yapı, seçilmiş politikacıların ekonomi ve sivil toplumdan ilgili ve etkilenen aktörlerle sorun odaklı bir etkileşim yoluyla yeni ve daha iyi politika çözümleri geliştirebilecekleri yolu kavramsallaştırmayı amaçlamaktadır (Ansell ve Torfing 2017).

Bizi geleneksel egemen siyasi liderlik biçimlerinin ötesine götüren etkileşimli siyasi liderliğin gelişimi hakkındaki teorik argüman, hükümetin yerel, ulusal ve uluslararası düzeylerinden alınan ampirik örneklerle açıklanmaktadır. Açıklayıcı örnekler, etkileşimli siyasi liderliğin teorik kavramına et ve kan katıyor ve onun koşulları üzerinde düşünmemizi sağlıyor. Makale, politik liderlik teorisi ile kamusal değer yaratmanın işbirlikçi teorileri arasındaki uçurumu kapatmaya yardımcı olabilecek ampirik olarak bilgilendirilmiş teori gelişimine katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Makale, kamu değeri perspektifinin kamu yöneticileri için oyunun kurallarını değiştirdiği iddiasına dayanmaktadır. Kamu kuruluşlarının kamu hizmetlerini sunma, iyileştirme ve yenilik yapma biçimini ve karmaşık sorunlara yönelik kamu çözümlerinin tasarlanma ve uygulanma biçimini dönüştürdüğü için özellikle ve bir bütün olarak kamu sektörü. Bu nedenle, kamu yöneticileri belirli programların idaresi ve belirli hizmetlerin sunumu yerine daha geniş bir şekilde kamu değeri çıktılarının üretimine odaklandıklarında, hizmet kullanıcıları, vatandaşlar ve vatandaşlar da dahil olmak üzere geniş bir kamu ve özel sektör yelpazesi açık hale gelir. Sivil toplum aktörleri, belirli gruplar ve genel olarak toplum için kamusal değer tanınmasına ve üretilmesine katkıda bulunabilir. Bu nedenle, kamu değeri perspektifi, kamu yöneticilerini, iki veya daha fazla kamu ve özel sektörün sorunları tanımlamada ve çözümleri tasarlamada ve uygulamada işbirliği yapma süreci olarak tanımlanan birlikte yaratmayı benimsemeye teşvik eder. Seçilmiş politikacılar, kamu, özel ve üçüncü sektörden ilgili ve etkilenen aktörlerle kamusal değer sonuçlarının birlikte yaratılması yoluyla bu siyasi liderlik görevlerinin performansını artırabilir.

Kamu değeri perspektifi, kamu yönetimi ve yönetişimin temel bir aracıdır. Kamu değeri hakkındaki yazılar şu şekildedir:

Seçilmiş politikacıların ve onların siyasi liderlik uygulamalarının, kamusal değer birliğinde yaratılmasında inisiyasyondan, düzenlemeden ve dâhil olmaktan nasıl fayda sağlayabileceğine bakar. Bu tartışma, etkileşimli siyasi liderlik kavramının tanımını ister .Etkileşimli siyasi liderlik kavramını

irdeliyor, diğer siyasi liderlik kavramlarıyla karşılaştırıyor, kurumsal ve demokratik içerimlerini ortaya koyuyor ve kapsam koşullarını yansıtıyor. Pratik alaka düzeyini keşfetmek ve kapsam koşullarını daha fazla aydınlatmak için etkileşimli siyasi liderliğin bir dizi ampirik örneğini sunar ve karşılaştırır. Sonuç, önemli bulguları özetlemekte ve gelecekteki bazı araştırma yollarını önermektedir.

Savaş sonrası dönemde kamu sektörü genişlediğinde, siyaset ve idare arasında keskin bir ayrım, hiyerarşik kontrol, yatay bir işbölümü, tarafsız kurallara dayalı karar alma ve liyakate dayalı işe alım ile Weberci ve Wilsoncu bir bürokrasi olarak örgütlendi (Wilson 1887; Weber 1946). Kural-yönetim, merkezi kaynak tahsisi ve yatay uzmanlaşma dan elde edilen eşitlik ve verimlilik kazanımlarına rağmen, kamu sektörü neoliberal kamu tercihi ve kamu sektörünü suçlayan asli-vekil teorisyenleri tarafından şiddetli eleştirilere maruz kaldı. Kamu yöneticilerinin ve ön cephe personelinin kamu hizmetlerini hizmet kullanıcıları, vatandaşlar ve gönüllü ‘üçüncü sektör’ kuruluşları ile nasıl ortak ürettiğine artan bir odaklanma olsa da, orada seçilmiş politikacıların, girişimci kamu yöneticileri tarafından izlenen kamu değerinin ‘yetkilendiricileri’ olarak rollerinin ötesinde, kamusal değer yaratmada oynadıkları role çok az dikkat edilmiştir (Moore 1995). Bu boşluğu doldurmak için, politikacıların kamusal değer sonuçlarının birlikte yaratılmasını başlatarak, yöneterek ve buna katılarak siyasi liderliklerini geliştirebileceklerini ve nitelendirebileceklerini önerir. Politika esas olarak bir grup, nüfus veya toplum için değerleri eklemlmek ve tahsis etmekle ilgilidir.

Nye’den (2008) yararlanarak, siyasi liderliği birbiriyle ilişkili beş görevin performansı olarak tanımlıyoruz:

(1) söylemsel önderlik etmeyi amaçladıkları siyasi topluluğun oluşumu ,(2) kamusal eylem gerektiren toplumsal sorunların ve zorlukların tanımlanması,(3) yenilikçi, uygulanabilir ve sağlam politika çözümlerinin geliştirilmesi, (4) bu çözümlerin uygulanması için yaygın desteğin seferber edilmesi ,(5) kamu politikası yapımından kaynaklanan kamu değerinin vurgulanması.

Bu nedenle seçilmiş politikacılar, yalnızca kamu yöneticileri tarafından geliştirilen kamusal değer önerilerini onaylamak yerine, yeni ve yeni formüle etmek ve uygulamak için ihtiyaç duydukları girdileri sağlayabilecek geniş bir kamu ve özel aktörler yelpazesini harekete geçirmeye çalışarak kamu değeri yaratmaya aktif olarak katılabilir. Kötü ve asi sorunlara daha iyi çözümler üretilebilir. Böyle bir çabanın girdi ve çıktı meşruiyetini artırması ve dolayısıyla hükümete olan güveni artırması muhtemel olur.

Kamusal değerin temel kavramı, kamu sektörünün sosyal amacı açısından tanımlanır. Mali terimler yerine maddi ve sembolik olarak ölçülür ve siyasi olarak yetkili olan ve kamu kuruluşlarının günlük operasyonlarına rehberlik eden yasalara, yönetmeliklere ve misyon beyanlarına gömülüdür (Moore 2000). Kamu değeri kavramı, kamu çalışanlarının mesleki normlarını veya kamu kuruluşları tarafından yürütülen somut görevlerin doğasını yansıtmaktan ziyade, kamu müdahalelerinin toplumsal sorunlar ve sosyal ihtiyaçlar üzerindeki olumlu etkisini yakalar. Kamu yöneticilerinin, seçilmiş politikacıların ve seçici olarak dahil olan kullanıcıların, vatandaşların ve özel paydaşların kolektif olarak ifade edilen ve politik olarak aracılık edilen tercihleri tarafından şekillendirilen çok boyutlu bir yapıdır (O’Flynn 2007, s. 358). Kamu sektörü görevlilerinin kamu yararının tanımlanmasına katkısı ile kullanıcıların, vatandaşların ve kamu sektörüne yönelik siyasi saldırı Başkan Reagan’ın “hükümet çözüm değil, sorundur” şeklindeki ünlü sözüyle özetlenen- kamu sektörü içinde kalıcı bir aşağılık kompleksi yarattı. Özel sektör, çok sayıda tüketici tarafından onaylanan ve daha sonra hissedarlar tarafından kâr olarak el konulan özel değer üretmek için rekabeti ve yeniliği kullanma becerisi nedeniyle övülürken, kamu bürokrasileri, yaratılan değerden beslenen hayal gücünden yoksun ve üretken olmayan bir asalak olarak tasvir edildi. Ayrıca, özel yüklenicilerin, özel kullanıcıların ihtiyaçlarına yanıt olarak düşük maliyetli ve yüksek kaliteli hizmetler üretmede çok daha iyi olacağı ve hedeflere ulaşılmasını sağlamak ve azaltmak için katı bir performans yönetim sisteminin uygulanmasının gerekli olduğu hemen iddia edildi. Son olarak, hukuk kurallarını, eşitliği, şeffaflığı ve hesap verebilirliği sağlamayı amaçlayan kamusal normlar ve değerler, verimli sorun çözme ve hizmet sunumunu engelleyen bürokrasi kuralları olarak görüldü (Osborne ve Gaebler 1992). Kamu değeri perspektifinin Yeni Kamu Yönetimi reformlarının altın çağında ortaya çıkmasına ve kamu sektörünün düşük performans gösterdiğini ve özel sektörden stratejik yönetim düşüncesinden öğrenebileceğini kolayca kabul etmesine rağmen yukarıda bahsedilen kamusal aşağılık kompleksinden bir çıkış yolu sunuyordu.

Devlet kurumlarında kamusal amaç ve topluluk yönelimi duygusunu kurtarır, kamu yöneticilerinin çıkarıcı düzenbazlardansa görev odaklı şövalyeler olmaya daha yakın oldukları fikrini besler (Le Grand 2003) ve siyasi ve demokratik tartışmanın piyasaları gölgede bıraktığında ısrar eder. Kamusal değer önerilerini onaylamaya gelir. Yeni Kamu Yönetimi reformlarının neoliberal eleştirmenleri ve savunucuları, kemikleşmiş ve savurgan kamu sektörünü esnek ve verimli özel sektörle karşılaştırdı. (Osborne ve Gaebler 1992).

Bu arka plana karşı, kamu değeri perspektifinin keşfedilmesi ve geliştirilmesinin genel olarak kamu sektörü ve özel olarak da kamu yöneticileri üzerindeki olumlu etkisini abartmak zordur. Birincisi, kamu sektörü, farklı bir gelir kaynağına (vergilendirme) ve farklı bir değer biçimine (kamu değeri) sahip benzersiz bir organizasyon türü olarak tanımlanır (Moore 1995, 2000). Kamu sektörü, küçük bir hissedar grubu için özel değer üretmez. Bunun yerine, belirli vatandaş grupları ve genel olarak toplum için siyasi olarak zorunlu kamusal değer üretir. İkincisi, kamu yöneticileri artık hayal gücünden yoksun ve özel sektörden elde edilen değerleri savurganlar olarak değil, sosyal ihtiyaçları karşılamak için kamu sektörü için neyin değerli olacağını keşfetmeyi ve tanımlamayı amaçlayan meraklı kâşifler ve değişim ajanları olarak tasvir ediliyor. Toplumsal sorunları çözer. Özel sektördeki yöneticiler gibi, kamu yöneticileri de yaratıcı, iyi niyetli ve misyon odaklıdır. Bu itibarla, kamusal değer perspektifi, kamu yöneticilerinin kamu yöneticileri olarak öz değerlerini yeniden kazanmalarına yardımcı olur. Son olarak, kamu hizmeti kuruluşları tarafından üretilen kamusal değer, yalnızca hizmet sağlayıcıların özgür seçimine dayalı olarak yeni hizmet pazarlarında faaliyet gösteren bireysel tüketiciler tarafından onaylanması beklenmemeli, kamu yöneticileri, seçilmiş politikacılar ve ilgililer arasındaki demokratik siyasi tartışmaya tabi tutulmalıdır.

Etkileşimli siyasi liderlik, yeni kurumsal tasarımların geliştirilmesiyle geliştirilebilir. Gastil ve Levine (2005) tarafından bir araya getirilen geniş bir çalışma koleksiyonu, temsili demokrasiyi daha katılımcı ve müzakereci demokrasi biçimleriyle ilişkilendirmeyi amaçlayan kurumsal reformların yalnızca sivil toplum kuruluşları ve sivil toplum kuruluşları tarafından başlatılmadığını göstermektedir. Bu nedenle, hükümetler çok çeşitli topluluk forumları, müzakereci anketler, planlama hücreleri, yurttaş jürileri ve katılımcı bütçeleme süreçleri oluşturmuştur. Katılımcıları seçme yöntemleri değişebilir, ancak ortak amaç, ortak kararlara varmak için farklı girdileri ortaya çıkarmak, takdir etmek ve kullanmak için araçlar sağlamaktır.

Hükümetlerin vatandaşlar ve ilgili paydaşlarla etkileşimi artırma çabaları, ulusal parlamentolar tarafından üstlenilen benzer çabalarla desteklenmektedir. Bu nedenle, Parlamentolar Arası Birlik (IPU) tarafından yürütülen uluslararası bir araştırma, dünyanın dört bir yanındaki parlamentoların etkili temsil arayışında kurumsal çalışma koşullarında reform yapmakla meşgul olduğunu ortaya çıkardı. Bu kurumsal reformlar, yalnızca daha kapsayıcı, halkla daha iyi iletişim kurma ve hükümetin yürütme organını denetleme de daha etkili olma girişimlerinden ibaret değildir; parlamentolar ayrıca sivil toplum da dâhil olmak üzere halkla ilişki kurmanın ve sosyal aktörlerin yasama sürecine katkıda bulunmalarını sağlamanın yeni yollarını

denemeye istekli görünmektedir. Seçilmiş politikacıların kamusal değer sonuçlarının birlikte yaratılmasına katılımı, seçilmiş politikacıların problem odaklı etkileşim süreçlerinde ilgili ve etkilenen geniş bir aktör yelpazesini devreye sokmak için adanmış ve sistematik bir çaba olarak tanımlanan yeni bir tür etkileşimli siyasi liderliğin yolunu açar. Yetkili ve meşru bir tanımla ve kamusal değer sonuçlarının üretilmesiyle sonuçlanan.

Etkileşimli siyasi liderlik kavramı, klasik egemen siyasi liderlik kavramını kırarken, atıfta bulunduğu fenomenin ampirik yeniliği tartışılabilir. Bu nedenle, politikacıların yeni politika çözümleri geliştirirken her zaman diğer aktörleri dahil ettikleri söylenebilir. Liberal demokrasilerde, siyasi liderler, takipçilerini doğru bir şekilde temsil edebilmek için onlarla düzenli olarak etkileşime girmeye zorlanırlar. Ayrıca, Westminster Modelinde, siyasi liderlerin üst düzey kamu yöneticileri ve özel danışmanlar açısından idari yardımcılarıyla etkileşime girmesi ve onlardan stratejik politika tavsiyesi alması üstü örtülü olarak yer almaktadır. Son olarak, hem çoğulculuk hem de korporatizm, seçilmiş politikacıların yeni mevzuatı tartışmak için lobiciler ve çıkar grubu temsilcileriyle düzenli olarak bir araya geldiği gerçeğini doğrular. Bu sınırlı anlamda, diğer aktörlerle etkileşimin kesinlikle yeni olmadığı konusunda hemfikiriz. Bununla birlikte yeni olan, seçilmiş politikacıların kamusal değer sonuçlarının birlikte yaratılmasını kolaylaştıran işbirlikçi süreçlere dâhil olarak siyasi liderliklerini geliştirmeye yönelik kasıtlı, sistematik ve planlanmış çabalarıdır (Sorensen 2019). Etkileşimli siyasi liderlik, kamusal değerın tanımlanmasına ve üretilmesine katkıda bulunmayı amaçlayan çeşitli aktörler arasındaki farklılıkları yönetmeye yönelik siyasi girişimler için bir alan yaratır. Bu alan, seçmenlerin temsili meclise yetki devrettiği ve daha sonra onu kontrol ettiği, ardından gücü

Hükümete devrettiği ve hükümeti kontrol ettiği ve sonunda politika uygulama sorumluluğunu yönetime devrettiği klasik hükümet zinciri açısından açıklamaya meydan okur. Denetim ve performans yönetimi yoluyla kontrol edilir. İlgili ve etkilenen politika aktörleri arasındaki ilişkiler, doğrusal bir zincirden ziyade karmaşık bir ağ oluşturur ve aktörler, sorumlular ve temsilcileri arasındaki hiyerarşik ilişkilerden ziyade eldeki sorun veya zorluk karşısındaki karşılıklı bağımlılıklarıyla bir arada tutulur.

Etkileşimli siyasi liderliğin uygulanması, seçilmiş politikacıları siyasi gücün merkezden dağıtıldığı ve dağıtıldığı ağ bağlantılı yaratıcı problem çözme süreçlerine dahil ederken, siyasi partinin liderleri olarak hareket etmenin bir koşulu olan ağ karşısında görelî özerkliklerini korurlar. Bu nedenle, politikacılar hala gündemi belirleme ve politika oluşturmaya başlama, kimin, ne zaman ve nasıl dahil edileceğine karar verme ve işbirlikçi politika

etkileşiminin sonuçlarını reddetme, değiştirme veya onaylama konusunda resmi yetkilere sahiptir.

Politika oluşturma süreci üzerindeki bu resmi güçler, işbirlikçi ortamlarda diğer aktörlerle birlikte çalışmaktan elde ettikleri daha gayri resmi güçle birleştirilir ve bu da kendi güçlerini geliştirebilir. Sorunları yeni ve yenilikçi yollarla çözme kapasitesi. Follett'in (1941) yıllar önce belirttiği gibi, siyasi liderler sadece 'üzerinde güç' değil, aynı zamanda 'güç ile güç' de kullanırlar. Bu erken kavrayış, tam olarak etkileşimli siyasi liderlik kavramının yakalamayı amaçladığı şeydir.

Etkileşimli Siyasi Liderlik Kavramı Machiavelli (1961) , siyasi liderliği erdemli davranış ve ortak iynin peşinde koşmaktan ziyade gücü ele geçirmek ve zafer elde etmek ile ilişkilendirdiğinde siyasi liderliğin ilk modern açıklamasını sağladı. İstikrarlı siyasi liderliğin, gücün hem dostlar hem de düşmanlar üzerinde kullanılmasını gerektirdiğini ve gücün tüketilmesinde, siyasi liderlerin stratejik ve taktiksel manevraları şiddet de dahil olmak üzere kaba kuvvetle birleştirmesi gerektiğini savundu. Çok sonraları Nye (2008) , Machiavelli'nin tavsiye ettiği sert gücün, modern liberal demokrasilerde siyasi liderlerin taraftar toplamasının en iyi yolu olmadığı konusunda ısrar etti. Gerçek bir toplumsal etkiye sahip olan siyasi liderler genellikle karizma ve ikna edici iletişime dayalı yumuşak güçten yararlanır ve ortak bir durumsal farkındalık duygusu yaratarak ve kolektif stratejilerin arkasında aktif takipçileri harekete geçirerek siyasi topluluğun ortak hedefleri formüle etmesine ve gerçekleştirmesine yardımcı olmayı amaçlar. Yumuşak güç bazen sert güç unsurlarıyla birleştirilebilir. Nye bu kombinasyonu 'akıllı güç' olarak tanımlar. Nye, dengeyi sert güçten yumuşak güce kaydırırken, hem Tucker (1995) hem de Keohane (2014) , liderliğin gücün kullanılmasını içermesine rağmen, gücün kullanılmasına indirgenemeyeceği konusunda ısrar ediyor çünkü tüm güçlü kişiler bu anlamda lider değildir. Liderler, farklı güç biçimlerini bir kaynak olarak kullanabilirler. Bununla birlikte, liderliğin özü güçlü olmak değil, vizyonları dile getirerek, stratejiler oluşturup uygulayarak ve acil sorunları çözerek işleri halletmektir (Keohane 2010).

Bu siyasi liderlik anlayışı, Tucker'ın , tüm siyasi liderlerin liderlik etmek için gerçekleştirmesi gereken liderlik görevlerini yakalamayı amaçlayan işlevsel siyasi liderlik tanımının temelini oluşturur. Bu nedenle Tucker (1995) , siyasi liderlerin siyasi topluluğun karşı karşıya olduğu sorunları tanımlamada, çözümler tasarlamada ve bunların uygulanması için destek sağlamada kilit bir rol oynadığını iddia eder .Tucker (1995) , siyasi liderliğin geleneksel olarak siyasi gücün kullanılmasıyla ilişkilendirilmesine karşı çıkarken, Nye (2008) , siyasi liderlerin pasif ve itaatkâr takipçilerden

oluşan önceden tanımlanmış bir siyasi topluluğa liderlik ettiği fikrine karşı çıkar . Bu nedenle, siyasi liderlerin siyasi topluluğu inşa etmede aktif bir rol oynamalarında ve onlardan bir şeyler öğrenmek ve sürekli desteklerini güvence altına almak için çok çeşitli aktif, bağımsız ve eleştirel takipçilerle süregelen bir diyaloga girmelerinde ısrar ediyor . Bu iç görüşleri bir araya getirerek, siyasi liderliği siyasi liderler tarafından gerçekleştirilen beş temel işlev açısından tanımlıyoruz :

- (1) liderlik etmeyi amaçladıkları siyasi topluluğun söylemsel oluşumu;
- (2) kamusal eylem gerektiren sorunların ve zorlukların tanımlanması ve tanımlanması;
- (3) yenilikçi, uygulanabilir ve sağlam politika çözümlerinin geliştirilmesi;
- (4) bu çözümlerin uygulanması için yaygın desteğin seferber edilmesi;
- (5) kamu politikası yapımından kaynaklanan kamu değeri sonuçlarının vurgulanması.

Siyasi liderler, belirli bir siyasi topluluğun karşılaştığı sorunları ve zorlukları teşhis ederek, onlara yön vererek ve çözümler geliştirerek, siyasi ve halk desteğini güvence altına alarak ve sonuçları ileterek kamusal değer üretirler. Bunu yaparken hedefler koyarlar, çatışmaları karara bağlarlar, tavır alırlar, harekete geçmeyi zorunlu kılarlar ve teşvikleri devreye sokarlar. Ancak teklif ve dilekçeleri de dinler, karşılanmayan ihtiyaç ve talepleri dile getirir, konsey arar ve kaynakları harekete geçirir. Bu argüman çizgisini takip ederek, birlikte yaratmanın yukarıda belirtilen tüm siyasi liderlik işlevlerini desteklediğini ve teşvik ettiğini ve politikacıların kamusal değer üretmesini sağladığını iddia ediyoruz. Bu nedenle vatandaşlar, topluluk liderleri, özel işletmeler ve STK'lar ile işbirlikçi etkileşim, seçilmiş politikacılara, çok sayıda sesi bir araya getirerek liderlik ettikleri topluluk hakkında çok yönlü bir hikâye yaratmada yardımcı olur. Aynı zamanda birden çok bakış açısını, deneyimi ve gözlemi bir araya getirerek sorunları ve zorlukları teşhis etmeye yardımcı olur. Çözümlemeyi amaçlayan beyin fırtınası, karşılıklı öğrenme ve deney süreçleri aracılığıyla yenilikçi politika çözümlerinin geliştirilmesini sağlar. Toplum belirli bir yönde. Az ya da çok kapsayıcı katılım yoluyla yeni ve cesur çözümler üzerinde ortak mülkiyet oluşturur. Son olarak, siyasi liderlerin politika süreçlerinin çıktılarının ve sonuçlarının görünürlüğünü artırmalarına ve böylece yaratıcı problem çözme kapasitelerini göstermelerine olanak tanır.

Bununla birlikte, çok oyunculu işbirliğinin siyasi liderliğin uygulanması üzerindeki olumlu etkisi, siyasi liderleri zayıf ve mağlup gösterebilecek işbirlikçi arenalarda çıkar elde etme riskini gizleyemez. Bununla birlikte, bu

sorun, geniş tabanlı katılımın yanı sıra siyasi özerklik ve nihai karar vermede takdir yetkisi sağlayan dikkatli kurumsal tasarım yoluyla hafifletilebilir veya hatta belki de önlenabilir (Smith 2009).

Moore'un kamu değeri teorisinde bulunan otoriter siyasi liderlik türüyle karşılaştırıldığında, etkileşimli siyasi liderlik kavramımız, seçilmiş politikacıların ve makam sahiplerinin rolünün yalnızca iyi niyetli kamu yöneticileri tarafından hazırlanmış kamusal değer önerilerini desteklemek olmadığında ısrar ediyor. Rhodes ve Wanna (2007) gibi, biz de siyasetin önceliğini koruyoruz ve bu önceliği, seçilmiş politikacıların toplumsal sorunların teşhisinde ve kamu değeri çözümlerinin tasarlanmasında ve kamu yöneticileriyle işbirlikçi etkileşim yoluyla ve çok sayıda aktif rol oynaması gerektiği şeklinde yorumluyoruz. Ekonomi ve sivil toplumdan ilgili aktörlerin bu perspektifte, siyasi liderler ne yetki verenler ne de egemen karar vericiler değil, halkla birlikte ve halk aracılığıyla yönetmeyi amaçlayan duyarlı ve sorumlu liderlerdir.

Etkileşimli siyasi liderliğin demokratik içerimleri, yalnızca vatandaş katılımı, demokratik meşruiyet ve hükümete güven düzeyi üzerindeki potansiyel olumlu etkilerde bulunmaz. Etkileşimli siyasi liderlik aynı zamanda geleneksel 'sivil katılım', 'demokratik yetki' ve 'demokratik sorumluluk' anlayışını dönüştürerek ve mevcut 'direniş demokrasisi' biçimlerini yeni bir tür 'direniş demokrasisi' ile değiştirerek liberal demokrasinin temel yönlerinin yeniden düşünülmesine katkıda bulunur. Etkileşimli demokrasi ilk olarak, 'sivil katılımın' kendi başına iyi bir şey olduğu, çünkü etkilenen vatandaşlara politika sonuçları üzerinde siyasi etki sağladığı şeklindeki geleneksel anlayış, bu tür bir katılımın seçilenlere girdi sağlayarak siyasi liderliği güçlendirmeye ve demokratikleştirmeye nasıl yardımcı olabileceğine dair yeni bir anlayışla değiştirildi. Politikacıların acil toplumsal sorunları tanımlaması ve çözmesi gerekir. Farklı türden vatandaşlar ve paydaşlarla etkileşim, seçilmiş politikacıların yerel topluluğa liderlik etmesine yardımcı olabilir

İkincisi, seçmenlerin seçilmiş politikacılara kendi adlarına yönetmeleri için 'demokratik bir yetki' verdiği şeklindeki klasik anlayışın yerini, seçilmiş politikacıların, iddia ettikleri birden fazla grup ve çıkarla süregelen bir diyalog içinde ve bu diyalog yoluyla yönetme ihtiyacının yeni bir kabulü alıyor. Bu nedenle, demokratik görev, seçimler arasında vatandaşlarla etkileşimde bulunma zorunluluğu olarak yeniden tanımlanmaktadır.

Üçüncüsü, seçmenlerin seçim günü seçilmiş politikacılardan hesap sorma sorunu olarak geleneksel 'demokratik hesap verebilirlik' anlayışının yerini, siyasi olarak başlatılan işbirlikçi politika inovasyon süreçlerine dahil olan herkesin ayrı ve ortak seçimlerini değerlendirdiği yeni, yatay bir hesap

verebilirlik biçimi alıyor. Kamusal incelemeyi kolaylaştırmak için kamu değeri üretimini artırma ve eylemlerinin erişilebilir anlatı hesaplarını üretme çabaları.

Son olarak, vatandaşların siyasi kararları ve kamu çözümlerini kamuya açık oturumlar ve istişareler, kullanıcı kurullarına katılım ve elektronik vatandaş aracılığıyla ve aracılığıyla giderek daha fazla eleştirme, karşı çıkma ve reddetme hakkını üstlendiği mevcut ‘karşı-demokrasi’ biçimleri Paneller, hizmet sağlayıcıların serbest seçim uygulaması vb. vatandaşların ve yerel paydaşların ortak sorumluluklarının tasarlanması ve uygulanmasına katkıda bulunmalarının ve bunlardan ortak sorumlu olmalarının beklediği yeni bir tür ‘etkileşimli demokrasi ile değiştirilmektedir. Politika sonuçlarını etkileme yetenekleri karşılığında yeni politika çözümleri.

Toplum belirli bir yönde az ya da çok kapsayıcı katılım yoluyla yeni ve cesur çözümler üzerinde ortak mülkiyet oluşturur. Son olarak, siyasi liderlerin politika süreçlerinin çıktılarının ve sonuçlarının görünürlüğünü artırmalarına ve böylece yaratıcı problem çözme kapasitelerini göstermelerine olanak tanır.

Bununla birlikte, çok oyunculu işbirliğinin siyasi liderliğin uygulanması üzerindeki olumlu etkisi, siyasi liderleri zayıf ve mağlup gösterebilecek işbirlikçi arenalarda çıkar elde etme riskini gizleyemez. Bununla birlikte, bu sorun, geniş tabanlı katılımın yanı sıra siyasi özerklik ve nihai karar vermede takdir yetkisi sağlayan dikkatli kurumsal tasarım yoluyla hafifletilebilir veya hatta belki de önlenabilir.

Hem işbirlikçi etkileşimin siyasi liderlik üzerinde sahip olabileceği olumlu etki hem de ağ bağlantılı yönetimdeki artışın ve iddialı vatandaşların çoğalmasının damgasını vurduğu toplumlarda, etkileşimli siyasi liderliğin demokratik yönetim üzerindeki daha geniş etkileri, etkileşimli siyasi liderliğin uygulanmasını kolaylaştıran kurumsal çerçevelerin nasıl oluşturulacağı sorusunu gündeme getiriyor. Ostrom’a kamu değeri arayışında kamu ve özel aktörleri bir araya getiren kurumsal düzenlemelerin tasarımının göz korkutucu bir görev olduğu konusunda katılıyoruz. Ancak yeni araştırmalar, kamu sektörünün işbirliğine dayalı yönetim için platformlar oluşturmada aktif bir rol oynaması gerektiğini öne sürüyor.

Platformlar, işbirlikçi alanların yaratılmasını, dönüştürülmesini ve çoğaltılmasını kolaylaştıran kurallar, prosedürler, şablonlar, kaynaklar, bilgi ve iletişim sistemlerini içeren kurumsal çerçevelerdir. Belirli bir aktör grubunu çekmek için hedefleri ve vizyonları kullanan, fikirleri ve kaynakları güçlendirmek için işbirlikçi etkileşime sponsor olan, yeniliği geliştirmek için karşılıklı öğrenmeyi teşvik eden ve birlikte yaratılan yeni fikirlerin

uygulanmasına siyasi ve idari destek sağlayan dijital veya fiziksel buluşma yerleridir. Bir platform, içinde geçici birlikte yaratma ve etkileşimli siyasi liderlik alanlarının ortaya çıkabileceği, çalışabileceği ve uyum sağlayabileceği nispeten kalıcı bir fırsat yapısı sağlarken, bu alanların kesin biçimini ve içeriğini belirleyemez ve kamu değeri üretimine başarılı katkılarını garanti edemez. Bununla birlikte, seçilmiş politikacılar ve onların idari yardımcılarının seçilmiş politikacılar ve meslekten olmayan aktörler arasında işbirlikçi etkileşim için platformlar oluşturmaya yönelik kasıtlı girişimleri, birincisinin siyasi liderliğini ve ikincisinin demokratik katılımını güçlendirmek için yeni fırsatlar yaratacaktır.

Etkileşimli politika oluşturmaya yönelik platformların kurumsal tasarımı, temsili demokrasi kurumlarını katılım ve müzakereye dayalı demokratik kurumlarla tamamlama eğiliminde olacak ve böylece yeni bir tür hibrit demokrasinin oluşumunu teşvik edecektir. Etkileşimli siyasi liderlik için platformların ve arenaların oluşturulması, kamu yönetişiminin girdi ve çıktı meşruiyetini artırmaya yardımcı olabilir. Etkileşimli siyasi liderlik temsili demokrasilerde karar alma süreçlerinde kısmen bağımsız hareket alanı sağlasa da bu davranışları hem bağlı oldukları partiler hem de seçmenler tarafından şekillenmektedir (Örs, 2006). Ancak, seçilmiş politikacıları bu yola girmekten caydırabilecek birkaç sınırlayıcı faktör vardır. İlk olarak, seçilmiş politikacılar siyasi güçlerini ve sorumluluklarını ‘sorumsuz’ olarak algılayabilecek veya ‘çıkarıcı baskı grupları’ olarak tasvir edilebilecek seçilmemiş aktörlerle paylaşmak istemeyebilirler. İkinci olarak, ilgili ve etkilenen aktörlerle etkileşim yoluyla politika oluşturma kalitesini iyileştirmek yerine, taraflar arası rekabete ve yeniden seçilmelerini sağlamaya yardımcı olacak kısa vadeli çözümler ve hızlı kazanımlar yaratmaya odaklanabilirler. Son olarak, güçlü kişisel liderliğe yönelik ideolojik sadelik ve popülist inanç, siyasi liderlerin diyalog ve karşılıklı öğrenmeye dayalı yeniliği teşvik etmeyi amaçlayan işbirlikçi süreçlere girmesini .Etkileşimli siyasi liderlik için platformların ve arenaların kurumsal tasarımı, vatandaşlar ve politikacılar arasında bağlantı kurmaya, kamusal değer üretimini artırmaya ve sorunlu demokrasi lerimizi yenilemeye yardımcı olabilir.

SONUÇ

Liderlik kavramı bir süreci ifade ederken, lider ise bu sürece dâhil olan insanları etkileyebilen ve yönetsel bir otoriteye sahip olan bir kimseyi ifade etmektedir. Yaşadığımız dönemde var olan, hızlı değişim, belirsizlikler, finansal ve siyasi çalkantılar nedeniyle değişimi yönetecek, kılavuzluk edecek ve ufuk açacak liderlere geçmiş dönemlere oranla daha fazla gereksinim duyulmaktadır. Bugünü kurtarmak ve geleceği kurmak için yeni, etkin ve

güçlü bir lider kuşağının varlığına ve her yerde etkisini göstermesine ihtiyaç vardır.

Bu yeni tip siyasi liderliği yakalamak için siyasi liderlik kavramını inceledik. Etkileşimli siyasi liderliğin demokrasinin temel özelliklerini nasıl yeniden şekillendirdiğini de tartıştık ve bunun hükümetin farklı düzeylerinde nasıl görünebileceğine dair açıklayıcı örnekler sağladık.

Siyasi liderlik üzerine araştırmamız, işbirlikçi yönetim biçimlerinin ve kamusal değer birlikte yaratılmasının seçilmiş politikacıların şu anda karşı karşıya olduğu sorunları çözmeye yardımcı olabileceğini öne sürerek işbirlikçi yönetim teorileri ile siyasi liderlik teorisi arasında bir yakınlaşma yaratmayı amaçlamaktadır. Bu yeni bir çalışma alanı olduğundan, etkileşimli siyasi liderlik kavramını hem teorik hem de ampirik olarak pekiştirmek için daha fazla araştırmaya ihtiyacımız var. Özellikle, etkileşimli siyasi liderliğin kurumsal platformların siyasi üst yönetim biçimlerinin inşası ve iki ülke arasında yeni bir iş bölümünün geliştirilmesi yoluyla nasıl desteklenebileceği ve geliştirilebileceği konusunda yeni araştırmalara ihtiyacımız var. Seçilmiş politikacıların, politika sorunlarının tanımını ve politika çözümlerinin tasarımı etkileyebilecekleri erken bir aşamada kamu politikası oluşturmaya katılmalarını ve kamu değerinin birlikte yaratılmasında ilgili ve etkilenen diğer aktörleri dahil etmelerini sağlayan politikacılar ve kamu yöneticileri sonuçlar. Ayrıca, dış aktörlerin katılımını engelleyen bir ataerkillik ve siyasi rekabet karışımına batmış egemen karar vericiler olarak politikacıların geleneksel imajının etkileşimli siyasi liderliği nasıl engellediğine dair daha fazla araştırmaya ihtiyacımız var. Bilimsel ilgiyi hak eden bir başka engelleyici de, hızlı çözümleri, kişisel dramları ve siyasi çatışmaları destekleme eğiliminde olan ve böylece çok sayıda kamu ve özel aktörü, politika müzakeresine dayalı ortak çözümleri teşvik etmeyi amaçlayan uzun politika süreçlerine dahil etme girişimlerini baltalayan medya mantığıdır.

Genel olarak tüm örgütlerde, örgütün yönetimi, yönetimde liderliğin önemi, üzerinde çok durulan ve çözümler üretilmeye çalışılan bir konudur. Özel bir örgüt yapısı olan siyasi partiler, hem yapısı hem yönetim süreci ve hem de işleyişi açısından diğer örgütlerden ayrılan bir özelliğe sahiptir. Siyasi partilerdeki liderlik sürecinin, gönüllülük esasına dayalı ilişkiler nedeniyle diğer örgüt yapılarına kıyasla daha belirleyici olduğu ifade edilmektedir (Özgül, 2015). Siyasi partilerin gönüllülük esasına dayalı bir organizasyon olması, aidiyet bağının her zaman resmi bir ilişkiye bağlı olmaması ve karşılıklı olarak maddi çıkarlar kadar manevi beklentilerin de ön planda olduğu örgütler olması nedeniyle, diğer örgütlerden daha farklı bir yönetim ve liderlik sürecine sahip olmasına neden olmaktadır. Liderlikle ilgili

yapılan çalışmaların, geliştirilen yaklaşım ve teorilerin çoğunluğu işletme kökenlidir. Siyasi liderlikle ilgili daha kapsayıcı, çalışmalara ve yaklaşımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Kuşkusuz ülkelerin kendilerine özgü sosyo kültürel yapılarının sonucu olarak genel geçer bir siyasi liderlik teorisine ulaşabilmek kolay değildir. Fakat siyasi liderliği tanımlayacak daha evrensel niteliklere sahip farklı yaklaşımların literatürdeki varlığı siyasi liderlikle ilgili bundan sonra yapılacak olan çalışmaların gelişmesine katkı yapacaktır.

Kaynakça

- Arıcı, K. (2015). 2014 Ankara yerel seçimlerinde parti lideri faktörünün seçmenin oy verme kararına etkisi. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 3(1), 145-179. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/83982>
- Canöz, K., & Öndoğan, A. G. (2015). Kriz yönetiminde dönüşümcü liderin rolü. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 3(1), 32-63 <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/83982>
- Arendt, H. (1951). *The Origins of Totalitarianism*. Harcourt, Brace & Co.
- Burns, J. M. (1978). *Leadership*. Harper & Row.
- Bozduman, M. A. (2020). Geçmişten günümüze siyasi liderliğin teorik olarak gelişimi. *ESAM Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 261-283. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1229440>
- Carlyle, T. (1841). *On Heroes, Hero-Worship, and The Heroic in History*. Chapman & Hall.
- Castells, M. (2009). *Communication Power*. Oxford University Press.
- Dinler, Ç. (2018). *Yöneticilik ile liderlik arasındaki temel farklar ve Atatürk'ün liderliği üzerine bir çalışma. Avrasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon*. https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/137329/yokAcikBilim_10201956.pdf
- Doğan, M. (2019, Temmuz 31). Türkiye'de siyasi söylem ve liderlik stratejisi: Otantik liderlik. *Daktilo1984*. <https://daktilo1984.com/forum/turkiyede-siyasi-soylem-ve-liderlik-stratejisi-otantik-liderlik/>
- Edinger, L. J. (1976). *The comparative analysis of political leadership*. Sage Publications.
- Edinger, L. J. (n.d.). *Comparative analysis of political leadership*. Retrieved from <https://www.jstor.org/stable/421551>
- Fiedler, F. E. (1967). *A Theory of Leadership Effectiveness*. McGraw-Hill.
- Greenleaf, R. K. (1977). *Servant Leadership: A Journey into the Nature of Legitimate Power and Greatness*. Paulist Press.
- Greenstein, F. I. (2004). *The presidential difference: Leadership style from FDR to George W. Bush*. Princeton University Press.
- Katz, R. S. (2006). *Political institutions in the United States*. Oxford University Press.
- Kervankıran, İ., Eteman Sert, E., & Şardağ, A. (2019). Türkiye'de turizm coğrafyası araştırmalarında disiplinler ilişkisinin sosyal ağ analizi ile incelenmesi. *Gazi-antep University Journal of Social Sciences*, 18(3), 938-965. <https://dergipark.org.tr/en/download/issue-full-file/46308>
- Komşuoğlu, A. (1993). Türkiye'de siyasal liderlik ve kitle iletişimi bir örnek inceleme. Süleyman Demirel Üniversitesi. <https://www.ayk.gov.tr/wp-content/uploads/2015/01/KOM%C5%9EUO%C4%9ELU-Ay%C5%9Fe->

g%C3%BCI-T%C3%9CRK%C4%B0YE%E2%80%99DE-S%C4%B-
 0YASAL-L%C4%B0DERL%C4%B0K-VE-K%C4%B0TLE-%C4%B-
 0LET%C4%B0%C5%9E%C4%B0M%C4%B0-B%C4%B0R-%
 C3%96RNEK-%C4%B0NCELEME-S%C3%9CLEYMAN-DEM%-
 C4%B0REL.pdf

Komsuoğlu, A. (2008). Siyasi liderlik ve seçmen davranışları. İstanbul: Alfa Yayınları.

Lipset, S. M. (1960). Political Man: The Social Bases of Politics. Doubleday.

Morrel, K. (2006). *A model of political leadership. Political Science Quarterly*, 121(2), 271-292. <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1177/0018726706065371>

Northouse, P. G. (2016). Leadership: Theory and practice. Sage publications.

Okur Çakıcı, F. (2020). Siyasal liderlik faktörlerinin seçmen tercihi açısından değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Journal of History School*, 47, 2117-2151. https://johschool.com/files/tarih_okulu/2a784c15-217c-400a-8bad-d3ecdac8b89d.pdf

Özgül, B. (2015). Türkiye nasıl bir siyasi liderlik istiyor? *Toplum ve Demokrasi*, 9(19-20). <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/210822>

Özgül, B. (2015). Siyasi partilerde yandaşların liderlik beklentilerini etkileyen sosyoekonomik faktörler. Yüksek Lisans Tezi. https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/266173/yokAcikBilim_10083903.pdf

Örs, B. (2006). Siyasal Temsil. *İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dergisi*, (35), 1-22. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/5350>

Platon. (380 BCE). Devlet (The Republic).

Social Sciences, 18(3), 938-965. <https://dergipark.org.tr/en/download/issue-full-file/46308>

Savul, E. G. (2022). Developing a participatory model for teacher evaluation and professional development: A case study. (Yayınlanmamış doktora tezi). Middle East Technical University. https://gateway.proquest.com/openurl?res_dat=xri%3Aapqm&rft_dat=xri%3Aapqdiss%3A31658899

Weber, M. (1947). The Theory of Social and Economic Organization. Oxford University Press.

Yolcu, T. (2019). *Türkiye’de siyasal kültür ve siyasal liderlik anlayışının temelleri üzerine genel bir değerlendirme. Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(1), 93-106. <https://doi.org/10.25287/ohuüibf.440003>